

VALKAS NOVADS

APSTIPRINĀTS

ar Valkas novada domes 2017.gada 23. februāra sēdes

lēmumu (protokols Nr. 2, 11.§)

Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2022. gadam

VALKAS NOVADS

Izstrādāja: Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs
pēc Valkas novada domes pasūtījuma

Latvijas Kultūras akadēmija Zinātniskās pētniecības centrs
Ludzas iela 24, Rīga, LV-1003
www.lka.edu.lv

Valkas novada domes IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa
Semināra iela 9, Valka, Valkas novads, LV-4701
www.valka.lv
Izmantotas fotogrāfijas no Izglītības un kultūras daļas arhīva.

Valka, 2016

VALKAS NOVADS

SATURS

VALKAS NOVADS LATVIJAS MĒROGĀ.....	5
VALKAS NOVADA TERITORIJA.....	6
IEVADS	7
1. VALKAS NOVADA KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2016.–2022. GADAM IZSTRĀDES PAMATOJUMS.....	8
2.....VALKAS NOVADA KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2016.–2022. GADAM SASAISTE AR TIESĪBU NORMATĪVAJIEM AKTIEM, CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM UN TAJOS NOTEIKTAJĀM KULTŪRPOLITIKAS PRIORITĀTĒM	13
2.1. PROGRAMMAS SAIKNE AR ILGTERMIŅA UN VIDĒJĀ TERMIŅA NACIONĀLAJIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	15
2.2. PROGRAMMAS SAIKNE AR VIDĒJĀ TERMIŅA NACIONĀLĀ LĪMEŅA KULTŪRPOLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	16
2.3. PROGRAMMAS SAIKNE AR ILGTERMIŅA UN VIDĒJĀ TERMIŅA REĢIONĀLA LĪMEŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	18
2.4. PROGRAMMAS SAIKNE AR ILGTERMIŅA UN VIDĒJĀ TERMIŅA VIETĒJA LĪMEŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	20
3. VALKAS NOVADA KULTŪRAS DZĪVES ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	23
3.1. VALKAS NOVADA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS	23
3.1.1. KULTŪRVĒSTURISKI-TERITORIĀLAIS ASPEKTS	23
3.1.2. SOCIĀLI-DEMOGRĀFISKAIS ASPEKTS.....	24
3.1.3. INFRASTRUKTŪRAS ASPEKTS.....	25
3.2. KULTŪRAS NOZARES ATTĪSTĪBU IETEKMĒJOŠI FAKTORI: KULTŪRAS INFRASTRUKTŪRA UN APKĀRTĒJĀ VIDE	27
3.2.1. KULTŪRAS INFRASTRUKTŪRA	27
3.2.1. KULTŪRAS MANTOJUMS UN APKĀRTĒJĀ VIDE.....	32
3.3. KULTŪRAS NOZARES ORGANIZĀCIJAS UN CILVĒKRESURSI	37
3.3.1. PAŠVALDĪBAS KULTŪRAS IESTĀDES	38
3.3.2. NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS	49

VALKAS NOVADS

3.4. KULTŪRAS PATĒRIŅŠ UN LĪDZDALĪBA.....	51
3.4.1. KULTŪRAS PATĒRIŅA UN LĪDZDALĪBAS TENDENČU LATVIJĀ RAKSTUROJUMS.....	51
3.4.2. VALKAS NOVADA KULTŪRAS PASĀKUMU AUDITORIJA	54
3.4.3. VALKAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU KULTŪRAS LĪDZDALĪBA	67
3.4.4. VALKAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU ATTIEKSME UN VĒRTĒJUMI PAR KULTŪRAS DŽĪVI NOVADĀ	68
3.5. VALKAS NOVADA KULTŪRAS DŽĪVES PĀRVALDĪBA.....	76
3.5.1. ORGANIZATORISKAIS MODELIS	76
3.5.2. FINANSĒJUMS	77
3.5.3. KOMUNIKĀCIJA, INFORMĀCIJA UN SADARBĪBA	80
3.6. VALKAS NOVADA KULTŪRAS DŽĪVES NOVĒRTĒJUMS	81
3.6.1. GALVENĀS KULTŪRAS DŽĪVES ATTĪSTĪBAS PROBLĒMAS	81
3.6.2. SVID ANALĪZE	82
<u>4. VALKAS NOVADA KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2016.–2022.GADAM STRATĒGISKĀ DAĻA</u>	<u>84</u>
4.1. KULTŪRAS DŽĪVES GALVENĀS VĒRTĪBAS	84
4.2. PRIORITĀRIE KULTŪRAS DŽĪVES NOTIKUMI	84
4.3. VALKAS NOVADA KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2016.–2022. MĒRKIS.....	84
4.4. IDENTIFICĒTO VALKAS NOVADA KULTŪRAS DŽĪVES ATTĪSTĪBAS PROBLĒMU UN RĪCĪBAS VIRZIENU SAIKNE	85
4.5. VALKAS NOVADA KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS STRATĒGISKĀ KARTE	86
4.6. RĪCĪBAS PLĀNS 2017.–2022. GADAM	87
4.7. REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAI SASNIEDZAMIE RĀDĪTĀJI	105
4.8. VALKAS NOVADA KULTŪRAS DŽĪVES KULTŪRAS PĀRVALDĪBAS UN FINANSĒJUMA PERSPEKTĪVA	107
4.9. KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS REALIZĀCIJAS UZRAUDZĪBAS UN IETEKMES NOVĒRTĒŠANA	110
<u>SAĪSINĀJUMI</u>	<u>111</u>
<u>PIELIKUMS NR. 1. VALKAS NOVADA KULTŪRAS NOZARES INVESTĪCIJU PLĀNS</u>	<u>112</u>

VALKAS NOVADS

VALKAS NOVADS LATVIJAS MĒROGĀ

[illegible]

VALKAS NOVADS

IEVADS

Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2022. gadam ir tapusi pēc Valkas novada domes pasūtījuma, un to ir izstrādājis Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs sadarbībā ar Valkas novada domes Izglītības, kultūras, sporta, jaunatnes nodaļas Izglītības un kultūras daļas speciālistu līdzdalību.

Valkas novada attīstības programma kultūras attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2016.–2022. gadam, kas nosaka novada kultūras attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī finanšu resursus mērķu sasniegšanai. Valkas novada kultūras attīstības programma nodrošina Valkas novada kultūras nozares attīstības 2016.–2022. gadam pēctecību, izvērtējot sasniegtos mērķus un rezultātus, un ņemot vērā izmaiņas reālajā situācijā.

Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tika izveidota darba grupa, kas veica konsultācijas ar ekspertiem.

Sabiedrības līdzdalības pasākumu ietvaros Valkas novada teritorijā tika organizētas sanāksmes, semināri, lai noskaidrotu iedzīvotāju un speciālistu viedokli par patreizējo kultūras attīstības situāciju novadā, kā arī uzklautu idejas un viedokļus par nākotnes attīstības iespējām, jo pēdējos gados Valkas novadā kultūras jomā kopumā noritējusi strauja attīstība. Ir veikti ievērojami infrastruktūras uzlabojumi galvenajos novada kultūras objektos – kultūras centros, bibliotēkās un muzejā, izveidojot pieejamu un mūsdienīgu vidi kultūras pakalpojumu saņemšanai novada iedzīvotājiem un kultūras tūristiem, sniedzot iespēju nākotnē strādāt pie kultūras pakalpojumu satura pilnveidošanas un kvalitātes uzlabošanas.

Veiksmīgi realizēti vairāki kultūras projekti, tā sekmējot kultūras tūrisma attīstību novadā un Valkas novada atpazīstamību starptautiskā mērogā.

Valkas novada lauku teritorijās kultūras un kultūrizglītības pieejamība ir salīdzinoši apgrūtināta, tā kā apdzīvoto vietu centri ir ģeogrāfiski izkaisīti ar ierobežotām sabiedriskā transporta pārvietošanās iespējām.

VALKAS NOVADS

1. Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam izstrādes pamatojums

Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2022. gadam (turpmāk Programma) ir pirmais Valkas novada vidējā termiņa politikas plānošanas dokuments kultūras nozarē. Programma ir izstrādāta ar mērķi precizēt Valkas novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos definēto ar kultūras attīstību saistīto mērķu, prioritāšu, pasākumu un uzdevumu izpildi, kā arī noteikt kultūras aktivitāšu vietu kopējā novada attīstībā. Valkas novada pašvaldība izvirzījusi trīs galvenos novada kultūrpolitikas plānošanas dokumenta izstrādes mērķus:

1. Nodrošināt kvalitatīvu Domes kultūras iestāžu darbības attīstību (pasākumi, pakalpojumi, amatiermākslas kolektīvu darbība u. c.).
2. Uzlabot Valkas novada pašvaldības kultūras iestāžu infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes nodrošinājumu.
3. Veicināt pieejamo cilvēkresursu, materiālo un finanšu resursu koordinētu un mērķtiecīgu izmantošanu kvalitatīvu kultūras un bibliotēku pakalpojumu izmantošanā.

Līdz Programmas izstrādei Valkas novada kultūrpolitikas mērķi novada kopējās attīstības kontekstā noteikti Valkas novada vidējā termiņa attīstības plānošanas dokumentā **Valkas novada attīstības programma 2015.–2021. gadam**, kā arī detalizētāk strukturēti īstermiņa kultūrpolitikas plānošanas dokumentā **Valkas novada kultūras attīstības plānā 2014.–2015.** (turpmāk Plāns). Plāna ievadā norādīts, ka nepieciešama vidēja termiņa kultūras nozares plānošanas dokumenta izstrāde, kura nepieciešamību nosaka:

- nepieciešamība saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, tā efektīva izmantošana ienākošā tūrisma attīstībai;
- kultūras nozares ieguldījuma palielināšana novada tēla veidošanā, pozicionējot Valkas novadu kā kultūras, lielu republikas nozīmes kultūras pasākumu un tūrisma centru Ziemeļvidzemes pierobežā;
- kultūras nozares ieguldījuma palielināšana novada sociālekonomiskajā attīstībā, attīstot radošo industriju un kultūras tūrismu;
- kultūras pārvaldības uzlabošana kultūras pieejamības nodrošināšanai Valkas novada un Vidzemes reģiona iedzīvotājiem.

VALKAS NOVADS

Programmas izstrādi saskaņā ar Valkas novada domes un Latvijas Kultūras akadēmijas noslēgto līgumu un formulēto darba uzdevumu veica Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs. Līgumā noteikts, ka Programmas izstrādes mērķis ir noteikt Valkas novada domes, tās kultūras iestāžu darbības prioritātes un virzienus, lai sekmētu mērķtiecīgu un loģiski saistītu norišu kopumu Domes darbības īstenošanā Valkas novadā. **Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2020. gadam izstrādāta kā vidēja termiņa vietējā līmeņa kultūrpolitikas plānošanas dokuments.**

Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2020. gadam ir izstrādāta saskaņā ar visiem attīstības plānošanai saistošajiem pamatprincipiem¹: ilgtspējīgas attīstības, interešu saskaņotības, līdzdalības, sadarbības, finansiālo iespēju, atklātības, uzraudzības un novērtēšanas, subsidiaritātes, līdzsvarotas attīstības, atklātības, aktualitātes un dokumentu saskaņotības princips.

Ilgtspējīga attīstība. Programma ir vērsta uz dinamiskas un daudzveidīgas kultūras dzīves, kultūras mantojuma saglabāšanas, kultūrizglītības un kultūras līdzdalības vienlīdzīgu iespēju, kā arī visu iesaistīto pušu efektīvas komunikācijas ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumu nodrošināšanu Valkas novadā.

Interešu saskaņotība. Programmas izstrādē ņemtas vērā dažādu ieinteresēto pušu kultūras vajadzības un intereses, kas konstatētas esošās situācijas izpētes gaitā gan izmantojot sekundāros datus (Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati, Latvijas iedzīvotāju kultūras patēriņa pētījuma **“Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences” (2016)² u.c.), gan pētījumu datus, kas iegūti tieši Programmas izstrādes vajadzībām, veicot kvantitatīvu Valkas novada iedzīvotāju reprezentatīvu aptauju, kultūras dzīves vadībā un organizācijā iesaistīto cilvēku intervijas, kā arī novadot tematiski relevantus seminārus. Kā galvenās Programmas izstrādē ieinteresētās grupas tika skatītas:**

- Valkas novada iedzīvotāji: tika identificētas dažādas iedzīvotāju grupas pēc to dzīves vietas novadā, ienākumiem, izglītības, kultūras patēriņa paradumiem un dzīves veida;

1 Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. pants. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=175748>; skatīts 01.09.2016.

Saskaņā ar Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumiem. Ministru kabineta noteikumi Nr.737, izdoti Rīgā 2014.gada 2.decembrī. Pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/270934-attistibas-planosanas-dokumentu-izstrades-un-ietekmes-izvertesanas-noteikumi#piel2&pd=1>; skatīts 01.09.2016;

Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas metodiskajiem materiāliem pašvaldībām. Pieejams: <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/pasv/?doc=13181>; skatīts 01.09.2016

2 Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences. Pieejams: <https://culturelablv.files.wordpress.com/2017/01/kultc5abras-auditorija-latvijc481-2016.pdf>

VALKAS NOVADS

- Valkas novada kultūras iestāžu un organizāciju vadītāji un darbinieki;
- Valkas novada kultūrpolitikas un attīstības politikas veidošanā iesaistītie;
- Programma pamatota Valkas iedzīvotāju un NVO interesēs un vajadzībās, kultūras dzīves veidotāju pieredzē un vīzijā un politikas plānotāju priekšstatos.

Līdzdalība. Sabiedrības līdzdalība Programmas izstrādē tika nodrošināta saskaņā ar MK noteikumiem Nr.970 no 25.08.2009. **Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā.** Valkas novada iedzīvotāju aptaujas dati ir iesniegti Valkas novada pašvaldībai. Programmas mērķi, rīcības virzieni un uzdevumi tika definēti, pamatojoties Valkas novada iedzīvotāju pieredzes izpētē, tie apspriesti, iesaistoties Valkas novada kultūras dzīves organizācijas atbildīgajām personām un pašvaldības pārstāvjiem. Visi sabiedrības līdzdalības procesā izteiktie viedokļi atspoguļoti Programmā (skatīt nodaļu “Valkas novada kultūras dzīves esošās situācijas analīze”).

Sadarbība. Programmas izpildē plānots iesaistīt ne tikai visas Valkas novada kultūras organizācijas un kultūras infrastruktūras objektos nodarbinātos, bet arī kultūrvides uzlabošanā ieinteresētos brīvprātīgos, nevalstiskās organizācijas un biedrības, uzņēmējus un citus gan vietēja, gan starptautiska mēroga partnerus.

Finansiālo iespēju princips. Programmas izstrādes ietvaros izvērtēti esošie un vidējā termiņā prognozētie pieejamie resursi, un tas ietver piedāvājumu visefektīvākajā veidā sasniegt izvirzīto mērķi, īstenojot rīcības virzieniem atbilstošos uzdevumus un nodrošināt politikas rezultātu izpildi, piedāvājot efektīvākos risinājumus attiecībā uz uzdevumu izpildes izmaksām.

Atklātība. Programmas izstrādes vajadzībām 2015. gada 26. martā Valkas novada dome apstiprināja Programmas vadības grupu, bet darba procesā tika izveidotas pētījumam un Programmas izstrādes atbalstam nepieciešamās tematiskās darba grupas. Programmas izstrādes process un tā ieviešana paredz atklātību gan attiecībā uz mērķu un uzdevumu izvirzīšanu, gan to izpildi un kontroli.

Uzraudzība un novērtēšana. Programmas ieviešanas gaitā tiks nodrošināti tās ieviešanas uzraudzības pasākumi: monitorings, ikgadēju pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem rādītājiem, lai konstatētu nepieciešamos labojumus uzdevumos, vai plānotajos rezultātos, vai veiktu korekcijas plānotajos resursos. Programma paredz tās starpposma novērtējumu 2020. gada sākumā, lai analizētu 2017., 2018. un 2019. gadā sasniegtos darbības rezultātus un novērtētu mērķa sasniegšanas un uzdevumu izpildes progresu.

VALKAS NOVADS

Subsidiaritāte. Programma ietver tikai tos uzdevumus un pasākumus, kurus nevar īstenot citi – kultūras pārvaldībā hierarhiski augstāk vai zemāk stāvoši kultūras operatori.

Līdzsvarota attīstība. Programmas mērķu, rīcības virzienu un uzdevumu plānošanā ņemts vērā gan Valkas novada, gan Vidzemes plānošanas reģiona, gan valsts kopumā attīstības līmenis, kā arī ievērots balanss starp kultūras un citu pašvaldības rīcībpolitikas virzienu attīstības vajadzībām.

Aktualitāte. Programmas uzdevumu un pasākumu aktualizēšana plānota atbilstoši radikālām izmaiņām pilsētas, reģiona, valsts kultūrpolitikā, tās īstenošanai pieejamajos finanšu un cilvēkresursos, vai citos rīcībpolitikas virzienos, kas ietekmē kultūras kā tautsaimniecības sektora attīstību.

Dokumentu saskaņotības princips. Plāns izstrādāts, ņemot vērā saistītos attīstības plānošanas dokumentus: gan ilgtermiņa un vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, gan vidējā termiņa kultūrpolitikas plānošanas dokumentus Latvijā un Eiropas Savienībā. Dokumentu sasaistes saturiskie aspekti detalizēti analizēti nodaļā “Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam sasaiste ar tiesību normatīvajiem aktiem, citiem attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajām kultūrpolitikas prioritātēm”.

Programmas izstrādē izmantotais datu veids un datu ieguves metodes

Programmas izstrādē izmantoti gan sekundāri, gan primāri dati:

Sekundārie dati:

- Latvijas iedzīvotāju kultūras patēriņa pētījums “Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences” (2016)³;
- pētījums “Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība”⁴,
- CSP dati.

Primārie dati un to ieguves metodes:

³ Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences. Pieejams: <https://culturelablv.files.wordpress.com/2017/01/kultc5abras-auditorija-latvijc481-2016.pdf>

⁴ Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība kultūras norisēs. Pieejams: https://culturelablv.files.wordpress.com/2009/04/vidzemepetijums_26-11.pdf

VALKAS NOVADS

- Pētījums “Valkas novada iedzīvotāju kultūras patēriņš un līdzdalība”. Datu ieguves metode: kvantitatīva aptauja, izlases apjoms 303 respondenti;
- Seminārs-diskusija par aktuālajām Valkas novada kultūras dzīves problēmām un iespējamajiem programmas rīcības virzieniem. Dalībnieki: Valkas novada kultūras organizāciju vadītāji, kultūras aktivitātēs iesaistītie (NVO) un kultūrpolitikas veidotāji;
- Padziļinātās intervijas ar Valkas novada kultūras organizāciju vadītājiem, kultūras aktivitātēs iesaistītajiem (NVO) un pašvaldības vadību un kultūrpolitikas veidotājiem;
- Attīstības un politikas plānošanas dokumentu kvalitatīva satura analīze.

Bez minētā Programmas izstrādē izmantoti sekojoši avoti:

- Valkas novada pašvaldības gada publiskie pārskati;
- Kultūras kartes dati [<https://www.kulturaskarte.lv/>];
- Organizāciju mājaslapas;
- Citi avoti.

VALKAS NOVADS

2. Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam sasaiste ar tiesību normatīvajiem aktiem, citiem attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajām kultūrpolitikas prioritātēm

Programmas izstrāde balstīta tiesību pamatprincipos, kuros regulēta pašvaldības kompetence kultūras jomā. To nosaka likums “Par pašvaldībām” (15. pantā deleģētā autonomā funkcija rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.); “Kultūras institūciju likums”, “Likums par bibliotēkām”, “Dziesmu un deju svētku likums”, “Nemateriālā kultūras mantojuma likums”, kas pieņemts, lai īstenotu Latvijas starptautiskās saistības “UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” kontekstā. Darbs Valkas novada kultūrpolitikas īstenošanā nākošajā plānošanas periodā tiks vērsts arī uz pašvaldības teritorijā esošu nemateriālā kultūras mantojuma elementu ilgtspējas nodrošināšanu, līdz šim veikto un plānoto nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumu attīstību, kā arī nozīmīgāko nemateriālā kultūras mantojuma elementu iekļaušanu Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā (saskaņā ar “Nemateriālā kultūras mantojuma likuma” 4. pantu).

Programma izstrādāta arī ciešā hierarhiskā sasaistē ar Eiropas Savienības (ES), nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī izstrādātajiem attīstības un politikas plānošanas dokumentiem.

Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam vieta attīstības plānošanas sistēmas hierarhiskajā struktūrā ir atspoguļota Attēlā nr. 1. Attēlā ievietoti tikai tie ES, nacionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumenti, kuriem ir tieša hierarhiska saistība ar Programmu.

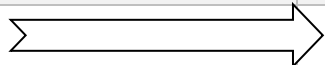

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 1. Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam vieta attīstības plānošanas sistēmas hierarhiskajā struktūrā

Dokumenta terminējums ⁵	ES līmeņa	Nacionālā līmeņa	Reģionālā līmeņa	Vietējā līmeņa
Ilgtermiņa attīstības un politikas plānošanas dokumenti		Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030*	Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 **	Valkas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037. gadam
Vidējā termiņa attīstības plānošanas dokumenti		Nacionālais attīstības plāns 2014–2020*	Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2014.–2020.gadam *	 Valkas novada attīstības programma 2015.–2021. gadam

⁵ Saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likum 8. pantu, attīstību plāno ilgtermiņā (līdz 25 gadiem), vidējā termiņā (līdz septiņiem gadiem) un īstermiņā (līdz trim gadiem). Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=1757486>, skatīts 11.09.2016.

VALKAS NOVADS

Vidējā termiņa kultūrpolitikas plānošanas dokumenti				
	ES programma Radošā Eiropa 2014.–2020**	Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018.gadam ** Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam “Radošā Latvija”**		Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2022.gadam
	* Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti ** Politikas plānošanas dokumenti			

2.1. Programmas saikne ar ilgtermiņa un vidējā termiņa nacionālajiem attīstības plānošanas dokumentiem

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (http://www.pkc.gov.lv/images/LV2030/Latvija_2030.pdf)

“Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam” (Latvija 2030) ir hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Dokumentā definētā pirmā prioritāte ir **Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana**, kas paredz sekojoša mērķa sasniegšanu: “saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi”. Programmā veidota idejiska sasaiste ar abiem šī mērķa prioritārajiem rīcības virzieniem (1) piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšana un (2) radošas sabiedrības veidošana. Programmas saturs pēc būtības, tās mērķis un uzdevumi ir formulēti pakārtoti šai Latvijas valsts ilgtermiņa stratēģiskajai prioritātei un pašvaldības kompetencei. Programmas uzdevumi sekmē arī šī dokumenta sestās prioritātes **Telpiskās attīstības perspektīva** sadaļā **Attīstības centru izaugsme** Valkai definētās īpašās lomas realizāciju.

VALKAS NOVADS

Nacionālās attīstības plāns 2014.–2020.gadam

(http://www.pkc.gov.lv/images/NAP2020%20dokumenti/20121220_NAP2020_apstiprinats_Saeima.pdf)

“Nacionālās attīstības plāns 2014.–2020. gadam” (NAP 2020) ir nacionāla līmeņa vidējā termiņa attīstības plānošanas dokuments. Tajā kultūras jomas attīstība skatīta, uzsverot kultūras kā resursa dimensiju. NAP 2020 definētas trīs prioritātes, no kurām viena ir “Izaugsmi atbalstošas teritorijas”. Šīs prioritātes trešais rīcības virziens **“Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana”** balstīts tēzē, ka “unikālie kultūras un radošie cilvēkkapitāla resursi dod iespēju pašvaldībām attīstīt konkurētspējīgu uzņēmējdarbību ne tikai lauksaimniecības nozarēs, bet arī attīstīt radošās industrijas un tūrisma aktivitātes, tostarp veidojot labvēlīgu un iekļaujošu dzīves vidi. Radošā sabiedrībā kultūras kapitālam ir nozīmīga loma personības izaugsmē”. Viens no Rīcības virziena mērķiem ir **Kultūras kapitāla resursu ilgtspējīga izmantošana**, kura sasniegšanai plānoti tādi uzdevumi kā:

- Kultūras pasākumu apmeklējumu skaita gadā (uz 100 iedzīvotājiem) palielinājums;
- Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaita uz 100 iedzīvotājiem palielinājums;
- Ārvalstu tūristu, kas uzturas 4 un vairāk dienas, skaits (milj., gadā) palielinājums.

Programmas mērķis un rīcības virzieni ir konceptuāli un saturiski vērsti uz minētā NAP 2020 rīcības virziena mērķa sasniegšanu un uzdevumu izpildi.

2.2. Programmas saikne ar vidējā termiņa nacionālā līmeņa kultūrpolitikas plānošanas dokumentiem

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija”

(<http://polsis.mk.gov.lv/documents/4877>)

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija” ir vienīgais nacionāla līmeņa vidējā termiņa kultūrpolitikas plānošanas dokuments, tā virsmērķis ir “Latvija – zeme ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošajām industrijām un augšupejošu dzīves kvalitāti ikvienam”. Politikas virsmērķa sasniegšanai pamatnostādnēs noteiktas četras prioritātes:

1. Kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos.

VALKAS NOVADS

2. Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība.
3. Konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas.
4. Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

Programmas mērķis un rīcības virzieni konceptuāli ir saskaņoti ar visām pamatnostādņu prioritātēm, konkrētu saikni veidojot ar ceturtās prioritātes mērķi: “Veicināt lokālajā kultūrā un radošumā balstītu reģionālo izaugsmi un kvalitatīvas dzīves telpas attīstību, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību ikvienam iedzīvotājam” un tā pirmajiem diviem rīcības virzieniem:

1. Kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstības un pieejamības nodrošināšana (tieša saikne ar Programmas pirmo rīcības virzienu).
2. Radošu un ekonomiski aktīvu cilvēkresursu piesaistes sekmēšana un radošas vides veidošana ārpus Rīgas (horizontāla saikne ar visiem pieciem Programmas rīcības virzieniem).

Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018.gadam
(http://www.km.gov.lv/lv/doc/nozaru/integracija/Pamatnostadnes/KMPam_071011_integ.pdf)

Šis politikas plānošanas dokuments ar kultūras nozares attīstību ir saistīts galvenokārt vienlīdzīgu kultūras vajadzību apmierināšanas, līdzdalības un pieejamības kontekstā. Programmas rīcības virzienu un uzdevumu izvirzījumā ņemti vērā pamatnostādņu pirmā un otrā rīcības virziena uzdevumi. Pirmais rīcības virziens **Pilsoniskā sabiedrība un integrācija** paredz “Veicināt sociāli atstumto grupu iekļaušanos sabiedrībā un novērst diskrimināciju”, kas Programmā izpaužas ar kultūras, kultūrizglītības un kultūras mantojuma pieejamību saistītajos rīcības virzienos un uzdevumos. Otrais rīcības virziens **Nacionālā identitāte: valoda un kultūrtelpa** kā trešo uzdevumu paredz “Nostiprināt latvisko kultūrtelpu kā sabiedrību saliedējošu pamatu un veicināt piederību kultūrtelpai lokālajā, nacionālajā un Eiropas līmenī”. Šī uzdevuma izpilde tiks realizēta, īstenojot Programmu kopumā.

Koncepcija par Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (<http://www.km.gov.lv/lv/doc/dokumenti/nemateriala-k-mantojuma-koncepcija.pdf>)

Koncepcijas kā plānošanas dokumenta nozīme būtiski mainījās līdz ar Nemateriālā kultūras mantojuma likuma pieņemšanu 2016. gadā, kas šobrīd veido nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) tiesiski normatīvā regulējuma pamatu. Koncepcijas mērķis bija

VALKAS NOVADS

izveidot normatīvo bāzi un organizatorisko sistēmu Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma kā dzīvo kultūrvērtību daudzveidīga kopuma saglabāšanai un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai mantojuma apgūšanā, uzturēšanā un tālāknodošanā nākamajām paaudzēm, īpašu uzmanību veltot Latvijas pamattautību NKM izpausmju aizsardzībai un pārmantošanai. 29.09.2016. tika pieņemts Nemateriālā kultūras mantojuma likums⁶, kas nodrošina šīs koncepcijas mērķa sasniegšanu un līdz ar tā stāšanos spēkā 01.12.2016. kļūst par saistošu arī pašvaldību līmeņa kultūrpolitikas veidotājiem un ieviesējiem. Programmas rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi definēti orientējoties uz materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzības un pārmantošanas priekšnoteikumu nodrošināšanu, saskaņā ar UNESCO un nacionālā līmeņa aktuālo tiesisko regulējumu šajā jomā. Programmas uzdevumi un pasākumi vērsti uz to, lai stiprinātu pašvaldības kā teritoriālas kopienas lomu nemateriālā kultūras mantojuma ilgtspējas nodrošināšanā (precīzāk skatīt pie informācijas par Programmas saikni ar Nemateriālā kultūras mantojuma likumu).

2.3. Programmas saikne ar ilgtermiņa un vidējā termiņa reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem

Plānošanas reģiona līmenī akcentēta Valkas novada īpašā loma – Latvijas Ziemeļu vārti, Vidzemes pārrobežu sadarbības centrs. Valka attīstās kā Latvijas – Igaunijas autotransporta, dzelzceļa tranzīta koridors un Ziemeļvidzemes kultūras un sporta centrs.

Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014–2030

(http://www.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS_10112014_labots.pdf)

Šajā ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentā kultūras jomas un radošo industriju nozares aktivitātēm ir atvēlēta salīdzinoši pakārtota nozīme. Reģiona ilgtermiņa attīstībai definēti trīs mērķi, kur trešais mērķis cita starpā paredz saglabāt un attīstīt Vidzemes savdabīgo kultūrtelpu. Dokumentā formulētas sešas plānošanas reģiona ilgtermiņa prioritātes, kur ar kultūrpolitikai atbilstošām aktivitātēm saistīta sestā ilgtermiņa prioritāte **Vietu pievilcība** un divi no tai pakārtotajiem rīcības virzieniem:

1. reģiona kultūras un dabas kapitāla saglabāšana un izmantošana;
2. tradicionālās kultūras saglabāšana, pārmantošana un popularizēšana.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015–2020

⁶ Nemateriālā kultūras mantojuma likums. Pieejams: http://likumi.lv/doc.php?id=285526&version_date=21.10.2016, skatīts 20.10.2016.

VALKAS NOVADS

(http://www.vidzeme.lv/upload/Attstbas_programma_2015-2020.pdf)

Dokuments ir strukturāli un tematiski cieši saistīts ar iepriekš raksturoto reģiona ilgtermiņa plānošanas dokumentu. Arī šajā vidējā termiņa reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentā ar kultūras nozares un radošajām aktivitātēm ir atvēlēta pakārtota loma. Tajā definēti trīs stratēģiskās rīcības virzieni, kur trešajā stratēģiskās rīcības virzienā **Teritorija** definēta vidējā termiņa prioritāte **Aktīva pilsoniska līdzdalība un iesaistoša kultūrvide**, – tajā akcentēts kultūras līdzdalības un pieejamības aspekts, kas rīcības virzienu un uzdevumu līmenī iekļauts arī Programmā (pirmajā un trešajā rīcības virzienā). Dokumentā minētās vidējā termiņa prioritātes ietvaros, cita starpā, plānots:

1. saglabāt un attīstīt reģiona kultūras un dabas mantojumu;
2. veicināt un attīstīt reģiona tūrisma un kultūras pasākumu piedāvājumu;
3. veicināt un attīstīt kultūras un radošās industrijas.

Tāpat paredzēts veidot stipras un vienotas kopienas, veicinot iedzīvotāju iesaistīšanos kultūras un sabiedriskajos procesos, tai skaitā amatiermākslas kolektīvos.

Reģionālā skatījumā Valkas pilsēta pēc Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma ir definēta kā reģionālās nozīmes attīstības centrs. Valka attīstās kā reģiona nozīmes administratīvo pakalpojumu centrs un ir uzņēmējdarbības, nodarbinātības un daudzveidīgu pakalpojumu sniegšanas centrs, sniedz arī valsts un reģiona līmeņa pakalpojumus, tā nodrošina ar darba vietām ne tikai pilsētniekus, bet arī apkārtējo lauku teritoriju iedzīvotājus. Plānots, ka Valka kā reģionālās nozīmes attīstības centrs attīstās kā administratīvo pakalpojumu centrs un nozīmīgs ekonomisks un pakalpojumu centrs apkārtējām lauku teritorijām, attīstot trūkstošos valsts reģionālo iestāžu pakalpojumus; Valka raksturota kā Latvijā un reģionā vienīgā robežpilsēta uz Latvijas – Igaunijas robežas. Norādīts, ka Valkas pilsētā ir Vidzemē modernākā šautuve, stadions un sporta halles, renovēts kultūras nams, kurā tiek organizēti starptautiska mēroga pasākumi, Valkas novadpētniecības muzejs, kas ir viena no lielākajām kultūrvēsturisko vērtību krātuvēm Vidzemē, iekārtots ēkā, kurā darbojies Jānis Cimze. Uzsvērts, ka Valka kopā ar Valgas pilsētu attīsta kopīgus sadarbības projektus „divas valstis – viena pilsēta” un ir kā reģiona Ziemeļu vārti uz Igaunijas Republiku. Plānots, ka, Valka – Valga cieši sadarbojoties, nākotnē attīstās kā transporta, loģistikas un pārrobežu sadarbības centrs. Valkas dvīņu pilsēta Valga sevi pozicionē kā draudzīgu pilsētu ar aktīviem un optimistiskiem iedzīvotājiem. Valgas pilsēta ir nozīmīgs dzelzceļa mezgls, tur pieejamas daudzveidīgas izklaides iespējas, attīstīta kultūras vide, kas nozīmīgi iespaido arī Valkas attīstības perspektīvas. Nozīmīgi sadarbības aspekti ir vienotu tūrisma maršrutu veidošana (Via Hanseatica attīstības zona); kopīgs darbs pie kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, attīstības un

VALKAS NOVADS

veicināšanas; sadarbība izglītības, kultūras un sporta jomā; kopīga kultūras un sporta pasākumu organizēšana, kā arī bibliotēku sadarbība.

Savukārt, **Valkas novads**, Vidzemes reģiona attīstības kontekstā raksturots kā Ziemeļvidzemes kultūras un sporta centrs.

2.4. Programmas saikne ar ilgtermiņa un vidējā termiņa vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem

Valkas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037.gadam

Šajā ilgtermiņa vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumentā izvirzīti četri ilgtermiņā sasniedzami novada attīstības mērķi:

SM1: Izglītota un integrēta sabiedrība; SM2: Attīstīta infrastruktūra un pakalpojumi; M3: Vide, kas balstīta uz inovācijām un zināšanām ilgtspējīgas uzņēmējdarbības attīstībai; SM4: Dabas un kultūrvēsturisko resursu saudzīga izmantošana. Kultūrpolitikai atbilstošas aktivitātes nedaudz plānotas pirmā mērķa sasniegšanas ietvaros (kultūrizglītības aktivitātes), bet ceturtā stratēģiskā mērķa sasniegšana ietver vairākas ar kultūrpolitiku saistītas aktivitātes, un tas nosaka sekojošu rezultātu: kvalitatīva, vērsta uz dabas un kultūrvēsturisko resursu saudzīgu izmantojumu, dzīves vide novada iedzīvotājiem un viesiem. Mērķis saistīts ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un racionālu apsaimniekošanu, apdzīvoto vietu teritoriju sakopšanu un apzaļumošanu, tūrisma attīstību.

Valkas novada attīstības programma 2015–2021

Valkas novada attīstības programma 2015–2021 (turpmāk Attīstības programma) ir vietēja līmeņa vidējā termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā izvirzītas četras vidējā termiņa prioritātes (VTP) novada attīstībai:

VTP1: Cilvēkresursu attīstība;

VTP2: Sakārtota infrastruktūra un pakalpojumi;

VTP3: Uzņēmējdarbības attīstība;

VTP4: Novērtēts dabas kapitāls un saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums.

Attīstības programmā vairāku pasākumu ietvaros izvirzīti uzdevumi, kas saistīti ar kultūru un radošajām industrijām.

VALKAS NOVADS

Pirmās prioritātes Cilvēkresursu attīstība ietvaros konkrēti uzdevumi, kas saistīti ar kultūras dzīvi, izvirzīti sekojošos pasākumos:

- Izglītības pieejamības nodrošināšanas ietvaros paredzēts uzdevums:

Sadarbojoties novada izglītības un kultūras iestādēm, veikt sistemātisku un racionālu cilvēkresursu un materiāltehnisko resursu izmantošanu.

- **Kultūras attīstība** ietvaros paredzēti 14 uzdevumi: U1: Organizēt pārrobežu kultūras pasākumus un aktivitātes; U2: Uzlabot kultūras iestāžu infrastruktūru; U3: Veidot ārpustelpu atpūtas un izklaides vietas; U4: Iegādāties nepieciešamo aprīkojumu un labiekārtot kultūras iestāžu apkārtējo teritoriju; U5: Attīstīt un pilnveidot muzeja darbību; U6: Izveidot multifunkcionālas izstāžu zāles; U7: Attīstīt un pilnveidot bibliotēku darbību; U8: Veidot konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas; U9: Veidot radošas teritorijas (radošu un ekonomiski aktīvu cilvēku piesaiste) un nodrošināt kultūras pakalpojumu pieejamību; U10: Nodrošināt efektīvu kultūrizglītības pakalpojumu pieejamību; U11: Saglabāt un attīstīt kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos; U12: Veidot kultūras iestāžu darbību pēc mūsdienu menedžmenta principiem; U13: Izvērtēt darbību un sniegt priekšlikumus kopīgajā Valkas novada kultūras nozares attīstības kontekstā gan pašvaldības, gan valsts mērogā; U14: Ieviest kultūras iestāžu darbībā ilgtermiņa jeb stratēģiskās plānošanas pamatprincipus.
- **Jaunatnes politika** ietvaros paredzēti vairāki uzdevumi, kas saistīti ar brīvā laika pavadīšanu.
- **Otrā prioritāte Sakārtota infrastruktūra un pakalpojumi** tiek īstenota ar vairākiem pasākumiem, kur pasākuma:
- **Vides infrastruktūra** ietvaros paredzēts viens ar kultūras dzīvi saistīts uzdevums: veidot teritorijas, kas piemērotas brīvdabas pasākumu rīkošanai.

Ceturtās prioritātes Novērtēts dabas kapitāls un saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums ietvaros plānots īstenot pasākumu:

- **Kultūrvēsturiskas teritorijas**, veicot divus uzdevumus U1: Apzināt un veicināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un tā izmantošanu tūrisma attīstībai; U2: Veicināt kultūrtūrisma attīstību.

Šobrīd Valkas novada plānošanas dokumentos kultūrpolitikai atbilstoši uzdevumi dominē ar cilvēkresursu attīstību un kultūras mantojuma saglabāšanu saistītās aktivitātēs, taču neparādās radošo un kultūras industriju attīstības kontekstā. Dokumentos akcentēts,

VALKAS NOVADS

ka Valkas novada specializācija ir balstīta uz izaugsmes resursu analīzi un papildina kaimiņu pašvaldību specializācijas, kā piemēram, dzīves vides sakārtošana, sadarbība tūrisma jomā, pamata pakalpojumu nodrošināšanā. Kā nosaka Vidzemes plānošanas reģiona ekonomiskais profils, uzņēmējdarbība reģiona teritorijās jāatbalsta uz vietēji pieejamo resursu efektīvu un racionālu izmantošanu, kas varētu ietvert arī kultūrā un radošumā balstītas uzņēmējdarbības attīstību. Vairākās reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu vietās uzsvērts, ka Vidzemes atvērtās telpas attīstība balstās uz lauksaimniecību, mežsaimniecību un tūrismu, kas varētu kalpot par pamatojumu kultūras un kultūras mantojuma integrēšanu tūrisma galamērķos.

VALKAS NOVADS

3. Valkas novada kultūras dzīves esošās situācijas raksturojums

3.1. Valkas novada vispārējs raksturojums

Kultūras dzīves attīstību kādā teritorijā nosaka un ietekmē dažādi apstākļi – gan tādi, kas saistīti ar kultūras un mākslinieciskās jaunrades procesiem, gan tādi, kas veido šo procesu kontekstu. Kā svarīgākos kontekstuālos faktorus īsumā raksturo kultūrvēsturiski-teritoriālie, sociāli demogrāfiskie un infrastruktūras aspekti.

3.1.1. Kultūrvēsturiski-teritoriālais aspekts

Valkas novads ietilpst Vidzemes plānošanas reģionā, un tas atrodas Latvijas Ziemeļaustrumos. Novada teritoriju veido Valkas pilsēta un pieci pagasti. Valka ir unikāla Latvijas-Igaunijas robežpilsēta un kuras iedalījumu Valkas (Latvija) un Valgas (Igaunija) dvīņu pilsētās noteica vēsturiski sarežģīti apstākļi. Pilsētas reljefu un ainavu veido Pedeles upe, kas pilsētu šķērso ielejveida pazeminājumā, kā arī Putras kalns, kurā izvietota Pedeles dabas taka ar skatu platformu. Novada lauku teritoriju veido Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagasti.

Valkas novada platība ir 908 km².⁷ Tas izvietots izstieptā formā gar Igaunijas Republikas robežu. Iedzīvotāju blīvums Valkas novadā ir zemāks nekā vidēji Latvijā vai Vidzemes novadā (Valkas novads ir 908 km², iedzīvotāju blīvums – 9 cilvēki uz km², Latvijā vidēji – 30 cilvēki uz km², Vidzemes reģionā – 13 cilvēki uz km²).⁸ Turklāt lielu daļu 908 km² lielās teritorijas aizņem meži (ap 60%), turpmākajos gados tiek prognozēts meža platību pieaugums⁹. Līdz ar to iedzīvotāji, viņu saimnieciskās un sabiedriskās aktivitātes pamatā koncentrējas pilsētā un pagastu centros. Mazapdzīvots ir Zvārtavas pagasts, turklāt viena no plašāk atpazīstamām kultūrvēsturiskām vietām – Zvārtavas pils – teritoriāli atrodas kaimiņnovada – Apes novada Gaujienas pagastā.

Liela daļa Valkas novada teritorijas ir iekļauta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā un Aizsargājamo ainavu apvidū „Ziemeļgauja” (Natura 2000). Teritorija ir bagāta ar purvainu apvidu (Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas Natura 2000 teritorijas dabas liegumi „Kārķu purvs”, „Burgas pļavas” un „Sedas purvs”; dabas liegumi „Pirtsliča–Līkā atteka”, „Zemā sala” un „Pukšu purvs”;

⁷ Pēc Centrālās Statistikas pārvaldes datiem 2016. gada sākumā.

⁸ Pēc Centrālās Statistikas pārvaldes datiem uz 2016. gada sākumu.

⁹ Valkas novada attīstības programma 2015.-2021. gadam.

VALKAS NOVADS

Natura 2000 teritorijas dabas liegumi „Bednes purvs”, „Vadaiņu purvs”, „Lapiņu ezers” un „Taurīšu ezers”). Purvi un meži ir Valkas novada lielākās dabas bagātība.

Valkas novadam ir būtiska nozīme Latvijas vēsturisko notikumu attīstībā. Valkas novada teritorijā līdz 20. gs. beigām risinājās notikumi, kas kļuvuši nozīmīgi kā Vidzemes reģiona, tā visas valsts mērogā. Valkas novada teritorija bijusi apdzīvota jau tālā senatnē. Līdz 13. gadsimtam tās lielākā daļa ietilpa latgaļu apdzīvotajā Tālavā. 13.–15. gs. tagadējā Valkas novada teritorija bijusi pakļauta Livonijas ordeņa valstīm. 1560. gadā netālu no Valkas notikusi Ērgemes kauja, kuras rezultātā faktiski beidzis pastāvēt Livonijas ordenis.

17. gadsimtā līdz ar Vidzemi novada teritorija nokļuva Zviedrijas pakļautībā. 18. gadsimtā Vidzeme bija cariskās Krievijas sastāvā. 19. gadsimta beigās Valku izveidoja par dzelzceļa mezgla pilsētu, kas veicināja reģiona attīstību. 20. gadsimta pirmajā pusē Valkai bija liela nozīme Latvijas valsts tapšanā un tās nosargāšanā Brīvības cīņās. Ar Valkas novadu saistīti aptuveni 84 Brīvības cīnītāji, kas apbalvoti ar Lāčplēša Kara ordeni. Valkā nodibinājās un darbojās: Latviešu Zemnieku savienība (1917), Latviešu Pagaidu nacionālā padome (1917), Latviešu pagaidu Nacionālais teātris (1918) un Ziemeļlatvijas brigāde (1919). Valkas sadalīšana 1920. gadā ietekmējusi pilsētas un apkārtnes teritorijas attīstību.

Attīstot kultūrvidi Valkas novadā, jāņem vērā gan īpašās dabas vērtības (purvi, meži), gan vēsturiskie apstākļi (Valkas nozīme Latvijas Republikas izveidošanā, pilsētas sadalīšana), gan teritoriālais novietojums (tuvums Igaunijas robežai), gan salīdzinoši retā apdzīvotības struktūra. Šie aspekti var palīdzēt izcelt Valkas novada unikalitāti, tos var izmantot, veidojot kultūras piedāvājumu un produktus vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem. Apstākļos, kur ciemu skaits uz teritorijas platību ir salīdzinoši zems, ir ļoti būtiski meklēt risinājumus pakalpojumu, tai skaitā, kultūras pakalpojumu pieejamībai, nodrošinot iespējami daudz pakalpojumu visos pagastu centros un/vai organizējot pastāvīgi funkcionējošu sabiedriskās satiksmes tīklu.

3.1.2. Sociāli-demogrāfiskais aspekts

Valkas novadā 2016. gadā dzīvoja 9310 iedzīvotāji, tai skaitā Valkas pilsētā 5402 iedzīvotāji, Ērgemes pagastā 876 iedzīvotāji, Kārķu pagastā 662 iedzīvotāji, Valkas pagastā 1271 iedzīvotāji, Vijciema pagastā 688 iedzīvotāji un Zvārtavas pagastā 411 iedzīvotāji¹⁰.

¹⁰ Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 2016. gada 1. jūliju.

VALKAS NOVADS

Salīdzinājumā ar kaimiņu pašvaldībām Valkas novads apdzīvotības ziņā ieņem otro vietu aiz Smiltenes novada (Apes novadā dzīvo 3793 iedzīvotāju, Burtnieku novadā – 7917, Naukšēnu novadā – 1973, Smiltenes novadā – 13165 un Strenču novadā – 3510 iedzīvotāji), savukārt, salīdzinot pilsētu apdzīvotību, – Valka ir līdzīga Smiltenei (Smiltē dzīvo 5458 iedzīvotāji, Strenčos – 1196 un Sedā – 1316).

Pēc nacionālā sastāva Valkas novadā 77% iedzīvotāju ir latvieši, 15% – krievi. Igaunī ir tikai 1% Valkas iedzīvotāju. Tomēr jāņem vērā, ka kaimiņu pilsētā Valgā iedzīvotāju skaits ir apmēram divreiz lielāks nekā Valkas pilsētā (2015. gadā 12 492¹¹), bet Valgas apriņķī – apmēram trīsreiz lielāks nekā Valkas novadā (2015. gadā – 30 234¹²).

Valkas novadā reģistrētais bezdarba līmenis ir 6,8%, kas ir līdzīgs kā Vidzemes reģionā (6,6%) un valstī (6,3%) kopumā¹³.

Valkas novada raksturojošā iezīme ir vidēji liela pilsēta – Valka – ap kuru samērā lielā teritorijā grupējas pieci pagasti. Daļai no pagastiem tuvāk par Valku atrodas citi novadi un to pilsētas. Īpaši jāizceļ Smiltene, kas ir pēc iedzīvotāja skaita līdzīga izmēra pilsēta un kura līdz administratīvi teritoriālai reformai 2009. gadā ietilpa Valkas rajonā. Tāpat liela nozīme ir Igaunijas tuvumam, it īpaši Valgas pilsētai. Igaunijas iedzīvotāji ir potenciālie un arī esošie kultūras pasākumu apmeklētāji, kā arī kultūras un kultūrizglītības pakalpojumu saņēmēji.

3.1.3. Infrastruktūras aspekts

Iedzīvotāju kustību pēc dažādiem pakalpojumiem, uz darbu, mācībām ārpus administratīvajām teritorijām galvenokārt nosaka sociālās infrastruktūras objektu (gan pašvaldību pārziņā esošu, gan privātu), reģionālo administratīvo iestāžu un darba vietu izvietojums, kā arī ceļu stāvoklis un sabiedriskā transporta iespējas. Novadā vērojama iedzīvotāju kustība gan starp Valkas pilsētu un pagastu pārvaldēm, gan ārpus novada. Pastāv tendence, ka iedzīvotāju kustība starp novada teritorijām palielinās, un arī kustība uz āru palielinās. Valkas pilsētas iedzīvotāji dodas uz Valmieru, Rīgu un Valgu – gan studēt, gan strādāt, gan pēc pakalpojumiem. Savukārt pagastu iedzīvotāji dodas uz Valku (mācīties, strādāt, pēc pakalpojumiem), tāpat arī uz Valmieru, Rūjienu, Smiltēni, Strenčiem, Valgu, Gaujienu¹⁴.

¹¹ Pēc Statistics Estonia datiem.

¹² Pēc Statistics Estonia datiem.

¹³ Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem uz 2016.gada 30.jūniju.

¹⁴ Valkas novada attīstības programma 2015.-2021. gadam

VALKAS NOVADS

Valkas novads atrodas 170 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas, 50 km attālumā no nacionālās nozīmes attīstības centra Valmieras, robežojas ar Igaunijas pilsētu Valgu un atrodas 90 km attālumā no Tartu – otras lielākās pilsētas Igaunijā.

Novadu šķērso valsts nozīmes galvenais autoceļš A3 (E264) Rīga – Tartu, valsts reģionālie autoceļi Valka – Smiltene, Valka – Rūjiena, Valka – Vireši, dzelzceļš Rīga – Tallina, kas sekmē Valkas novada un citu reģionu apdzīvoto vietu sasniedzamību.

Novada teritorija ir ģeogrāfiski vienota, jo ir labvēlīga telpiskā konfigurācija, atsevišķas tās daļas nešķēļ citas administratīvās teritorijas un nenorobežo grūti pārvarami dabiskie šķēršļi. Novada centrs nosacīti atrodas uz centra ass, tālākās vietas ir Kārķu un Zvārtavas pagasts – apmēram 40 km no Valkas. Ceļu struktūra labi nodrošina iekšējo vienotību un sasniedzamību. Caur visiem novada pagastu centriem, izņemot Vijciemu, iet ceļš „Ziemeļu stīga” (Ainaži – Vireši). Lai uzlabotu novada iekšējo transporta kustību, galvenokārt nepieciešams uzlabot ceļa segumu un sabiedriskā transporta kustību.

Valkas novadā esošais autobusu maršrutu tīkls nodrošina iedzīvotājus ar sabiedriskā transporta pakalpojumiem, lai nokļūtu darbavietās, ārstniecības iestādēs, valsts un pašvaldību institūcijās to darba laikā. Kultūras pasākumu apmeklējums var būt ierobežots nestandarta norises laika dēļ.

Valkas novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga-Tartu. Valkas pagastā atrodas divas dzelzceļa stacijas Saule un Lugaži. Šobrīd pasažieru vilciens maršrutā Rīga-Valgas stacija – kursē daļēji. Posmā no Valmieras tiek nodrošināts satiksmes autobuss. Valkas pilsētā atrodas dzelzceļa atzars no dzelzceļa līnijas Rīga-Tartu. Pa dzelzceļu Rīga-Tartu ik dienas notiek kravu pārvadājumi, bet tieši Valkas pilsētā dzelzceļš tiek maz izmantots.

Valkas novadā tiek strādāts pie veloceļu attīstības. Vairākās sabiedriskās vietās ir izvietoti velostatīvi. To izvietojums būtu nepieciešams arī pie kultūras iestādēm.

Valkas novadā ir pārdomāti sabiedriskā transporta kustības savienojumi ar Latvijas pilsētām, gan ar Igaunijas pilsētu Tartu, kā arī ir attīstīts sabiedriskā transporta tīkls starp pagastiem un Valku. Problemātiska ir sabiedriskā transporta kustība starp Valku un Zvārtavas pagastu. Tomēr kultūras iestāžu apmeklējums pamatā iespējams vai nu tuvākajā apdzīvotajā vietā, vai arī, izmantojot personisko transportu.

VALKAS NOVADS

3.2. Kultūras nozares attīstību ietekmējoši faktori: kultūras infrastruktūra un apkārtējā vide

3.2.1. Kultūras infrastruktūra

Jebkura kultūras piedāvājuma kvalitāti kādā teritorijā – pagastā, pilsētā, valstī – kopumā vienmēr būtiski ietekmē kultūras infrastruktūras elementi. Vairums no kultūras iestāžu ēkām ir pielāgotas nevis celtas speciāli kultūras vajadzībām, turklāt daļa ir ļoti senas ēkas. Tādēļ infrastruktūras jautājums ir ļoti aktuāls. Šajā apakšnodaļā analizēts pašvaldības kultūras iestāžu ēku stāvoklis un piemērotība paredzēto funkciju īstenošanai. Citu teritoriju vai infrastruktūras objektu raksturojums sniegts nākamajā apakšnodaļā, bet detalizēts infrastruktūras novērtējums – 1.-4. tabulā.

Valkas novadā ir deviņas **publiskās bibliotēkas**, Valkas pilsētā un katrā pagastā vismaz viena, Ērgemes pagastā un Valkas pagastā – vairākas. Pēdējos gados ir uzlabota bibliotēku tehniskā infrastruktūra – katrā bibliotēkā ir dators gan bibliotēkām, gan vairāki datori lietotājiem, ir nodrošināts pastāvīgais un bezvadu interneta pieslēgums, palielināta pieslēguma datu pārraides jauda, ir nodrošināta piekļuve dažādām valsts nozīmes datu bāzēm, lietotājiem ir nodrošināti izdrukas, kopēšanas un skenēšanas pakalpojumi. Pamatpakalpojumi (lasītāju reģistrācija, grāmatu un citu dokumentu izsniegšana, uzzīņu sagatavošana), datoru, interneta izmantošana ir bez maksas. Bibliotēku darbinieki ir apmācīti pašiem lietot un palīdzēt apmeklētājiem apgūt datortehniku un programmatūru, meklēt informāciju internetā, veikt dažādus e-pakalpojumus. Astoņas novada bibliotēkas izvietotas pašvaldības ēkās. Pie divām bibliotēkām (Valkas pilsētā un Vijciemā) ir uzbrauktuves cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Izremontētās, mājīgās telpās strādā Ērgemes pagasta Omuļu, Kārķu, Valkas pagasta Sēļu un Vijciema bibliotēkas. Kārķu pagasta bibliotēka atrodas ēkas otrajā stāvā, kas ierobežo bibliotēkas pieejamību gan veciem cilvēkiem, gan cilvēkiem ar kustību traucējumiem. 2016. gadā veikts kosmētiskais remonts Valkas novada Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļai. Kosmētiskais remonts nepieciešams Ērgemes pagasta Turnas un Zvārtavas bibliotēkām. Papildus telpas vajadzīgas Vijciema bibliotēkai un Turnas bibliotēkai. Valkas novada Centrālā bibliotēkai nākotnē nepieciešamas jaunas telpas bibliotēkas funkciju nodrošināšanai.

Valkas novadpētniecības muzejs ir vienīgais muzejs visā novada teritorijā. Valkas novadpētniecības muzeja pamatekspozīcija ir pieejama arī apmeklētājiem ar kustību traucējumiem. Muzeja galvenā ēkā, kura ir Valsts nozīmes vēstures piemineklis, veikti lieli remontdarbi: nomainīts jumts un logi, siltināti bēniņi. Lai palielinātu ieguldīto līdzekļu efektivitāti un ilgtspēju, jānovērš ēkas būtiska problēma – mitruma uzsūkšanās pamatos un sienās. Muzejam trūkst telpu krājuma priekšmetu glabāšanai un ekspozīciju iekārtošanai. Ēka, kurā izvietota muzeja krājuma koka priekšmetu izstāde, nav siltināta un apkures sezonas laikā rada lielus izdevumus. Labiekārtota

VALKAS NOVADS

Cimzes iela, kā arī no jauna izbūvēts stāvlaukums trīs autobusu un vieglo automašīnu novietošanai. 2016. gadā uzsākts veidot jaunu ekspozīciju, kas veltīta Latviešu Pagaidu nacionālai padomei.

Valkas novadā darbojas seši **kultūras centri** (pilsētas kultūras nams, tautas nami un saietu nami), pa vienam katrā pagastā un Valkas pilsētā. Kultūras centri ir galvenā kultūras pasākumu norises vieta, kā arī tie nodrošina telpas mēģinājumu procesam amatiermākslas kolektīviem. Kopumā infrastruktūras stāvoklis ir labs. Visi kultūras centri, izņemot Mierkalna Tautas namu, ir pieejami cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pēdējo astoņu gadu laikā visos kultūras centros ir veikti rekonstrukcijas darbi vai arī veikts remonts. Lielākie remontdarbi nepieciešami Valkas pilsētas kultūras namā – zibensaizsardzības zemējuma papildināšana un zemējuma izbūve ēkai; kultūras nama cokola atjaunošana; lielās zāles griestu remonts. Arī pārējos kultūras centros nepieciešamas nelielas investīcijas atsevišķu telpu vai aprīkojuma iegādei.

Valkas novada Bērnu un jauniešu centrs „Mice” (turpmāk tekstā – BJC) īsteno interešu izglītības programmas un pirmsskolas izglītības programmu. Šobrīd ir nepieciešams veikt remontu un jauna aprīkojuma iegādi visās trešā stāva telpās, ēkas koridoros un neremontētajās 1. stāva telpās. Valkas novada bērniem un jauniešiem trūkst iespēju iegūt prasmes un zināšanas tehniskās jaunrades jomā – trūkst iekārtu un aprīkojuma, lai šādas programmas varētu darboties. Ir nepieciešama ēkas fasādes un jumta seguma atjaunošana.

Valkas Mākslas skola realizē profesionālās ievirzes izglītības programmu „Vizuāli plastiskā māksla”, kā arī bērnu un pieaugušo interešu izglītību mākslā. Pēc Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas „Pārrobežu sadarbība” apakšprojekta atbalsta Valkas novada dome sadarbībā ar Valgas pilsētas valdi realizēja šīs programmas apakšprojektu „Valkas un Valgas pilsētu kopējās mākslas vides attīstība”, kura ietvaros Valkas mākslas skola ir veikusi virkni ar kultūrizglītību saistītus pasākumus. Projekta galvenais ieguvums ir atjaunotā Valkas Mākslas skola – divu stāvu ēka ar plašām, gaišām telpām, klasēs mūsdienu prasībām atbilstošu aprīkojumu un mācību līdzekļiem. Skolā ir plaša zāle izstāžu un koncertu organizēšanai. Nepieciešams skolu paplašināt ar jaunu piebūvi.

J. Cimzes Valkas Mūzikas skolā var apgūt dažādas profesionālās ievirzes programmas – klavieru, vijoles, akordeona, kokles, pūšaminstrumentu (flauta, klarnete, saksofons, trompete, eifonijs, tuba) un sitaminstrumentu spēli. Skolā darbojas kora klase. 2014. gadā skolas ēkai veikta siltināšana. Bibliotēkai un citām telpām nepieciešams kosmētiskais remonts.

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 1. Valkas novada kultūras centri – infrastruktūras stāvoklis

Rādītājs/Iestāde	Valkas pilsētas kultūras nams	Kārķu tautas nams	Mierkalna Tautas nams	Turnas Tautas nams	Vijciema Tautas nams	Saieta nams “Lugažu muiža”
Ēkas uzcelšanas gads	1927	1933	1930	Muižas ēka celta 18. gs. beigās 19. gs. sākums, bet Tautas nams 1970. g. kā piebūve muižas ēkai	1860	1967
Telpu kopplatība (m2)	2237	665	619,8	1809,65	717,5	730
Ēku tehniskais stāvoklis	Labs	Labs	Labs	Apmierinošs	Labs	Ļoti labs
Zāļu skaits	3	2	1	3	1	2
vietu skaits zālēs, kopā	433	230	150	200	132	441
Grimētavu skaits	1	2	-	-	3	1
Nodarbību telpu skaits	1	2	2	-	2	4
Pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem	Jā	Jā	Nav	Jā	Jā	Jā
Veiktie remontdarbi	2010.g. pabeigta ēkas rekonstrukcija	2008.g. ēkas renovācija	2016.g.veikta vienkāršota rekonstrukcija, jo vētrā tika norauts ēkai jumts un telpas noplūda ar ūdeni	2011.g.veikta vienkāršota rekonstrukcija	2011.gadā telpās notiek ugunsgrēks. 2012.–2013.g. veikta ēkas rekonstrukcija	2010.g veikta rekonstrukcija
Nepieciešami remontdarbi, uzlabojumi	1.Zibensaizsardzības zemējuma papildināšana un zemējuma izbūve ēkai – 590,00 EUR	Izstāžu zāles labiekārtošana	Nepieciešams remonts nodarbību telpās.	Nepieciešams zālei un foajē kosmētiskais remonts	Izstāžu rīkošanai nepieciešams aprīkojums	Nomaināma skatuves grīda

VALKAS NOVADS

	2. Kultūras nama cokola atjaunošana – 5310,00 EUR 3. Lielās zāles griestu remonts – 2000 EUR					
--	--	--	--	--	--	--

Avots: Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada pašvaldības gada publiskie pārskati, Valkas novada IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

Tabula nr. 2. Valkas novada publiskās bibliotēkas – infrastruktūras stāvoklis

Rādītājs	Valkas novada Centrālā bibliotēka	Kārķu pagasta bibliotēka	Ērgemes bibliotēka	Omuļu bibliotēka	Turnas bibliotēka	Sēļu bibliotēka	Vijciema pagasta bibliotēka	Zvārtavas pagasta bibliotēka	Lugažu bibliotēka
Ēkas uzcelšanas gads	1978	1939	1926	1968	1860	1986	1960	1930	1967
Datoru skaits	24	9	6	4	5	3	7	8	8
Darbiniekiem	12	1	1	1	1	1	1	1	1
Lietotājiem	12	8	5	3	4	2	6	7	7
Telpu kopplatība kv.m	898	85	63	57	67	91	47	80	186
Lietotāji vietu skaits bibliotēkā	30	12	10	6	6	12	10	12	15
Pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem	Jā (ir ierobežoti pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem)	Nē	Jā	Nē	Nē	Nē	Jā	Jā	Nē

VALKAS NOVADS

Veiktie remontdarbi	2003. gadā un 2015. gadā veikts remonts.	2008. gadā veikts kosmētiskais remonts	2009. gadā remontēts jumts, fasāde. 2012. gadā veikts kosmētiskais remonts	2014. gadā pārcelta uz izremontētām telpām	1980. gadā veikts remonts.	2007. gadā veikts remonts	2006. gadā veikts remonts	2016. gadā veikts kosmētiskais remonts koridoros	2010. gadā veikta visas ēkas pārbūve.
Nepieciešami remontdarbi, uzlabojumi	Nepieciešama jauna, moderna bibliotēkas ēka.	-	-	-	Vajadzīgs kosmētiskais remonts. Rast iespēju ierīkot telpu krātuvei.	-	Nepieciešama papildus telpa	Kosmētiskais remonts nepieciešamas visām telpām un krāšņu pārmūrēšana	-

Avots: Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada pašvaldības gada publiskie pārskati, Valkas novada IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

Tabula nr. 3. Valkas Novadpētniecības muzejs – infrastruktūras stāvoklis

Rādītājs/Iestāde	Valkas Novadpētniecības muzejs
Ēkas uzcelšanas gads	1853
Teritorijas kopējā platība (m2)	5000
Telpu kopplatība (m2), t.sk.	852
Ekspozīciju, izstāžu telpas	398
Krājuma telpas	147
Pārējās telpas	307
Ēku tehniskais stāvoklis	Labs
Pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem	Jā
Veiktie remontdarbi	2009. gadā nomainīti logi un izbūvēts ieejas mezgls
Nepieciešami remontdarbi, uzlabojumi	Nepieciešamas papildus telpas muzeja krājuma glabāšanai

Avots: Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada pašvaldības gada publiskie pārskati, Valkas novada IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 4. Valkas novada kultūrizglītības iestādes – infrastruktūras stāvoklis

Rādītājs/Iestāde	Valkas Mākslas skola	J.Cimzes Valkas Mūzikas skola	Valkas novada Bērnu un jauniešu centrs „Mice”
Ēkas uzcelšanas gads	1910	1928	1876
Teritorijas kopējā platība (m2)	948	954	876,6
Telpu kopplatība	898	482	780
Mācību telpas (skaits/platība)	8 / 323	18 / 266	12/421
Darbnīcas (skaits/platība)	1 / 38	-	1/20
Bibliotēkas telpas (skaits/platība)	1/7	2 / 16	1/20
Citas telpas	2/ 530	4 / 200	1/12
Zāles	Izstāžu zāle (83 kv.m., 100 vietas)	Zāle (173 kv.m, 100 vietas)	Zāle (90kv.m. ,95 vietas)
Ēku tehniskais stāvoklis	Ļoti labs	Labs	Labs
Pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem	Jā	Jā	Nav
Veiktie remontdarbi	Ēkas pārbūve no 2009.– 2010. gadam	Zāles stāvoklis – ļoti labs; 2014. gadā ēkai veikta siltināšana.	Renovēts 1.(daļēji) un 2.stāvs
Nepieciešami remontdarbi, uzlabojumi	Nepieciešams skolu paplašināt ar jaunu piebūvi.	Bibliotēkai un citām telpām nepieciešams kosmētiskais remonts	1. un 3. stāvā vajadzīgs kapitālais remonts, jumta seguma nomaiņa, zibens novedēja uzstādīšana, fasādes siltināšana un remontēšana. Logu nomaiņa.

Avots: Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada pašvaldības gada publiskie pārskati, Valkas novada IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

3.2.1. Kultūras mantojums un apkārtējā vide

Kultūras mantojums – gan kultūras pieminekļi, gan kultūrvēsturiskā vide, gan senās tradīcijas – ir nozīmīgs resurss mūsdienīgas kultūrvides attīstīšanai un var kalpot arī kā pamats tūrisma sektora attīstīšanai.

Valkas novada teritorijā atrodas 33 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi. No 33 kultūras pieminekļiem 27 ir nekustamie kultūras pieminekļi. Turklāt novada teritorijā ir 12 vietējās nozīmes kultūrvēsturiskie objekti. Valkas novada teritorijā atrodas 23 valsts

VALKAS NOVADS

vai vietējas nozīmes arheoloģiskie pieminekļi, 6 mākslas pieminekļi, 3 arhitektūras pieminekļi un 1 vēstures piemineklis. Valkas novada teritorijā ir vairāki vietējas nozīmes arhitektūras, kultūrvēsturiskie un dabas objekti.

Valkas pilsētā viens no valsts nozīmes vēstures pieminekļiem ir “Vidzemes skolotāju seminārs” – šobrīd Valkas novadpētniecības muzejs. Muzejs atrodas ēkā, kurā no 1853. līdz 1890. gadam darbojās Jāņa Cimzes vadītais Vidzemes draudžu skolu skolotāju seminārs. Citi kultūrvēsturiski objekti Valkas pilsētā: Valkas Lugažu Evaņģēliski Luteriskā baznīca; kultūras un atpūtas parks ar brīvdabas estrādi un skulptūru „Koklētājs”; Jāņa Cimzes piemineklis Cimzes kapos; piemineklis Kārlim Ulmanim; Brāļu kapu memoriāls otrajā pasaules karā kritušajiem cīnītājiem; vācu karavīru kapi; tiesas ēka; vienīgā Jūgendstila ēka Valkā (valsts policijas ēka); ”Senlatviešu karavīrs” – piemineklis 1919. gada brīvības cīņās kritušajiem; Valkas pilsētas kultūras nams; Pareizticīgo baznīca; Valkas dižakmens; Līgavu akmens; vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis – Planču pilskalns.

Vēl viens kultūrvēsturisks objekts Valkas pilsētā atrodas pie Valkas–Valgas robežas: Pedeles dabas taka un Putras kalns. Putras kalna nosaukums radies no Putras ciema, kuru 1875. gadā izveidoja Paju muižas nomnieks Pencis. Putras kalna virsma rudenos un pavasaros ir staigna. Putraskalns ir bijis igauņu-somu rakstnieces Hellas Vuolijoki (1886–1954) un igauņu teātra dīvas Līnas Reimanes (1891–1961) bērnības rotaļu vieta (dzīvoja netālu). Mūsdienās šeit ir izveidota Pedeles dabas taka ar skatu platformu. Šeit ir notikuši dažādi kultūras pasākumi, piemēram, Starptautiskā laikmetīgā teātra festivāla “Tālvils” atklāšanas ceremonijas un Latvijas valsts simtgades jubilejas pasākums – gaismas akcija “Simtu simti”.

Potenciāls tūrisma resurss un kultūras infrastruktūras objekts Valkas pilsētā ir militārie pazemes bunkuri, to attīstība nākotnē varētu kļūt par savdabīgu starptautiskas nozīmes tūrisma objektu.

Nozīmīga un nākotnē arvien vairāk izmantojama teritorija publiskiem pasākumiem ir Lugažu laukums – dabas parks. Līdz pat 20. gadsimta trīsdesmito gadu beigām nosaukums „Lugažu laukums” tika attiecināts uz visu tagadējās Valkas daļu, sākot no robežas (Varžupītes) līdz tagadējai Beverīnas ielai. Vēstures avotos rakstīts: „Valkas sadalīšanas rezultātā Latvijai palika tikai smilšainais Lugažu laukums”. Mūsdienās nosaukums “Lugažu laukums” ir vieta starp tagadējām Rīgas, Beverīnas, Raiņa un E. Dārziņa ielām. Šobrīd valcēniešu un viesu pulcēšanās vieta dažādiem kultūras pasākumiem.

20. gadsimtā revolūciju un pilsoņkara gados laukums pie tagadējā kultūras nama kļuva par mītiņu un sapulču vietu, kas bija kails un smilšains, ar bļodveidīgu ieplaku Raiņa ielas pusē. Līdzienāko laukuma daļu Rīgas ielas pusē izmantoja sporta sacensībām. Kad 1930. gados sporta vajadzībām izbūvēja mācītāja muižas augļu dārzu (tagad stadions), laukuma ieplakā saveda zemi un to nolīdzināja. Laukumu izmantoja dažādām parādēm 18. novembrī un aizsargu svētkos. Pirmās Latvijas Republikas laikā Valkas pašvaldība gribēja izveidot šeit skvēru. Līdz 1975. gadam šajā vietā bija parks ar puķu dobēm un noēnotiem soliņiem atpūtai. Jau pēc

VALKAS NOVADS

Ļeņina pieminekļa uzcelšanas tā apkārtni Dārziņa ielas tuvumā noklāja ar betona plāksnēm. 1977. gadā Valkas pilsētas Izpildu komiteja iecerēja laukuma paplašināšanu un labiekārtošanu ar tādu perspektīvu, lai tas kļūtu par galveno darbaļaužu mītiņu demonstrāciju un daudzu citu svinīgu pasākumu vietu. Tādēļ laukumu paplašināja, un no Beverīnas ielas līdz Dārziņa ielai 3 954 m² lielu laukumu izklāja ar lielāka izmēra betona plāksnēm. Laukuma un parka teritorijā izraka 161 koku un 130 krūmus. Mainījās tā nozīme – no vietas, kas paredzēta atpūtai, par vietu, kas paredzēta lieliem sabiedriskiem pasākumiem.

Nākotnē Lugažu laukumu, kuram visa platība dabā ir 17 653 m², paredzēts veidot pievilcīgāku iedzīvotājiem. Plānots samazināt laukuma cietā seguma īpatsvaru, tā vietā izveidojot plašus zāliena un dekoratīvo stādījumu laukumus.

Arī politiskā ziņā Valkai ir liela nozīme valsts vēsturē – 1917. gadā te sanāc Latvijas Zemnieku savienības dibināšanas kongress, pēc pusgada te dibina Latviešu Pagaidu Nacionālo padomi, bet 1918. gada 15. novembrī Valkā tiek nolemts proklamēt Latviju kā neatkarīgu demokrātisku republiku. Nozīmīgs ir arī fakts, ka Valkas pilsētā pirmo reizi atklātībā plīvo Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs un pirmo reizi tiek nodibināta vidusskola ar latviešu mācību valodu.

Tagadējā **Vijciema pagasta** centrā saglabājušās daudzas 19. gadsimtā celtās muižas ēkas. Pagastā ir vismaz astoņi unikāli objekti, kas pelna ievērību arī šobrīd. Vijciema Evāņģēliski Luteriskā baznīca ir celta 1852. gadā. Ļoti savdabīga un interesanta ēka, viena no astoņām Latvijā, kas pilnībā celta no koka ar īpašu dēlīšu apšuvumu. 5 km no Vijciema Mežmuižā atrodas Čiekurkalte, kas celta 1895. gadā. Tā joprojām darbojas un pilda muzeja funkcijas. Celiškalns – pilskalns, kas ir viens no lielākajiem novada pilskalniem, kā arī Bītarīnkalns ar saviem svētakmeņiem. Meža skola ir vecākā ēka Vijciemā. Pagastā atrodas vairāki valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi – senkapi.

Ceļa posmā Vijciems – Valka atrodas etnogrāfiskā sēta „Ielīcas”. Šeit tika filmētas divas Latvijas populārās filmas – "Pūt vējiņi" un "Vilkaču mantinieci". Šī vieta sniedz ieskatu, kā latvieši dzīvojuši pirms aptuveni 100-150 gadiem. Tā ir unikāla zemnieku sēta, kurā ietilpst Ziemeļvidzemei raksturīgu celtnu pilns komplekss. 18.–19.gs. Vidzemes zemnieku sēta "Ielīcas" ir valsts nozīmes kultūras piemineklis. Vairāku ēku celšanā kā vienīgais darba rīks lietots cirvis. Līdz ar to ēkas atspoguļo vismaz 300-400 gadu ilgu latviešu tautas celtniecības attīstības periodu. Unikāla zemnieku sēta, kurā ietilpst šim novadam raksturīgu celtnu pilns komplekss: dzīvojamā māja, pirts ar vaļinieku istabiņu (diemžēl šobrīd nav apskatāma, jo ir nodegusi un gaida savu atjaunošanas kārtu), trīs klētis, kūts, pūne, stallis ar lopbarības telpām, rija, ratnīca, pagrabs. Ēkas izvietotas Ziemeļvidzemei raksturīgā pagalmu sistēmā. Ēkas saglabājušās daudzas senlaicīgas konstruktīvas detaļas – akmens paviļu pamatus, kaķētu apaļkoku guļbūves sienas krusta pakšos, baļķu zelmeņus, jumtu ar iežmaugu konstrukciju, apaļkoku grīdas un griestus.

VALKAS NOVADS

Vijciema pagasta vārds radies no Gaujas kreisā krasta pietekas Vijas upes, kas tek cauri pagastam. Katru gadu aprīļa sākumā tiek svinēta Vijas vārda dienu – tas ir šī pagasta tradicionāls pasākums ar dziedāšanu, zivju zupas vārīšanu upes krastā, gaismas tiltu u.c. aktivitātēm.

Ērgemes pagasta centrā atrodas Livonijas laikā celtās (14. gs., rakstos minēta 1323. g.) Ērgemes pilsdrupas – republikas nozīmes vēstures un arheoloģijas piemineklis. Pamatojoties uz izstrādāto Ērgemes viduslaiku pils attīstības stratēģiju¹⁵, Ērgemes pagasta padome sadarbībā ar biedrību “Ērgemes bruņinieku pils” turpina konservācijas, daļējas rekonstrukcijas un remonta darbus ar mērķi izveidot Ērgemes viduslaiku pili kā tūrisma objektu. Vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis – Garais kalns (Pilskalns; Cepurkalns), 1880. gadā celtais draudzes skolas nams ar skolas piebūvi (1964.g.), Brīvības cīņās 1919. gadā kritušo igauņu un Ziemeļlatvijas armijas cīnītāju brāļu kapi. Viens no nozīmīgākajiem dabas tūrisma resursiem ir liegums „Sedas purvs”, kuras ir teritorijā ir liela ainavas, biotopu un bioloģiskā daudzveidība. Sedas purvs piesaista daudzas putnu sugas, īpaši pavasara un rudens migrāciju laikā.

Valkas pagasta teritorijā atrodas “Jaunvīndedzes”, kas ir dzimtās mājas Latvijas armijas ģenerālim Pēterim Radziņam, kur uzstādīts piemiņas akmens. Savukārt “Strautiņi” ir dzimtās mājas dzejniecei Velgai Krilei (1945.–1991.). Valkas pagastā atrodas divas dabas takas – Zīles un Vekšu, kas iepazīstina ar daudzveidīgo Valkas novada dabu. Dabas takas atrodas Ziemeļgaujas aizsargājamo ainavu apvidū. Ar baltvācu kultūru saistās Lugažu muiža, parks un Lugažu muižas ēka, kurā mūsdienās izvietojies Valkas pagasta kultūras nams. Lugaži bijusi ordeņa vasaļa pils, bet tā nav saglabājusies. No 17. gadsimta pilsmuiža piederējusi senai baltvāciešu dzimtai Fon Vrangeļiem. Saglabājies Lugažu muižas saimniecības ēku komplekss un parka fragmenti, aleja un ūdenstilpne. Ar muižu saistās aizraujošs notikums – zelta meklēšanas kampaņa. Sākoties Ziemeļu karam, t.i. ap 1700. g., muižas īpašnieks noracis zeltu, un pats aizbraucis uz ārzemēm. Atpakaļ tā arī neatgriezās. Viņa radinieki 1938. vai 1939. gadā organizējuši zelta meklēšanu, bet to nav atraduši.

Viena no lielākajām **Kārķu pagasta** bagātībām ir mežs un dižkoki. Kārķos kopumā jau uzmērīti 16 dižkoki, vēsturiski un savdabīgi koki. Lustiņdruvas dabas taka atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Pagasta teritorijā ir valsts mēroga arheoloģijas piemineklis – Smilškalnu (Zviedru) senkapi. Citi kultūrvēsturiski pieminekļi – Kārķu baznīca, Veckārķu pils.

¹⁵ Ērgemes viduslaiku pils attīstības stratēģija 2016.-2022. gadam. Apstiprināta ar Valkas novada domes 2016. gada 29. septembra sēdes lēmumu. Pieejams: <http://www.valka.lv/lv/valkas-novads-1/pasvaldiba-1/dokumenti/pasvaldibas-planosanas-dokumenti>. Skatīts 12.09.2016.

VALKAS NOVADS

Kārķu pagastā uzsākts Latvijas mērogā jauns tūrisma veids – talku tūrisms. Tas notiek Meža dienu laikā, kad tiek rīkotas arī koka auto sacensības.

Zvārtavas pagastā atrodas Lāčīšu un Veckurpnieku pilskalns, Eļmu, Mieniņu, Zaķu, Putru senkapi, Bedņu svētā liepa, Tiliku Jāņakalns – kulta vietas, Buliņu viduslaiku kapsēta. Pagastā ir arī Otrā pasaules kara Brāļu kapi. Ceļa Valka-Vireši malā – aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritorijā izbūvēts skatu tornis, no kura 27 metru augstumā paveras skats uz Gauju, tās līkločiem un apkārtni – pļavām un mežiem. Izbūvēts skatu tornis. Zvārtavas pagastā 1875. gadā dzimis latviešu gleznotājs, ievērojamākais simbolisma pārstāvis Latvijas mākslā, un izgudrotājs Rūdolfs Pērle. Ar šī gleznotāja dzīvi un daiļradi varētu saistīties Zvārtavas pagasta kultūrvēsturiskās aktivitātes.

Nepieciešamie ieguldījumu infrastruktūras objektos, kur varētu notikt kultūras aktivitātes, apkopoti tabulā nr. 5.

Tabula nr. 5. Valkas novada citas kultūras norišu vietas – infrastruktūras stāvoklis

Rādītājs/Iestāde	Valkas Brīvdabas estrāde	Bunkuri	Ērgemes viduslaiku pilsdrupas	Parks pie Valkas Kultūras centra	Kārķu Brīvdabas koncertzāle
Objekta uzcelšanas gads	1960	1954	1323	1932	2015
Teritorijas kopējā platība (m2)	Laukums 1093 Teritorija 18400	Teritorija 8106	Teritorija 4,87 ha	17653	240,3 Teritorija 0,4896 ha
Telpu kopplatība (m2), t.sk.	1/13.3	1/2110.4	-	-	-
Ēku tehniskais stāvoklis	labs	slikts	slikts	-	labs
Pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem	Jā	nav	nav	nav	Jā
Veiktie remontdarbi	1969. 2014. gadā nomainīta skatuves dēļu grīda un noasfaltēts gājēju celiņš un laukums pie estrādes	nav	No 2010. gada tiek veikti pilsdrupu konservācijas darbi. No 2013.–2016. gadam veikta Ziemeļu torņa restaurācija.	1977	-
Nepieciešami remontdarbi, uzlabojumi	Izbūvēt aktieru telpas un tualetes.	Nepieciešama rekonstrukcija.	Nepieciešama rekonstrukcija.	Nepieciešams pabeigt visa parka renovāciju.	Nepieciešams koncertzāles aizmugurējās sienas

VALKAS NOVADS

	Nepieciešama skatītāju sektorā soliņu maiņa. Pakāpienu pārbūve skatītāju sektorā				un sānu malu izbūve, papildus soliņi
--	---	--	--	--	---

Avots: Valkas novada IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

3.3. Kultūras nozares organizācijas un cilvēkresursi

Likumā “Par pašvaldībām” pašvaldībai paredzētās funkcijas kultūras jomā ir “rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību”¹⁶. Saskaņā ar Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.–2020. gadam “Radošā Latvija” 3. pielikumu “Minimālais kultūras pakalpojumu grozs”¹⁷ Valkas novadam kā reģiona attīstības centram ir jānodrošina sekojošas funkcijas:

- Bibliotēku pakalpojumu kopums;
- Muzeju pakalpojumu kopums (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai);
- Profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās vidējās izglītības pakalpojums;
- Kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība, kino izrādīšanas iespējas, profesionālās mākslas pieejamība, (daudzfunkcionāls kultūras centrs);
- Radošā uzņēmējdarbība.

Valkas novada kultūras dzīves galvenie spēlētāji ir pašvaldības kultūras iestādes, kas nodrošina visā novada teritorijā līdzsvarotu kultūras pakalpojumu piedāvājumu dažādām sociāli-demogrāfiskām iedzīvotāju grupām, kā arī nodrošina lielāko daļu no augstāk minētajām funkcijām (izņemot radošo uzņēmējdarbību). Valkas novadā aktīvi darbojas arī nevalstiskās organizācijas. Tālāk tiek sniegts neliels šo kultūras iestāžu un organizāciju un tām pieejamo cilvēkresursu raksturojums.

¹⁶ Likums Par pašvaldībām, spēkā no 09.6.1995., 15.5. pants. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=57255> Skatīts 12.09.2016.

¹⁷ Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam “Radošā Latvija”. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4877>. Skatīts 12.09.2016.

VALKAS NOVADS

3.3.1. Pašvaldības kultūras iestādes

3.3.1.1. Bibliotēkas

Publisko bibliotēku tīkls Valkas novadā veido līdzsvarotu pārklājumu visās apdzīvotās vietās – gan pilsētā, gan novada lauku teritorijā. Valkas pilsētā darbojas Valkas novada Centrālā bibliotēka, kas veic arī reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas un darbojas kā koordinējošais metodiskais centrs 23 Valkas, Smiltenes, Strenču novadu pašvaldību bibliotēkām.

Valkas novadā publisko bibliotēku skaits ir samērā liels, vienā pagastā darbojas pat vairākas bibliotēkas. Kārķu pagastā darbojas Kārķu pagasta bibliotēka; Ērgemes pagastā – Ērgemes bibliotēka, Turnas bibliotēka un Omuļu bibliotēka; Zvārtavas pagastā – Zvārtavas pagasta bibliotēka, Valkas pagastā – Lugažu bibliotēka un Sēļu bibliotēka, Vīciema pagastā – Vīciema pagasta bibliotēka. Tas no vienas puses veido vienmērīgu ģeogrāfisko bibliotēkas pakalpojumu pārklājumu visā novada teritorijā, nodrošinot ne tikai pieejamus kultūras pakalpojumus, bet arī pildot zināmu sociālo funkciju – vietu kopienas saliedēšanai, bezmaksas interneta pakalpojumus, citu pakalpojumu nodrošināšanu. Uz to norāda arī samērā intensīvais fizisko apmeklējumu kopskaits lielākajā daļā no publiskajām bibliotēkām (skatīt tabulu nr. 6). No otras puses pie tik blīva bibliotēku tīkla un apstākļos, kad samazinās iedzīvotāju skaits novadā, ir rūpīgi jāizvērtē bibliotēku apmeklētāju dinamika, katras bibliotēkas darbības fokuss un pieejamie pakalpojumi, iespējams, atsevišķas bibliotēku funkcijas īstenojot sadarbībā ar citām bibliotēkām vai citām kultūras iestādēm. Daļēji tas jau tiek darīts, piemēram, visās trīs Ērgemes pagasta bibliotēkās notiek saskaņota krājuma komplektēšana un savstarpēja apmaiņa, kā arī sadarbība pasākumu rīkošanā¹⁸. Atzīstami, ka bibliotēkās ir ieviesta bibliotēku informācijas sistēma ALISE-i. Akreditācijas ziņojumos par atsevišķām bibliotēkām (Ērgemes bibliotēku, Kārķu bibliotēku) tiek norādīts, ka nepieciešams izvērtēt darba laika atbilstību iedzīvotāju vajadzībām¹⁹.

Valkas novada Centrālajā bibliotēkā ir 12 darbinieku slodzes, kas sadalītas starp 11 bibliotekāriem. Direktorei un 3 darbiniekiem ir augstākā bibliotekārā, 4 – vidējā bibliotekārā izglītība, 4 – augstākā izglītība citā jomā. Visu darbinieku kompetence ir pietiekami augsta, tie var piedāvāt kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus. Nepieciešams palielināt atalgojumu darbiniekiem²⁰. Pārējās Valkas

¹⁸ Valkas reģionu bibliotēku atzinumi. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/nozares_info/biblio/atzinumi.html Skatīts 12.09.2016.

¹⁹ Valkas reģionu bibliotēku atzinumi. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/nozares_info/biblio/atzinumi.html Skatīts 12.09.2016.

²⁰ Atzinums par Valkas novada Centrālās bibliotēkas atbilstību reģiona galvenās bibliotēkas statusam. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/nozares_info/biblio/atzinumi.html Skatīts: 21.09.2016.

VALKAS NOVADS

novada bibliotēkās strādā 8 darbinieki. Atsevišķu bibliotēku darbiniekiem nepieciešams uzlabot informācijas meklēšanas prasmes, kā arī aktīvāk veidot bibliotēku publicitāti un sadarbību ar vietējiem iedzīvotājiem.²¹

Bibliotēkas veic arī novadpētniecības darbu, gan uzkrājot materiālus, gan veidojot izstādes.

Tabula nr. 6. Valkas novada publisko bibliotēku darba rādītāji 2015. gadā

Pilsēta, pagasts	Valkas pilsēta	Kārķu pagasts	Ērgemes pagasts			Zvārtavas pagasts	Vijciema pagasts	Valkas pagasts	
Rādītājs	Valkas novada Centrālā bibliotēka	Kārķu pagasta bibliotēka	Ērgemes bibliotēka	Omuļu bibliotēka	Turnas bibliotēka	Zvārtavas pagasta bibliotēka	Vijciema pagasta bibliotēka	Sēļu bibliotēka	Lugažu bibliotēka
Aktīvo lietotāju kopskaits, t.sk.	1439	197	145	65	117	164	120	147	108
Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	476	52	22	9	10	31	56	32	23
Aktīvo lietotāju skaits uz 100 iedzīvotājiem	26	29	16	7	13	39	17	11	8
Fizisko apmeklējumu kopskaits, t.sk.	27136	2217	2507	1560	1367	1542	2218	2733	1021
Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	8282	824	422	324	22	223	1090	1189	131
Fiziskie apmekl. vidēji uz 1 aktīvo lietotāju	19	11	17	24	12	9	18	19	9
Fiz. apmekl. vidēji uz 1 aktīvo lietotāju – bērnu, jaunieši līdz 18 gadiem	17	16	19	36	2	7	19	37	6

²¹ Valkas reģionu bibliotēku atzinumi. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/nozares_info/biblio/atzinumi.html Skatīts 12.09.2016.

VALKAS NOVADS

Fizisko apmeklējumu kopskaits uz 100 iedzīvotājiem	490	324	279	174	152	365	316	206	77
Izsniegumu kopskaits, t.sk.	48887	5528	8569	5859	7400	4107	3545	8532	2498
Izsniegumi bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem	8760	361	325	106	40	284	317	1022	64
Izsniegumi vidēji uz 1 aktīvo lietotāju	34	28	59	90	63	25	30	58	23
Izsniegumi vidēji uz 1 aktīvo lietotāju – bērnu, jauniešu līdz 18 gadiem	18	7	15	12	4	9	6	32	3
Tematiskie pasākumi	58	4	6	7	6	7	10	11	3
Izstādes	67	39	12	16	9	33	40	15	11

Avots: Latvijas Digitālā kultūras karte, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 2015. gada 1. jūliju, autoru aprēķini

3.3.1.2. Kultūras centri

Valkas novada kultūras centri ir galvenie kultūras infrastruktūras objekti, kas organizē un nodrošina norises vietu dažādu žanru kultūras pasākumiem, kā arī kalpo par mēģinājumu vietu amatiermākslas kolektīviem un uztur Dziesmu un deju svētku kustības nepārtrauktību.

Valkas novadā darbojas seši kultūras centri – pa vienam katrā pagastā un Valkas pilsētā. To darbību raksturo proporcionāli ļoti liels bezmaksas pasākumu klāsts (skatīt tabulu nr. 8). Valkas pilsētas kultūras namā un Vijciema tautas namā maksas pasākumus veido mazliet vairāk nekā 1/3 no kopējā pasākuma skaita.

Kultūras centros aktīvi darbojas dažādi amatiermākslas kolektīvi. Valkas novadā populāri ir amatierteātri – tādu pavisam ir 10. Valkas pilsētas teātris ir nostiprinājies Latvijas amatierteātru vidū reputāciju kā augsti kvalitatīvs un mūsdienīgs teātris, tā iestudējumi

VALKAS NOVADS

ir izrādīti un novērtēti dažādos starptautisko teātru festivālos. Teātra darbību un pilsētas starptautisko atpazīstamību veicina arī fonds “Valkas pilsētas teātris” un tā rīkotais Starptautiskais laikmetīgā teātra festivāls “Tālvils”.

Kultūras centri un amatiermākslas kolektīvi nodrošina Dziesmu un deju svētku kustības nepārtrauktību. Dziesmu un deju svētku dalībnieku kustības ilgtspējas nodrošināšanai notiek koru, vokālo ansambļu, deju kolektīvu un amatierteātru skates. Darbojas daudzveidīgi amatiermākslas kolektīvi. 2013. gada XXV Vispārējos latviešu Dziesmu un XV deju svētkos piedalījās aptuveni 150 dalībnieku no sešiem Valkas pilsētas kultūras nama amatiermākslas kolektīviem: senioru koris „Zelta rudens”, deju kopa „Aija”, folkloras deju kopa „Sudmalīņas”, folkloras ansamblis/dziesmu draugu kopa „Nāburgi”, Valkas novada sieviešu koris un TLMS „Saulīte”, kā arī Valkas pagasta Saieta nama “Lugažu muiža” vidējās paaudzes deju kolektīvs “Springī”.

Kopumā amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits ir stabils, ar nelielām svārstībām, ko pamatā ietekmē izmaiņas kolektīvu darbībā, kā arī Dziesmu un deju svētku un starpsvētku periodi (skatīt tabulu nr. 9). Amatiermākslas kolektīvu skaits uz 31.12.2016. kultūras iestādēs sarūk, jo bērnu un jauniešu amatiermākslas kolektīvi kopš 2016. gada 1.septembra juridiski darbojas BJC “Mice” valdījumā.

Tomēr, kā liecina apkopotā informācija, Valkas novadā dalībnieku piesaiste Dziesmu un deju svētku procesā iesaistītajiem amatiermākslas kolektīviem nav vienkārši nodrošināma. Tajā pašā laikā Valkas novada kultūras centros darbojas citi amatiermākslas kolektīvi, deju kolektīvu vidū dominē mūsdienu dejas un līnijdeju grupas (Ērgemes mūsdienu dejas grupa “TURNATN”, Kārķu senioru dāmu deju kopa “Vēl ziedam”, Kārķu jauniešu mūsdienu deju grupa, Lugažu modes deju grupa “Oravakes”, Lugažu eksotisko deju grupa “Luhde”, Valkas pilsētas kultūras nama modes deju grupa “Aija”, Vijciema Eiropas deju grupa “Vijolītes”, Vijciema mūsdienu deju grupa “Virāža”, Zvārtavas pagasta līnijdeju grupa). Daļēji tas skaidrojams ar sieviešu aktīvāko dalību amatiermākslas kustībā. Rekomendējams īstenot atbalsta aktivitātes tieši Dziesmu un deju svētku tradīcijas uzturēšanai Valkas novadā.

Valkas novada sešos kultūras centros kopā strādā 34 darbinieki, no kuriem 14 ir vadītāji vai speciālisti, astoņiem ir augstākā izglītība, bet ne kultūras nozarē. Kultūras nozares izglītība (vidējā) ir tikai diviem kultūras centru darbiniekiem.

Tabula nr. 7. Kultūras centru darbinieku skaits un izglītība 2016. gadā

Rādītājs	Vadītājs	Speciālists	Pārējie
kopā	6	8	20
Augstākā izglītība	4	4	

VALKAS NOVADS

t.sk. augstākā kultūras nozare	0	0	
Vidējā profesionālā izglītība	2	4	
t.sk. vidējā kultūras nozarē	1	1	

Avots: Valkas novada domes IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

Valkas novada Kultūras centru amatiermākslas kolektīvu vadītāji nav iekļauti kultūras iestāžu štos, tie pakļauti ar darba līgumiem novada domes izpilddirektoram. Amatiermākslas kolektīvu vadītāju darba līgumos ir atrunāts par amatierkolektīvu darbības vietu un attiecīgās kultūras iestādes saimniecisko nodrošinājumu.

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 8. Valkas novada kultūras centru darba rādītāji 2015. gadā

Pilsēta, pagasts	Valkas pilsēta	Kārķu pagasts	Zvārtavas pagasts	Ērgemes pagasts	Vijciema pagasts	Valkas pagasts
Rādītājs/Iestāde	Valkas pilsētas kultūras nams	Kārķu tautas nams	Mierkalna Tautas nams	Turnas Tautas nams	Vijciema Tautas nams	Saieta nams "Lugažu muiža"
Norišu skaits pavisam, t.sk.	147	86	21	52	43	27
Maksas norišu skaits	54 (37%)	8 (9%)	3 (14%)	8 (15%)	15 (35%)	7 (26%)
Bezmaksas norišu skaits	93	78	18	44	28	20
Norišu apmeklējumu skaits pavisam, t.sk.	19172	4971	1139	3910	3026	1770
Maksas norišu apmeklējumu skaits	7240	865	162	572	1111	528
Bezmaksas norišu apmeklējumu skaits	11932	4106	977	3338	1915	1242
Amatiermākslas kolektīvu skaits	17	9	3	5	6	6
Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits	223	102	26	80	76	75

Avots: Latvijas Digitālā kultūras karte, IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa, autoru aprēķini

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 9. Valkas novada kultūras centru amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits, 2011.–2016. gads

Gads/i estāde	Valkas Kultūras nams		Kārķu Tautas nams		Mierkalna Tautas nams		Turnas Tautas nams		Vijciema Tautas nams		Lugažu muiža		Kopā	
	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki	Kolektīvi	Dalībnieki
2011.	17	265	8	83	3	35	4	45	7	103	8	91	47	622
2012.	16	238	7	69	3	35	4	46	5	100	8	96	43	584
2013.	17	262	9	91	3	28	5	57	7	109	8	90	49	637
2014.	16	233	9	96	3	26	6	72	8	119	7	76	49	622
2015.	16	223	9	102	3	26	6	80	7	76	6	75	47	582
2016.	13	170	6	79	3	26	5	65	4	43	6	75	37	458

Avots: Valkas novada domes IKSJ nodaļas Izglītības un kultūras daļa

3.3.1.3. Muzejs

Valkas novadpētniecības muzejs ir dibināts 1970. gadā un tā misija ir popularizēt latviešu pedagoga un koru kultūras pamatlicēja Jāņa Cimzes un viņa audzēkņu atstāto kultūras mantojumu, veicināt sabiedrības interesi un izpratni par vēsturiskajiem procesiem Valkas novadā. Muzejs atrodas ēkā, kurā no 1853. līdz 1890. gadam darbojās Jāņa Cimzes vadītais Vidzemes draudžu skolu skolotāju seminārs, ēka ir valsts nozīmes vēstures piemineklis. Līdz ar to latviešu pedagoga, koru kultūras pamatlicēja Jāņa Cimzes un Vidzemes skolotāju semināra darbība ir viena no asīm, ap kuru tiek veidota Valkas novada vēstures izpēte un piedāvājums muzeja apmeklētājiem. Muzeja pamatekspozīcija „Vidzemes draudžu skolu skolotāju seminārs un tā audzēkņu kultūrizglītojošā darbība. 19.gs. vidus – 20.gs. sākums” iepazīstina ar Valkas-Lugažu novada vēsturi (18. gs. beigas – 20. gs. sākums), ar pedagoga, latviešu koru kultūras pamatlicēja

VALKAS NOVADS

Jāņa Cimzes (1814–1881) darbību, ar viņa vadīto skolotāju semināru un audzēkņu gaitām. Latvijas valsts 100-gadei tiek gatavota jauna pamatekspozīcija, kas akcentē otru svarīgu Valkas vēstures aspektu – Valkas lomu Latvijas neatkarības izveidē.

Tiek organizētas arī mākslinieku izstādes, pamatā orientējoties uz Valkas novada mākslinieku darbības eksponēšanu.

Apmeklētāju skaits Valkas novadpētniecības muzejā pēdējos gados ir stabils (skatīt tabulu nr. 10). Salīdzinot ar citu pilsētu muzeju apmeklētāju skaitu (skatīt tabula nr. 11, salīdzināšanai tika izvēlēti pilsētu, kur iedzīvotāju skaits ir no 3000 līdz 8000, līdzīga profila muzeji), jāsecina, ka dažādu muzeju apmeklējumu skaits ir krasi atšķirīgs – gan salīdzināms ar Valkas novadpētniecības muzeja darbu, gan krietni pārsniedz to. Iespējams, tas skaidrojams ar atsevišķu muzeju spēju atrast savu īpašo profilu, veiksmīgi pozicionēt muzeja darbību tūristu piesaistei, kā arī ar specifisku piedāvājumu (piemēram, Madonas muzejam ir piemērotas telpas mākslas izstāžu organizēšanai). Šī analīze liecina, ka Valkas novadpētniecības muzejam ir potenciāls piesaistīt lielāku skaitu apmeklētāju. Valkas novadpētniecības muzeja „Darbības un attīstības stratēģijā 2015. – 2019.gadam” plānots nedaudz palielināt apmeklētāju skaitu laika periodā līdz 2019. gadam²².

Tabula nr. 10. Valkas novadpētniecības muzeja apmeklētāju skaits, 2013.–2016. gads

Gads	Apmeklētāju skaits
2013. gads	4484
2014. gads	5901
2015. gads	4921
2016. gads	5050

Avots: Valkas novada pašvaldības publiskie pārskati.

²² Valkas novadpētniecības muzeja „Darbības un attīstības stratēģija 2015. – 2019.gadam”. Apstiprināta 2015.g. 26.martā.

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 11. Valkas novadpētniecības muzeja apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar citiem muzejiem, 2015. gads

Muzejs	Iedzīvotāju skaits pilsētā	Apmeklētāju skaits muzejā 2015. gadā
Valkas novadpētniecības muzejs	5402	4 921
Viļānu novadpētniecības muzejs	3136	1 731
Kandavas novada muzejs	3987	4 606
Aizputes novadpētniecības muzejs	4617	4 981
Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs	6449	15 103
Balvu novada muzejs	6991	8 611
Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs	7013	22 299
Limbažu muzejs	7698	8 290
Alūksnes muzejs	7805	33 391
Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs	7857	22 650
Gulbenes novada vēstures un mākslas muzejs	7969	12 522

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 2016. gada 1. jūliju; Latvijas Kultūras digitālā karte.

Muzejam ir neliels darbinieku skaits, kuru, uzlabojoties finansiālajam stāvoklim, būtu nepieciešams palielināt (pašlaik ir trīs speciālisti, muzejs plāno palielināt līdz četriem speciālistiem²³).

Valkas novada iedzīvotāju aptauja liecina, ka informētība par Valkas novadpētniecības muzeju ir ļoti laba (par muzeju nav dzirdējuši vai grūti atbildēt tikai 9% respondentu), tomēr liels respondentu skaits – 49% – par muzeju ir tikai dzirdējuši, bet nav to

²³ Valkas novadpētniecības muzeja „Darbības un attīstības stratēģija 2015. – 2019.gadam”. Apstiprināta 2015.g. 26.martā.

VALKAS NOVADS

apmeklējuši. Līdz ar to jāsecina, ka muzejam ir potenciāls palielināt apmeklētāju skaitu gan vietējo iedzīvotāju vidū, gan tūristu vidū ar mērķtiecīgu dažādām mērķgrupām piemērotu piedāvājumu.

3.3.1.4. Profesionālas ievirzes kultūrizglītības un interešu izglītības iestādes

Profesionālas ievirzes kultūras izglītību īsteno divas pašvaldības iestādes – Valkas Mākslas skola un J. Cimzes Valkas Mūzikas skola. Interesu izglītības un mūžizglītības piedāvājumu nodrošina pašvaldības iestāde Bērnu un jauniešu centrs “Mice”, kultūras centri un bibliotēkas, kā arī šajā jomā aktīvi darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas. Īsi raksturojums pašvaldības iestādēm, kuru tiešais uzdevums ir kultūrizglītības un interešu izglītības nodrošināšana.

J. Cimzes Valkas Mūzikas skola dibināta 1946. gadā, kopš 1981. gada skola nes novadnieka, skolotāju skolotāja Jāņa Cimzes vārdu.

Skola piedāvā deviņas profesionālās ievirzes izglītības programmas: klavierspēli, vijoles spēli, kokles spēli, akordeona spēli, flautas spēli, saksofona spēli, klarnetes spēli, sitaminstrumentu spēli un kora klasi.

2016./2017. mācību gadā skolā mācās 121 skolēns, 12 no tiem apgūst interešu izglītības programmu. Skolā mācās audzēkņi ne tikai no pilsētas, bet arī apkārtējiem pagastiem. Mūzikas skolas programmas tiek realizētas arī Kārķu pamatskolā.

Mūzikas skola rīko dažādus festivālus – no kuriem plašāko rezonansi guvušie – „Starptautiskais jauno zvaigznīšu festivāls” un „Džeza mūzikas festivāls”. Regulāri notiek draudzības koncerti ar Igaunijas Valgas mūzikas skolas audzēkņiem. Ilggadēja radoša sadraudzība ir ar Radvilišķu un Šauļu mūzikas skolām Lietuvā. Centrālais notikums mūzikas skolā katru gadu ir „Cimzes dienas”, kuru ietvaros vairāku dienu garumā tiek organizēti konkursi, festivāli un koncerti, notiek kopīga kolektīvā muzicēšana. Mūzikas skolas audzēkņi regulāri piedalās valsts un starptautiska mēroga konkursos. Tiek iedibināts J.Cimzes jauno talantu konkurss, kas notiks reizi divos gados.

Skolā strādā 13 pedagogi, no kuriem 7 ir augstākā profesionālā pedagoģiskā izglītība un 7 ir vidējā profesionālā izglītība un izglītības zinātņu bakalaura grāds pedagoģijā. Pedagogi regulāri piedalās kvalifikācijas pilnveides pasākumos –ursos, semināros un meistarklasēs. Skolas pedagogi ar saviem audzēkņiem ir aktīvi kultūrvides veidotāji. Iepriekšējā mācību gadā notikuši 54 dažāda veida muzikālie pasākumi, kuros ir piedalījušies skolas pārstāvji vai arī paši tos organizējuši. Skolas koncertzālē regulāri notiek gan skolēnu, gan arī augstas klases mākslinieku koncerti, kuros labprāt apmeklē vietējā sabiedrība.

VALKAS NOVADS

Valkas Mākslas skolas dibināšana ir kā loģisks turpinājums 1980. gados aktīvi aizsāktajam Latvijas mākslas un mākslinieku popularizēšanas darbam Valkas novadpētniecības muzejā. Valkas mākslas skolu tika izveidota 1990. gadā. Iesākumā skolā mācījās 80 audzēkņi, tagad skolā mācās vidēji 250 bērni vecumā no 5–16 gadiem, studijā – vidēji 30 dalībnieki no 14–60 gadiem. Skola saņem dotācijas no Kultūras ministrijas skolotāju algām, bet pārējo budžetu veido Valkas un Valgas pašvaldības un vecāku mācību maksas. Lai arī skolā mācās Igaunijas iedzīvotāji, sastopami gadījumi, kad Igaunijas puse vilcinās slēgt līgumu un nodrošināt finansējumu par saviem audzēkņiem.

Mācību un radošās darbības rezultātā Valkas mākslas skola izveidojusies par mazo kultūrizglītības centru, kas apvieno sevī profesionālas ievirzes mākslas pamatizglītību, pieaugušo mākslas izglītību – mākslas studiju, kā arī novada māksliniekus.

Kopš 2012. gada Valkas Mākslas skolā atvērtas klases profesionālās ievirzes izglītības programmas apguvei igauņu valodā Valgas (Igaunija) un tās rajonā dzīvojošajiem bērniem un pieaugušajiem.

2016./2017. mācību gadā skolā mācās 256 audzēknis, apmēram 118 audzēkņi ierodas no Valgas. Mākslas studiju apmeklē 25 pieaugušie.

Audzēkņi ar panākumiem piedalās valsts nozīmes un starptautiskos mākslas konkursos un kultūras projektos. Skolai ir sistemātiska sadarbība ar Valgas pilsētas un rajona izglītības un kultūras iestādēm Igaunijā (plenēri, radošās darbnīcas, izstādes, pieredzes apmaiņas semināri). Skola ir viena no aktīvākajām Vidzemes reģiona mākslas skolu metodiskās apvienības loceklēm. Mākslas skolas audzēkņi radoši iesaistās Valkas pilsētas vizuālās sejas veidošanā, kā arī rosina mākslinieciskām aktivitātēm novada pagastus.

Valkas Mākslas skolā strādā 13 pedagogi (9 Latvijas un 4 Igaunijas). Tiem ir atbilstoša izglītība un pieredze, pedagogi var mācīt vairākus mākslas mācību priekšmetus. Pedagogiem ir speciālas prasmes – keramikā, kokgriešanā, tekstilmākslā, stikla apstrādē un datorgrafikā. Skolas saimniecisko darbu nodrošina 3 tehniskie darbinieki. Valkas Mākslas skolā regulāri tiek realizēts pedagogu profesionālās pilnveides plāns.

Valkas novada Bērnu un jauniešu centrs „Mice” īsteno interešu izglītības programmas un pirmsskolas izglītības programmu. BJC „Mice” galvenie darba virzieni ir mākslinieciskā pašdarbība, vizuālā un lietišķā māksla, vides izglītība, pilsoniskā izglītība, neformālā izglītība, darbs ar jaunatni, projektu izstrāde un realizācija, novada, starpnovadu, valsts mēroga sarīkojumu organizēšana bērniem un jauniešiem.

VALKAS NOVADS

Valkas pilsētas un tuvākās apkārtnes jauniešiem vecumā no 14 līdz 25 gadiem tiek piedāvāts savu brīvo laiku pavadīt Multifunkcionālā jauniešu centrā.

Valkas novadā ir pieejams profesionālās ievirzes kultūrizglītības ieguves iespējas – mākslas skolā un mūzikas skolā. Turklāt mākslas skola piedāvā arī mūžizglītības iespējas pieaugušajiem un nodrošina kultūrizglītības pakalpojumus Igaunijas iedzīvotājiem. Abas skolas ļoti aktīvi iesaistās novada kultūras un sabiedriskajā dzīvē, veidojot kultūras aktivitātes, kas ir pieejamas visiem iedzīvotājiem. Interesu izglītības nodrošināšanā ir iesaistīti vairāki spēlētāji, kā galvenā pašvaldības iestāde šajā jomā darbojas BJC „Mice”. Aktīvi iesaistās arī citas pašvaldības kultūras iestādes un nevalstiskās organizācijas.

3.3.2. Nevalstiskās organizācijas

Valkas novadā darbojas daudzas nevalstiskās organizācijas, kuru darbības mērķi pilnībā vai daļēji skar arī kultūras un mākslas aktivitātes.

Biedrība “Ziemeļgarša” – apvieno mājražotājus, mājamatniekus ar mērķi veicināt nodarbinātību laukos.

Biedrība “Latvijas – Igaunijas institūts” rūpējas par mūžizglītības iespēju nodrošināšanu Valkas novadā.

Biedrība “Jauniešu klubs “Pēda”” sekmē jauniešu sadarbību valsts robežās un pārrobežu sadarbību izglītības, zinātnes, kultūras, sporta, tūrisma u.c. jomās.

Biedrība “Latvijas Sarkanā krusta Valkas komiteja” darbojas ar mērķi sniegt palīdzību iedzīvotājiem sociālajā jomā, sekmēt sociālo integrāciju, veidot radošas nodarbības dažādām mērķauditorijām.

Biedrība “Atbalsts Valkas attīstībai” – mērķis ir veicināt Valkas novada un Valkas pilsētas kā kultūras, izglītības un sporta centra attīstību un atpazīstamību.

Biedrība “Valkas Dāmu klubs” aktīvi darbojas, veidojot kultūrvides saglabāšanas un sakoptības veicināšanas pasākumu rīkošanā, kā arī veicina literāras jaunrades attīstību un novada literatūras un latviešu valodas kopšanu.

Biedrība “Pensionāru klubs “Zelta rudens”” aktīvi iesaista seniorus dažādās aktivitātēs, tostarp kultūras aktivitātēs, sadarbojoties ar pašvaldību un citām nevalstiskajām organizācijām.

Biedrība “Atbalsts Valkai” sekmē Valkas pilsētas un Latvijas Ziemeļaustrumu pierobežas reģiona attīstību, ka arī pārrobežu sadarbību, balstoties uz šī reģiona kultūrvēsturisko attīstību un ciešo saistību ar Igaunijas Republiku.

VALKAS NOVADS

Biedrība “Radošo ideju stacija” atbalsta jaunatnes radošās izpausmes mūzikas un mākslas jomā.

Fonds “Valkas pilsētas teātris” piesaista līdzekļus kultūras pasākumu norisei, kā arī organizē starptautiskus kultūras projektus.

Valkas novada literārā apvienība apvieno novada literātus un popularizē literāro jaunradi.

Ziemeļvidzemes Kultūras un sporta biedrība veicina kultūras, izglītības un sporta procesu attīstību cilvēka dzīves garumā.

Biedrība “Traktorciems” darbojas Valkas pagastā, atbalstot vietējo kopienu iniciatīvas.

Radošā grupa “Lugaži” aktīvi īsteno projektus, veicinot radošu, saturīgu, uz personības attīstību orientētu Valkas pagasta iedzīvotāju darbību.

Biedrība “Ērgemes viduslaiku pils” aktīvi iesaistās Ērgemes viduslaiku pils attīstībā un līdzekļu piesaistē Ērgemes pilsdrupu rekonstrukcijai.

Tāpat biedrības darbojas arī citos pagastos, piemēram, interesentu grupa “Turnas dāmu klubiņš”, biedrība “Turnava”, Kārķu pagasta iniciatīvas veicināšanas biedrība “Ugunspuķes”, biedrība “Vijmalieši”, biedrība “Atrodi laiku sev” Zvārtavas pagastā. Valkas pagasta “Strautiņos” ir izveidota dzejnieces un dramaturģes Velgas Kriles memoriālā istaba. Biedrības “Sprinģi” mērķis ir sekmēt Valkas pagasta vidējās paaudzes deju kolektīva “Sprinģi” māksliniecisko izaugsmi, veicinot kultūras dzīves attīstību Valkas pagastā, kā arī rūpēties par deju kolektīva darbībai nepieciešamo materiāli tehnisko nodrošinājumu, meklēt un piesaistīt finanšu līdzekļus tā iegādei.

Kopš 2014. gada finanšu trūkuma dēļ nenotiek kultūras projektu konkurss nevalstiskām organizācijām, bet NVO ir iespēja individuāli pieteikt projekta ideju un dome iespēju robežās šādas iniciatīvas atbalsta. Ir vairāki pozitīvi piemēri, kā pašvaldības kultūras iestādes sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām, tādējādi arī netieši atbalstot to darbību no saviem resursiem. Tomēr, ņemot vērā lielo aktivitātes līmeni nevalstiskajā sektorā, būtu vēlams to izmantot mērķtiecīgāk kultūrvides, it īpaši radošo industriju sektora, kurā nav pašvaldības spēlētāju, attīstīšanai.

VALKAS NOVADS

3.4. Kultūras patēriņš un līdzdalība

3.4.1. Kultūras patēriņa un līdzdalības tendenču Latvijā raksturojums

Novada kultūrpolitikas plānošanā būtiska nozīme ir iedzīvotāju kultūras vajadzību apzināšanai, kas ļauj plānot politiku saskaņā ar iedzīvotāju interesēm. Valkas novada iedzīvotāju kultūras patēriņa paradumus iespaido vairāki faktori, kas ir saistīti gan ar kultūras patēriņa Latvijā kopumā, gan ar specifiski Vidzemes reģiona iedzīvotājiem raksturīgajām kultūras patēriņa iezīmēm. Pateicoties tam, ka pēdējos gados veikti vairāki aptveroši kultūras patēriņa pētījumi²⁴ Latvijas un arī Vidzemes plānošanas reģiona mērogā, iespējams analizēt Latvijas un Vidzemes reģiona iedzīvotāju kultūras patēriņa paradumus, lai noteiktu, kādi konteksta faktori iespaido Valkas novada iedzīvotāju kultūras aktivitātes.

Kā kopīga **Latvijas kultūras dzīvei** raksturīga iezīme tiek konstatēta kultūras organizāciju un pasākumu rīkotāju nespēja mērķtiecīgi segmentēt kultūras pasākumu un jebkura kultūras piedāvājuma mērķauditoriju, kā tipisku atrunu minot faktu, ka “pasākums plānots visiem”. Šāda pieeja neveicina auditorijas apjoma palielināšanu un nereti rada situāciju, ka kultūras pasākumus apmeklē viena un tā pati cilvēku grupa. 2016. gada otrajā pusē veiktajā **pētījumā “Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences”**²⁵ pētnieki secina, ka, lai arī principiāla un ļoti mērķtiecīga izšķiršanās politikas līmenī par īpašu fokusēšanos uz auditoriju Latvijā vēl nav notikusi, tomēr pašas kultūras organizācijas pēdējos gados ir būtiski palielinājušas aktivitātes, kas saistītas ar auditorijas attīstīšanu. Pētījumā tiek akcentēts, ka budžeta plānošana, valsts un pašvaldību kultūras institūcijām uzstādītie mērķi, projektu finansējums un citi kultūrpolitikas īstenošanas mehānismi jāpakārto auditorijas piesaistes mērķim, nodrošinot labvēlīgu kultūras norišu vidi. Tiek uzsvērti arī jebkuras kultūras iestādes un kultūras pasākuma rīkotāja uzdevums pētīt savu auditoriju, mēģināt izprast un prognozēt tās attīstību un intereses, veidot kultūras piedāvājumu, un to komunicēt atbilstoši konkrētu auditorijas mērķgrupu specifikai. Šie apsvērumi liecina, ka Latvijas kultūras organizācijas auditorijas apzināšanā un aktivizēšanā vēl ir tikai ceļa sākumposmā.

Latvijas iedzīvotāju kultūras aktivitāti būtiski ietekmē arī vairāki ar kultūras norisēm un piedāvājumu tieši nesaistīti faktori, no kuriem galvenais ir Latvijas iedzīvotāju skaita un vecuma struktūras izmaiņas. Laika periodā no 2007. līdz 2016. gadam Latvijas

²⁴ Kultūras patēriņa pētījumi ir pētījumi par iedzīvotāju aktivitāti dažādu kultūras pasākumu apmeklēšanā un personīgā līdzdalībā kultūrā. Skat. <https://culturelablv.files.wordpress.com/2017/01/kultc5abras-auditorija-latvijc481-2016.pdf>, 3.lpp.

²⁵ Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences. Pieejams: <https://culturelablv.files.wordpress.com/2017/01/kultc5abras-auditorija-latvijc481-2016.pdf>, 3.lpp, 2016

VALKAS NOVADS

iedzīvotāju skaits ir samazinājies kopumā par 11%, kas absolūtos skaitļos nozīmē gandrīz 240 tūkstošu iedzīvotāju zudumu. Prognozes par reģionu iedzīvotāju skaita izmaiņām līdz 2050. gadam liecina, ka Latgalē dzīvojošo skaits saruks par 40%, Kurzemē un Vidzemē – par 35%, Rīgā – par 30%, bet Pierīgā – pieaugs par 1%. Vidējā un ilgtermiņā mainīsies arī iedzīvotāju vecuma struktūra – par 14 gadiem jaunāku iedzīvotāju īpatsvars saglabāsies 14%–16% robežās, savukārt par 65 gadiem vecāku iedzīvotāju īpatsvars palielināsies līdz 28%. Šīs sociāli demogrāfiskās attīstības tendences attiecīgi arī būtiski ietekmēs kultūras auditoriju kā kvantitatīvi, tā sociālās struktūras aspektā – potenciālās kultūras auditorijas skaits arvien samazināsies un vienlaikus paaugstināsies auditorijas vidējais vecums. Šīs tendences liecina, ka kultūras piedāvājums mērķtiecīgi jāveido ne tikai bērniem un jauniešiem, jo šīs vecuma grupas cilvēki veido nākotnes kultūras auditorijas daļu, bet arī senioriem, jo šo cilvēku skaits pakāpeniski pieaug.

Neskatoties uz minētajiem konteksta faktoriem, kopumā Latvijas iedzīvotāji ir aktīvi kultūras patērētāji – 2016. gadā tikai 5% iedzīvotāju nebija piedalījušies nekādās kultūras aktivitātēs. Pētījuma autori izveidojuši aktīvāko un pasīvāko kultūras patērētāju sociāli demogrāfisko portretu, kas palīdz plānot savu auditorijas paplašināšanas stratēģiju jebkurai kultūras organizācijai, pasākumu rīkotājam. Kultūras patēriņā aktīvākas sociāli demogrāfiskās grupas ir – sievietes, 15 līdz 24 gadīgie, augstāko izglītību ieguvušie, publiskajā sektorā strādājošie, tie, kuriem ir augstāki ienākumi (virs 600 EUR uz vienu ģimenes locekli mēnesī), 3 un vairāk cilvēku ģimenes, tie, kuriem ir nepilngadīgi bērni. Savukārt kultūras pasākumu apmeklēšanā mazāk aktīvas sociāli demogrāfiskās grupas ir – vīrieši, 55 līdz 74 gadīgie, nepilsoņi, pamatzglītību ieguvušie, bezdarbnieki, tie, kuriem ir zemi ienākumi (līdz 199 EUR uz vienu ģimenes locekli mēnesī), tie, kuri dzīvo vieni, kā arī tie, kuriem nav nepilngadīgu bērnu. Vidēji viens Latvijas iedzīvotājs gada laikā piedalās 8 kultūras aktivitātēs (tai skaitā ieskaitot televīzijas skatīšanos, kultūras izdevumu lasīšanu u.tml.). Tikai 12% iedzīvotāju apgalvo, ka pēdējo trīs gadu laikā kultūras pasākumu apmeklēšanas biežums ir palielinājies. 40% novērtē, ka pasākumus apmeklē tikpat bieži, cik pirms trīs gadiem, bet 42% – ka apmeklējumu biežums ir samazinājies. Tas liecina, ka kopumā iedzīvotāju aktivitāte kultūras patēriņā samazinās. Kultūras dzīves organizētājiem reģionos būtiska ziņa ir tā, ka Latvijas iedzīvotāji arvien vairāk izvēlas apmeklēt kultūras pasākumus arī ārpus savas dzīves vietas. 2016. gadā cilvēki bija ļoti aktīvi kultūras mobilitātē – 64% pasākumus apmeklē gan savā dzīves vietā, gan arī citur, un tikai 15% ir tādi, kas pasākumus apmeklē tikai savā pilsētā vai pagastā. 57% iedzīvotāju kultūru bauda savā reģionā, 41% – citā reģionā, bet 14% dodas uz citām Baltijas valstīm un vēl 14% – arī ārpus Baltijas. Pēdējo divu gadu laikā noticis pieaugums tieši mobilitātes pieaugumam reģionos un tas, visdrīzāk, norāda uz reģionālo kultūras infrastruktūras objektu (Rēzekne, Liepāja, Cēsis, Daugavpils) pozitīvo ietekmi kultūras dzīves aktivizēšanā ārpus galvaspilsētas.

Kopumā Latvijas iedzīvotājiem raksturīga augsta pašu līdzdalība kultūras aktivitātēs, kas ir nozīmīgi ne tikai no cilvēku individuālās dzīves kvalitātes uzlabojuma skata punkta. Pētnieki secina, ka pastāv korelācija starp kultūras līdzdalību un kultūras patēriņu – tie, kuri ir aktīvāki kultūras līdzdalībā, ir arī aktīvāki kultūras patēriņā (vidēji viens Latvijas iedzīvotājs gada laikā apmeklē

VALKAS NOVADS

8 dažādas kultūras aktivitātes, bet tie, kuri paši ņem līdzdalību kultūrā, vidēji gadā apmeklē 10 aktivitātes, un tie, kuri paši nepiedalās kultūras aktivitātēs, vidēji apmeklē tikai 6 kultūras aktivitātes).

Apkopojot kultūras patēriņa datus ilgtermiņā, pētnieki secinājuši, ka būtiskākais izaicinājums Latvijas iedzīvotāju kultūras patēriņa attīstībā vidējā un ilgtermiņā ir un būs auditorijas kvantitatīva saglabāšana.

2014. gadā tika veikts arī pētījums “**Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība**”²⁶, kas ļauj saskatīt Vidzemes plānošanas reģiona kultūras vajadzību, patēriņa un līdzdalības specifiku. Vidzemes reģiona kultūras piedāvājuma un pieprasījuma atbilstību nodrošina pietiekami izvērsts un blīvs kultūras infrastruktūras tīkls: kultūras centri, bibliotēkas, muzeji, kinoteātri, teātris un koncertzāle (Vidzemē darbojas viens profesionāls teātris – Valmieras drāmas teātris, trīs kinoteātri un 2014. gada maijā tika atvērta Vidzemes koncertzāle “Cēsis”). Pēdējos gados ir nozīmīgi uzlabojusies gan kultūras centru, gan bibliotēku infrastruktūra. Bibliotēku funkcijas ir paplašinājušās; tās, tāpat, kā citos Latvijas reģionos, arī Vidzemē, ir vienīgā vieta, kur iedzīvotāji var saņemt kultūras, informācijas, sociālos un tālākizglītības pakalpojumus. Pētījumā kā populārāko brīvā laika pavadīšanas veidu pēdējā gada laikā gandrīz visi vidzemnieki norādīja televīzijas skatīšanos (95%) un ciemošanos pie radiem, draugiem vai ciemiņu uzņemšanu savā mājā (91%), liela daļa brīvajā laikā klausās radio (82%) un lasa avīzes, žurnālus (81%). Vairāk nekā puse respondentu kā populārus brīvā laika pavadīšanas veidus min arī koncertu, operu un teātra izrāžu apmeklēšanu (56%), ceļošanu, došanos tūrisma braucienos pa Latviju vai uz citām valstīm (54%), grāmatu lasīšanu (54%) un mūzikas ierakstu klausīšanos (50%). Brīvajā laikā vispopulārākā aktīvās atpūtas forma ir nodarbošanās ar sportu (39% respondentu), gandrīz tikpat populāra ir nodarbošanās ar rokdarbiem (38%). 20% respondentu atzīst, ka brīvajā laikā fotografē vai filmē, mazāk par 10% respondentu brīvajā laikā nodarbojas ar dažādām amatiermākslas aktivitātēm – spēlē mūzikas instrumentu (8%), zīmē vai glezno (7%), dzied un dejo (6%), raksta daiļdarbus (4%) vai darbojas amatiereteātra kolektīvā (3%). Pētot vidzemnieku kultūras patēriņu pēdējā gada laikā, secināts, ka vidzemnieku populārākais kultūras notikums ir pilsētas/novadu svētki, festivāli u.tml. (to apmeklējuši 85%). Tāpat, liela daļa respondentu apmeklējuši teātra izrādes (67%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (62%) un bibliotēku (53%). Puse respondentu apmeklējuši balli, diskotēku u.tml. (50%), savukārt nedaudz mazāk nekā puse apmeklējuši pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (48%), muzejus (48%), izstādes (45%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šļāgermūzikas koncertus (45%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (37%). Kā jau minēts, augstāku kultūras aktivitāti izrāda tie iedzīvotāji, kuri paši ir sociāli aktīvi. 11% vidzemnieku atzīst, ka brīvajā laikā organizē kādus publiskus pasākumus savā

²⁶ Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība kultūras norisēs. Pieejams: http://culturelablv.files.wordpress.com/2009/04/vidzemepetijums_26-11.pdf

VALKAS NOVADS

pilsētā/pagastā kā brīvprātīgie, 11% darbojas kādā neformālā klubīnā vai draugu kopā, 10%, piedalās nevalstisko organizāciju darbā, 8% spēlē mūzikas instrumentus (orķestrī, grupā, u.c.), 7% zīmē, glezno; 6% dzied korī, ansamblī vai kā solists/-e, 4% raksta kādu daiļdarbu un 3% darbojas drāmas (amatierteātra) kolektīvā. Vidzemes reģiona iedzīvotāji pēdējā gada laikā kultūras piedāvājumu visvairāk izmantojuši savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo), kur biežāk izmantojuši tādas iespējas kā apmeklēt tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u.tml.) (56%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (51%), bibliotēku (46%), pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (40%), balli, diskotēku u. tml. (33%), muzeju (29%), izstādi (27%), teātra izrādi (26%), pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (26%) un populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (23%). Vidzemes plānošanas reģiona iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) – kultūras dzīve kopumā (82%), kultūras pasākumu kvalitāte (77%), kultūras pasākumu daudzveidība (72%), kultūras pasākumu norises biežums (67%) un iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (66%). Pētījumā secināts, ka Vidzemes iedzīvotāji visvairāk kopumā ir neapmierināti ar tādiem aspektiem kā kultūras pasākumu norises biežums (21%) un kultūras pasākumu daudzveidība (19%). Būtiski kultūras dzīves plānotājiem arī fakts, ka iedzīvotājus visvairāk kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos nepietiekams brīvais laiks (43%), arī naudas trūkums kultūras pasākumiem (biļetēm u.c.) (31%), kompānijas neesamība (27%), pasākuma tālā atrašanās vieta vai grūtības tur nokļūt (24%), nepietiekams piedāvājums (24%), neizdevīgs vai neapmierinošs pasākumu norises laiks. Pašvaldību kultūras dzīves plānotājiem būtiska ir iedzīvotāju līdzdalība vietējo pasākumu rīkošanā. Apmēram viena desmitā daļa vidzemnieku norāda, ka brīvajā laikā aktīvi darbojas savas kopienas labā – 11% kā brīvprātīgie piedalās publisku pasākumu organizēšanā savā pilsētā/pagastā, 11% darbojas neformālā apvienībā un 10% piedalās nevalstisko organizāciju darbā. Amatiermākslas kustība Vidzemē, tāpat kā Latvijā kopumā, ir ļoti aktīva, to lielā mērā sekmē izvērsta kultūras centru tīkls. Tautas mākslas un māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits pēdējos gados ir samazinājies, tomēr tendence ir Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku gadā dalībnieku skaitam pieaugt. Vidzemes iedzīvotāji ir aktīvi līdzdalībnieki dažādās ar kultūru un izklaidi saistītās aktivitātēs. Vidzemes iedzīvotāju kultūras aktivitāšu paradumu tendences ļauj labāk interpretēt “Valkas novada iedzīvotāju kultūras patēriņš un līdzdalība” pētījuma datus.

3.4.2. Valkas novada kultūras pasākumu auditorija

Valkas novada kultūras attīstības programmas izstrādes konsultāciju jeb sagatavošanas fāzes būtisks solis ir informācijas apkopošana par Valkas novada iedzīvotāju kultūras aktivitātēm un vajadzībām, kas ļauj labāk diagnosticēt nozares problēmas un efektīvāk plānot kultūras aktivitātes novadā. Programmas izstrādes ietvaros tika veikta Valkas novada iedzīvotāju kvantitatīva aptauja, iegūstot datus par iedzīvotāju kultūras patēriņu, līdzdalību un kopējo attieksmi pret kultūras dzīvi novadā. Valkas novada iedzīvotāju

VALKAS NOVADS

aptaujas izlase ir 302 novada iedzīvotāji. Aptaujas metode ir tiešās intervijas respondentu dzīvesvietās. Aptaujas veikšanas laiks ir 2016. gada 6., 7. maijā. Aptaujas izlases precīzāku raksturojumu var skatīt Programmas Pielikumā Nr.2.

Kultūras pasākumu auditorija tika pētīta, pirmkārt, noskaidrojot Valkas novada iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas paradumus kopumā, iekļaujot arī ar kultūras patēriņa saistītas aktivitātes, otrkārt, noskaidrojot, Valkas novada iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklējuma regularitāti, treškārt, pētot vietu, kur kāds kultūras pasākums ir apmeklēts, ceturtkārt, noskaidrojot, kas ir galvenie kultūras pasākumu apmeklējuma šķēršļi, piektkārt, noskaidrojot, kā iedzīvotāji vērtē savus finanšu ieguldījumu paradumus kultūras patēriņā.

3.4.2.1. Valkas novada iedzīvotāju brīvā laika izmantošanas paradumi

Iedzīvotāju kultūras patēriņa un līdzdalības paradumi veidojas lielā mērā atkarībā no tā, cik liels ir cilvēka brīvā laika apjoms un kādas aktivitātes to piepilda.

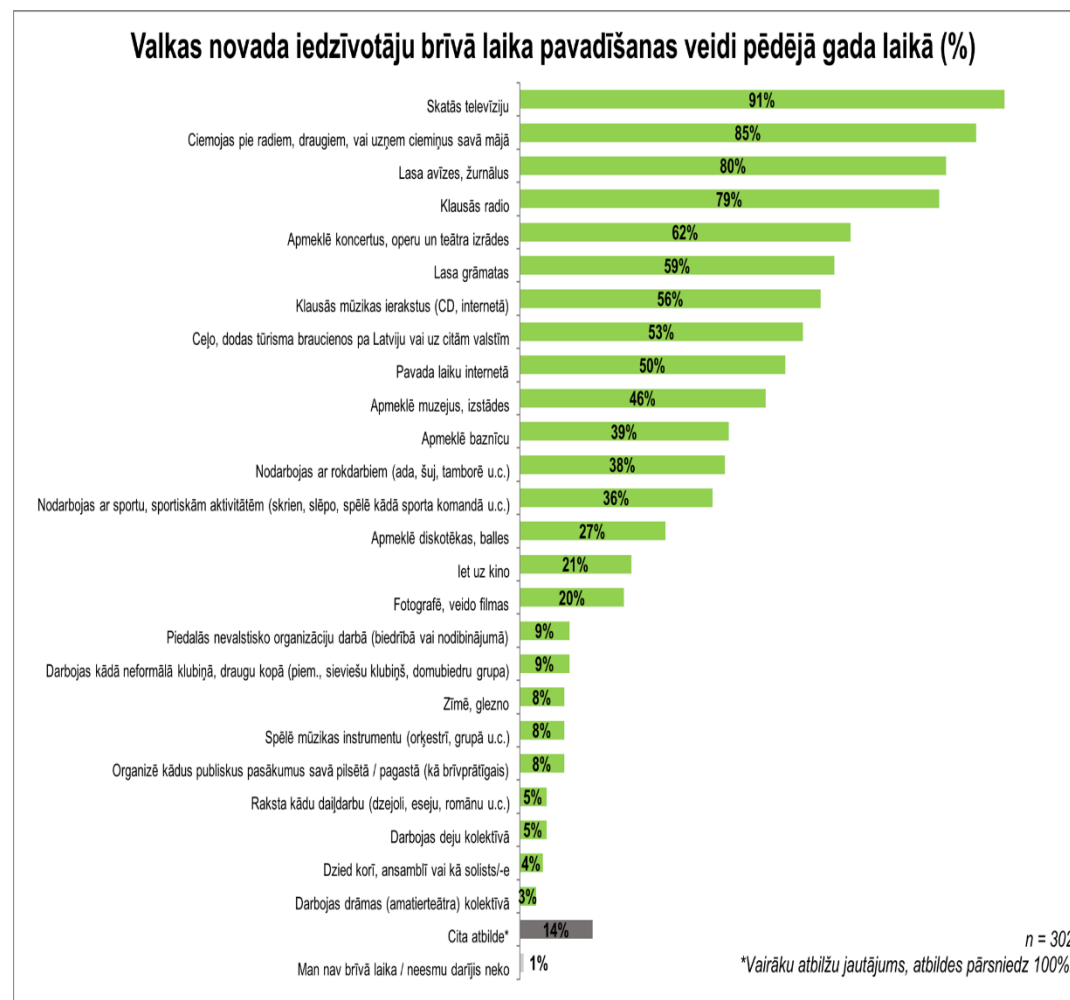

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 2. Valkas novada iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas veidi pēdējā gada laikā (%)

VALKAS NOVADS

Valkas novada iedzīvotāji raksturoja savus brīvā laika pavadīšanas veidus pēdējo 12 mēnešu laikā. Daudzos aspektos šie brīvā laika pavadīšanas paradumi sakrīt ar Latvijas iedzīvotāju un Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptaujas datiem. Visbiežāk skatījušies televīziju (91%), ciemojušies pie radiem, draugiem vai uzņēmuši ciemiņus savās mājās (85%), lasījuši avīzes un/vai žurnālus un klausījušies radio (79%). Vairāk par pusi respondentu apmeklējuši koncertus, operas un teātra izrādes (62%), lasījuši grāmatas (59%), klausījušies mūzikas ierakstus (CD, internetā) (56%) un ceļojuši, devušies tūrisma izbraucienos pa Latviju vai uz citām valstīm (53%). Puse no visiem respondentiem jeb 50% pavadījuši laiku internetā.

Nedaudz mazāk par pusi respondentu apmeklē muzejus un izstādes (46%), apmeklē baznīcu (39%), nodarbojas ar rokdarbiem (38%) un nodarbojas ar kādu sporta veidu, sportiskām aktivitātēm (36%). Mazāk respondentu apmeklē balles un diskotēkas (27%), iet uz kino (21%) un fotografē vai viedo filmas (20%). Pavisam maz respondentu piedalās nevalstisko organizāciju darbībā (9%), darbojas kādā neformālā klubīnā, piemēram, sieviešu klubīnā vai domubiedru grupā (9%), zīmē, glezno (8%), spēlē mūzikas instrumentus (8%), organizē kādus publiskus pasākumus savā pilsētā/pagastā (kā brīvprātīgais) (8%), raksta kādu daiļdarbu (5%), darbojas deju kolektīvā (5%), dzied korī, ansamblī vai kā solists/-e (4%), darbojas drāmas (amatierteātra) kolektīvā (3%).

14% norādījuši kādu citu atbildi, no kurām populārākā ir dārza un lauka darbi (minēts 21 reizes), kā arī makšķerēšana, medīšana (5), pastaigas (3), floristika (3), sēņošana, ogošana (2), ēst gatavošana (2), ezotērika (2), krustvārdu mīklu minēšana (1). 1% norāda, ka nav brīvā laika vai arī nav darījuši neko. Ja analizējam, kāda loma Iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas struktūrā ir specifiski uz kultūras patēriņu attiecināmām aktivitātēm, tad redzam, ka vislielāko kultūras auditorijas (62%) daļu veido koncertu, operas un teātra apmeklētāji (apmeklējuši vismaz vienu no šeit minētā), grāmatu lasītāji (59%), tie, kas klausās mūzikas ierakstus (CD, internetā) (56%) un tie, kas apmeklē muzejus un izstādes (46%).

3.4.2.2. Valkas novada iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklējuma regularitāte

Lai precizētu un konkretizētu informāciju par iedzīvotāju kultūras patēriņa paradumiem, Valkas novada iedzīvotājiem aptaujā tika lūgts raksturot savu pēdējo kultūras apmeklējuma pieredzi, norādot, ko? kur? kad? apmeklējuši. Šādā diskursā pētot iedzīvotāju kultūras patēriņa paradumus, redzams, kuras kultūras norises dominē kā biežāk apmeklētākās. Kā pēdējo apmeklēto kultūras pasākuma veidu iedzīvotāji visbiežāk norāda koncertus (35%). Daudz mazāk minējuši otru populārāko kultūras pasākuma veidu – teātri (12%). Maza daļa respondentu minējuši dažādus atšķirīgus kultūras pasākuma veidus, piemēram, gadskārtu svētki (6%), robežpasākumi (4%), deju koncerti (4%), gadatirgus (3%), skolas pasākumi (izlaidumi, salidojumi u.c.) (3%), izstādes (2%), kino (2%), darba pasākumi (2%), pilsētas svētki (1%), pilsētas organizētie pasākumi (1%), konkursi (1%), opera, balets (1%), kapu svētki (1%), baznīcas pasākumi (1%), pasākumi senioriem (1%). Daži no respondentiem minējuši konkrētus pasākumus, piemēram, Meža diena (4%), Baltā galdauta

VALKAS NOVADS

svētki (3%), nosaukta arī Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja atklāšana (minēts 2 reizes), pasākums pulkvedim Radziņam (1), ugunošanas festivāls (1), Vienības brauciens (1), Streiču meistarklases (1), zemessardzes gadadiena (1), Skaņā kalna Sveču nakts (1), Teātra festivāls “Tālvils” (1). 7% respondentu bija grūti atbildēt uz šo jautājumu. Protams, nosaukto pasākumu saraksts mainītos, atkarībā no tā, kurā gada laikā aptauja tiek veikta. Nozīmīgākā informācija par kultūras auditoriju, kura tika iegūta no atbildēm uz šo jautājumu, ir saistīta ar iedzīvotāju mobilitāti un kultūras pasākumu apmeklējuma biežumu.

Dati liecina, ka iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklējuma izvēles ir ļoti atšķirīgas. Kā biežāk apmeklētākais kultūras notikums līderpozīcijas ieņem koncerti. Minētie pasākumi visbiežāk apmeklēti Valkā (48%). Mazāk kultūras pasākumu apmeklēti citur Valkas novadā – Kārķos (6%), Ērgemē (4%), Turnā (3%), Vijciemā (2%). Tikai neliela daļa tos apmeklējusi Rīgā (9%). Aptuveni 10% (summējot) novada iedzīvotāju devušies uz citu novadu pilsētām Vidzemē – Valmieru (5%), Cēsīm (1%), Smiltēni (1%), Siguldu (1%), Strenči (1%), Zvārtavu (1%). 2% nav varējuši identificēt, vai tas bijis Valkā vai Valgā, bet 1% minējis konkrēti Valgu. 11% nevarēja atbildēt uz šo jautājumu.

Kopumā Valkas novada iedzīvotāju kultūras patēriņu raksturo salīdzinoši zema mobilitāte, jo, kopumā tikai apmēram 1/5 daļa iedzīvotāju apmeklējuši kultūras pasākumus ārpus Valkas novada. Apmēram 63 % iedzīvotāju dominējoši izmanto Valkas novada kultūras piedāvājumu.

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 3. Pēdējā apmeklētā pasākuma norises vieta (%)

VALKAS NOVADS

Kultūras pasākumu auditorijas būtiska pazīme ir kultūras pasākumu apmeklējuma biežums. Tikai 56% Valkas novada iedzīvotāji bija apmeklējuši vismaz vienu kultūras pasākumu pēdējo 5 mēnešu laikā (2016. gadā)²⁷. Šo, nedaudz vairāk nekā ½ novada iedzīvotāju daļu vērtējam kā kultūras auditorijas daļu, kas izmanto kultūras piedāvājumu ar zināmu regularitāti. Savukārt 23% kā pēdējā apmeklētā kultūras pasākuma norises laiku minējuši 2015. gadu, kas veido neregulāro kultūras auditorijas daļu. No tiem iedzīvotājiem, kas norādīja, ka apmeklējuši kādu kultūras pasākumu, 79% to darījuši pēdējo 2 gadu laikā. Tikai 1–2% respondentu to darījuši 2014., 2013., 2012., 2011. vai 2010. gadā. Tāpat 1% respondentu kādu pasākumu pēdējo reizi apmeklējuši laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam un tikpat – no 2000. līdz 2004. gadam. Pirms 2000. gada to darījuši 2% respondentu. 12% bija grūti atbildēt uz šo jautājumu. Secinām, ka apmēram 20% novada iedzīvotāji **nav uzskatāmi** kā kultūras auditorijas daļa, jo pēdējo divu gadu laikā nav apmeklējuši nevienu kultūras pasākumu. Jāatzīst, ka Valkas novada kultūrpolitikas veidotāju un kultūras organizāciju īpaša uzmanība jāvelta lielākas novada iedzīvotāju daļas iesaistei kultūras norisēs, jo šobrīd vairāk nekā 40% Valkas novada iedzīvotāji nav raksturojami kā relatīvi aktīva kultūras auditorijas daļa.

3.4.2.3. Valkas novada iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklējuma vieta

Kultūras pasākumu auditorijas būtiska iezīme ir vieta, kur tā apmeklē kultūras pasākumus, jo tas būtiski raksturo auditorijas mobilitāti, interesi un gatavību doties badīt kultūras piedāvājumu ārpus dzīves vietas. Respondentiem tika lūgts nosaukt, kuras no minētajām aktivitātēm tie ir darījuši pēdējo 12 mēnešu laikā un kurā vietā – savā dzīvesvietā (pilsētā, pagastā, kurā dzīvo), Valkā (tie, kas nedzīvo Valkā), citur Valkas novadā, citur Vidzemes reģionā, Rīgā, Valgā, citur.

Savā dzīvesvietā (pilsētā, pagastā, kur dzīvo) visvairāk apmeklēti tematiskie pasākumi (pilsētas, novadu svētki, festivāli, u.tml.) (58%), bibliotēka (53%), tradīciju pasākumi (kopīga Lieldienu, Jāņu, u.c. svinēšana) (52%), kā arī pašdarbības kolektīvu rīkotos pasākumus (35%), pasākumus bērniem, bērniem ar ģimenēm (31%) un izstādes (30%).

Valkā (tie, kas nedzīvo Valkā) – 32% no visiem aptaujātajiem respondentiem – tāpat visbiežāk apmeklēti ir tematiskie pasākumi (45%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncerti (28%) un pasākumi bērniem, bērniem ar ģimenēm (25%). Vismazāk apmeklēts kino un iedzīvotāji nav iesaistījušies kultūras pasākumu organizēšanā vai nevalstisko organizāciju darbā (katru minējuši 4% respondenti).

Citur Valkas novadā (ne Valkas pilsētā) visbiežāk apmeklēti tematiskie pasākumi (33%), pašdarbības kolektīvu rīkoti pasākumi (29%) un tradīciju pasākumi pilsētā vai novadā (25%). Vismazāk respondenti piedalījušies nevalstisko organizāciju darbā,

²⁷ Aptauja veikta 2016.gada maijā

VALKAS NOVADS

kultūras pasākumu organizēšanā, apguvuši tradicionālās amatu prasmes, darbojušies pašdarbības kolektīvā un apmeklējuši operas vai baleta izrādes (katru minējuši 2% respondenti).

Citur Vidzemes reģionā respondenti visvairāk apmeklējuši teātra izrādes (44%), populārās, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (26%) un kino (25%). Pie citām vietām Vidzemes reģionā, kur respondenti pēdējā gada laikā īstenojuši minētās aktivitātes, visbiežāk nosaukta Valmiera (74%). Minētas arī tādas vietas kā Smiltene (20%), Cēsis (13%), Strenči (4%), Rūjiena (3%). 16% norāda vēl kādu citu vietu Vidzemes reģionā – Apes novadā (minēts 2 reizes), Alūksnē (2), Blomē (1), Limbažos (1), Mālpilī (1), Murjāņos, Siguldā (1), Salacgrīvā (1), Saulkrastos (1), Taurenē, Krimuldā (1) un Vaidavā (1).

Rīgā respondenti visvairāk apmeklējuši teātra izrādes (42%), kino (38%) un muzejus (37%). Salīdzinoši liels skaits respondentu apmeklējuši arī populārās, rokmūzikas un šlāgermūzikas koncertus (19%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (19%).

Valgā respondenti visvairāk apmeklējuši kino (22%), kā arī izstādes, muzejus un pašdarbības kolektīvu rīkotus koncertus (katru 17%).

Uz vēl **citām** šeit neminētām vietām Valkas novada iedzīvotāji visbiežāk dodas, lai apmeklētu populārās, rokmūzikas un šlāgermūzikas koncertus (36%), muzejus (33%) un teātra izrādes (21%).

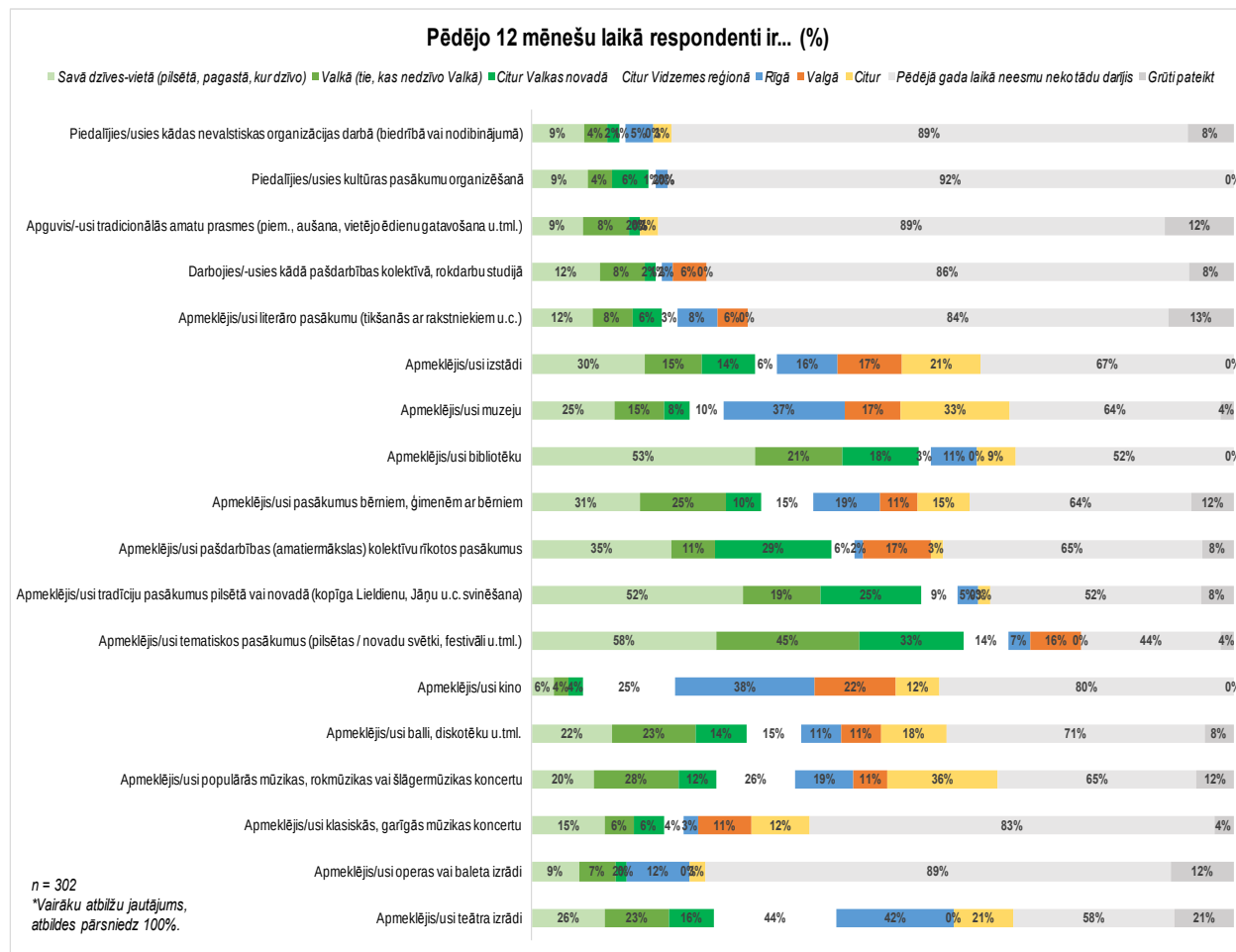

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 4. Respondentu aktivitātes pēdējo 12 mēnešu laikā

VALKAS NOVADS

No visa novada kultūras piedāvājuma iedzīvotāji dominējoši priekšroku dod bibliotēkas apmeklējumam, tematiskajiem un gadskārtu, kā arī pašdarbības pasākumiem, bet ārpus sava novada aktīvi apmeklē teātra izrādes un populārās/rokmūzikas/šlāgermūzikas koncertus, kā arī kino. Šāda kultūras pasākumu apmeklējuma ģeogrāfija ir loģiska, taču, vienlaikus norāda uz auditorijas kultūras vajadzībām, kuras netiek apmierinātas novada kultūras piedāvājumā. Kopumā Valkas novada kultūras auditoriju raksturo tendence dominējoši izvēlēties pasīvās kultūras patēriņa formas, tematisko pasākumu piedāvājumu novadā un profesionālās mākslas piedāvājumu ārpus novada. Lai precizētu, kādas kultūras vajadzības Valkas iedzīvotājiem netiek apmierinātas, iedzīvotājiem tika lūgts nosaukt kultūras pasākumus, kas pietrūkst un kurus tie labprāt apmeklētu, ja tādi tiktu rīkoti Valkas novadā. Gandrīz puse respondentu jeb 48% nespēja sniegt atbildi uz šo jautājumu, kas liecina, ka gandrīz pusei no Valkas novada iedzīvotājiem nav skaidri apzinātas kultūras vajadzības un interese par kultūru ir zema. Tomēr, zināma iedzīvotāju daļa spēj norādīt, kādi kultūras pasākumi, viņuprāt, pietrūkst Valkas novadā. Visvairāk norādījuši, ka pietrūkst teātra izrādes (gan vietējās, gan viesizrādes) (14%), kino (13%) un koncerti (11%). Tāpat atkārtoti minētas balles, diskotēkas (7%), pasākumi ģimenēm ar bērniem (5%), pasākumi brīvā dabā (5%), koncerti (šlāgermūzikas, estrādes mūzikas) (5%), sporta pasākumi (4%), gadskārtu svētki (3%), festivāli (2%), baleti, operas (2%), pasākumi jauniešiem (2%), izstādes (2%), koncerti (klasiskās, akadēmiskās) (1%), cirks (1%), koncerti (alternatīvās, rokmūzikas) (1%).

Valkas novada iedzīvotāju aptaujas ietvaros apskatīts, kādi kultūras pasākumi trūkst Valkas novadā dažādās **dzīvesvietās** dzīvojošajiem respondentiem. Pēc iegūtajiem datiem tika konstatēts, ka šajā jautājumā pastāv atšķirība starp Valkas pilsētā un pagastos dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Lielāka atšķirība vērojama pie atbildes kino – Valkas pilsētā 16% to norādījuši kā nepieciešamu, kamēr pagastos – 6%. Līdzīga tendence vērojama par teātra nepieciešamību – Valkas pilsētā dzīvojošie šo atbildi snieguši 15%, bet Valkas pagastos dzīvojošie 11% gadījumu. Tāpat pasākumus brīvā dabā vairāk izvēlējušies Valkas pilsētā dzīvojošie (7%), bet mazāk Valkas pagastos dzīvojošie (1%). Savukārt Valkas pagastos dzīvojošie nedaudz lielāku interesi izrāda par sporta pasākumiem (5%), kamēr šādu atbildi snieguši 3% Valkā dzīvojošie respondenti. Kopumā Valkas pagastos dzīvojošie respondenti snieguši mazāk ieteikumus un nav varējuši atbildēt uz jautājumu nekā Valkas pilsētas iedzīvotāji – attiecīgi 60% un 42%.

Šie dati liecina, ka Valkas pilsētas un novada iedzīvotāju kultūras vajadzības atšķiras.

VALKAS NOVADS

3.4.2.4. Šķēršļi kultūras pasākumu apmeklēšanai

Kultūras pasākumu apmeklēšana vai neapmeklēšana un auditorijas apjoms ir saistīts arī ar iemesliem, kas nav tieši izrietoši no esošā kultūras piedāvājuma. Valkas novada iedzīvotāji norāda, ka visbiežākais iemesls tam ir nepietiekams brīvais laiks (37%), tāpat salīdzinoši daudz respondentu minējuši naudas trūkumu kultūras pasākumiem (28%) un kompānijas trūkumu (26%).

Nesvarīgāki traucēkļi ir tas, ka pasākumi notiek tālu vai grūti nokļūt līdz norises vietai (minējuši 16% respondentu), nepietiekams piedāvājums (14%), neapmierina pasākumu norises laiks (13%) un informācijas trūkums (11%).

10% respondentu uzskata, ka apmeklē pasākumus pietiekami bieži, kamēr 4% gluži otrādi – norāda, ka kultūras pasākumi vispār neinteresē. Tikai 3% kavē tas, ka piedāvātie pasākumi ir sliktā kvalitātē. Iemesli, kas traucē apmeklēt kultūras pasākumus būtiski atšķiras dažādām iedzīvotāju vecuma grupu mērķauditorijām (skatīt attēlu Nr. 5).

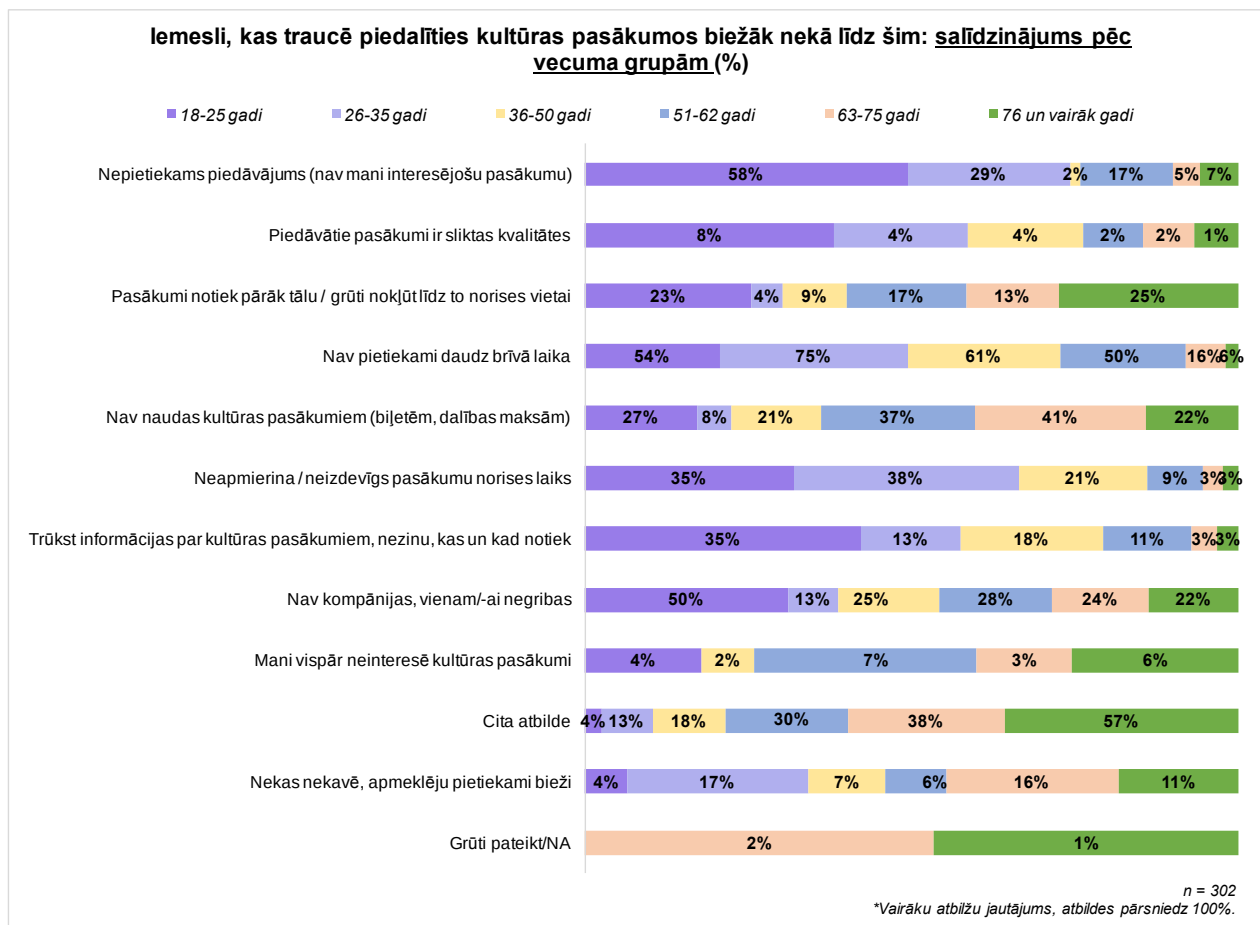

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 5. Iemesli, kas traucē piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim: salīdzinājums pēc vecuma grupām (%)

VALKAS NOVADS

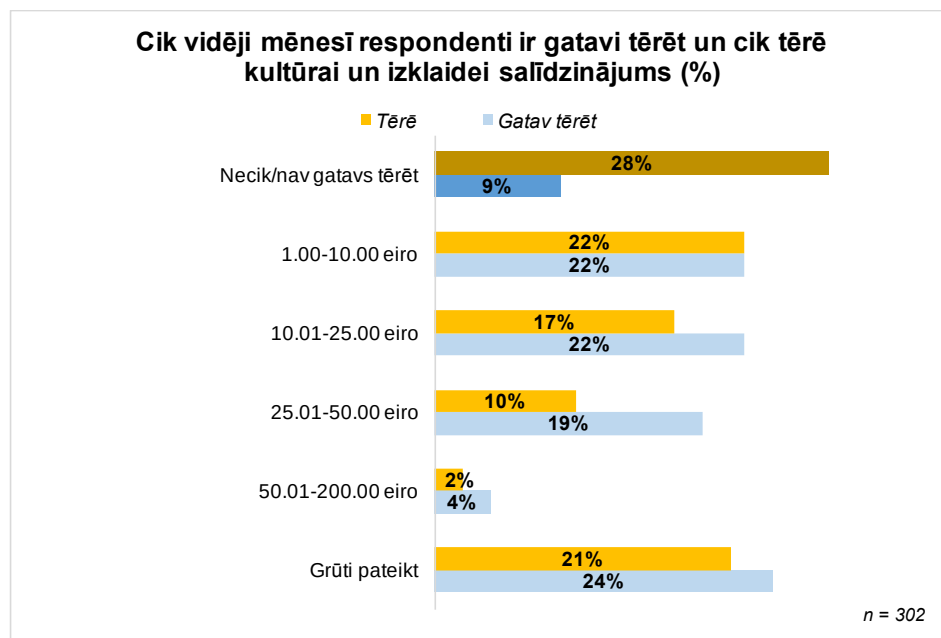

3.4.2.5. Valkas novada iedzīvotāju gatavība maksāt par kultūras pasākumiem

Neskatoties uz to, ka pašvaldības kultūras dzīves veidotāji nodrošina pietiekami apjomīgu bezmaksas kultūras piedāvājumu, tomēr virkne kultūras notikumu paredz zināmas izmaksas no auditorijas puses. Aptaujā tika noskaidrots, cik iedzīvotāji mēnesī tērē kultūras pasākumiem, kā arī tas, cik būtu gatavi mēnesī atvēlēt kultūrai. Aptaujātie Valkas novada iedzīvotāji mēnesī tērē ļoti atšķirīgas summas no 1 līdz 200 eiro. 27% respondentu mēnesī necik netērē kultūras pasākumiem.

45% respondentu gatavi tērēt kultūras pasākumiem 10 eiro uz vienu cilvēku vai vairāk, taču realitātē šādu summu tērē nepilni 30%. Tātad, vismaz 15% novada iedzīvotāji, kuri varētu atļauties intensīvāku kultūras patēriņu, kas prasa noteiktas izmaksas, naudu kultūras patēriņā tomēr neiegulda.

Attēls nr. 6. Cik vidēji mēnesī respondenti ir gatavi tērēt un cik tērē kultūrai un izklaidei: salīdzinājums (%)

VALKAS NOVADS

3.4.3. Valkas novada iedzīvotāju kultūras līdzdalība

Tikai neliela Valkas novada iedzīvotāju daļa apliecina, ka īsteno aktīvas pilsoniskās līdzdalības formas, piemēram, piedalās nevalstisko organizāciju darbībā (9%), darbojas kādā neformālā klubīnā, piemēram, sieviešu klubīnā vai domubiedru grupā (9%). Kultūras līdzdalība izpaužas gan iedzīvotājiem brīvā laikā nodarbojoties ar kādu no mākslinieciskās jaunrades formām vai darbojoties tautas mākslas kolektīvos vai citos ar kultūras nozari saistītos interešu pulciņos. Aptaujas dati liecina, ka no visiem aptaujātajiem nodarbojas ar rokdarbiem (38%), fotografē vai viedo filmas (20%), zīmē, glezno (8%), spēlē mūzikas instrumentus (8%), organizē kādus publiskus pasākumus savā pilsētā/pagastā (kā brīvprātīgais) (8%), raksta kādu daiļdarbu (5%), darbojas deju kolektīvā (5%), dzied korī, ansablī vai kā solists/-e (4%), darbojas drāmas (amatierteātra) kolektīvā (3%). Šāda statistika kopumā atbilst vidējiem rādītājiem Latvijā. Tomēr lielākajai daļai Valkas novada iedzīvotāju labāk patīk pasākumi, kuros tie ir kā skatītāji – šādu atbildi snieguši 72% respondentu. Savukārt tikai 16% patīk labāk tādi pasākumi, kuros tiek dota iespēja līdzdarboties, iesaistīties kādās aktivitātēs. Respondentiem tika jautāts arī tas, kādus pasākumus pēdējā gada laikā viņi ir apmeklējuši visbiežāk, un rezultāti liecina, ka realitātē vairāk respondentu apmeklējuši pasākumus, kuros ir tikai kā skatītāji (78%), kamēr iespēja līdzdarboties un iesaistīties kādās aktivitātēs izmantojuši tikai 10% respondentu.

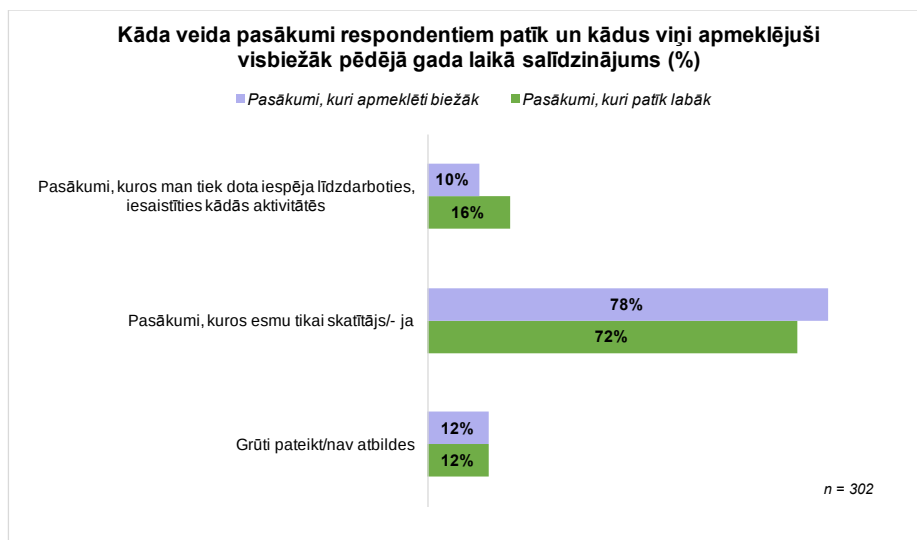

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 7. Kāda veida pasākumi respondentiem patīk un kādus viņi apmeklējuši visbiežāk pēdējā gada laikā: salīdzinājums (%)

Dati liecina, ka to iedzīvotāju skaits, kuri labprāt piedalītos kā līdzdalībnieki kultūras pasākumos un tie, kas reāli piedalās, ir lielāks, kas liecina, ka kultūras līdzdalības potenciāls novadā nav izsmelts.

3.4.4. Valkas novada iedzīvotāju attieksme un vērtējumi par kultūras dzīvi novadā

Pētījuma gaitā tika noskaidrota Valkas novada iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras dzīves dažādiem aspektiem, kā arī iegūts visu kultūras organizāciju vērtējums iedzīvotāju skatījumā.

3.4.4.1. Valkas novada iedzīvotāju apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem

Respondentiem tika lūgts novērtēt apmierinājuma līmeni ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem Valkas novadā kopumā. Aptaujas dati liecina, ka vislielāko apmierinājumu respondenti izrādījuši par kultūras dzīvi kopumā (81% apmierināti, no kuriem 37%

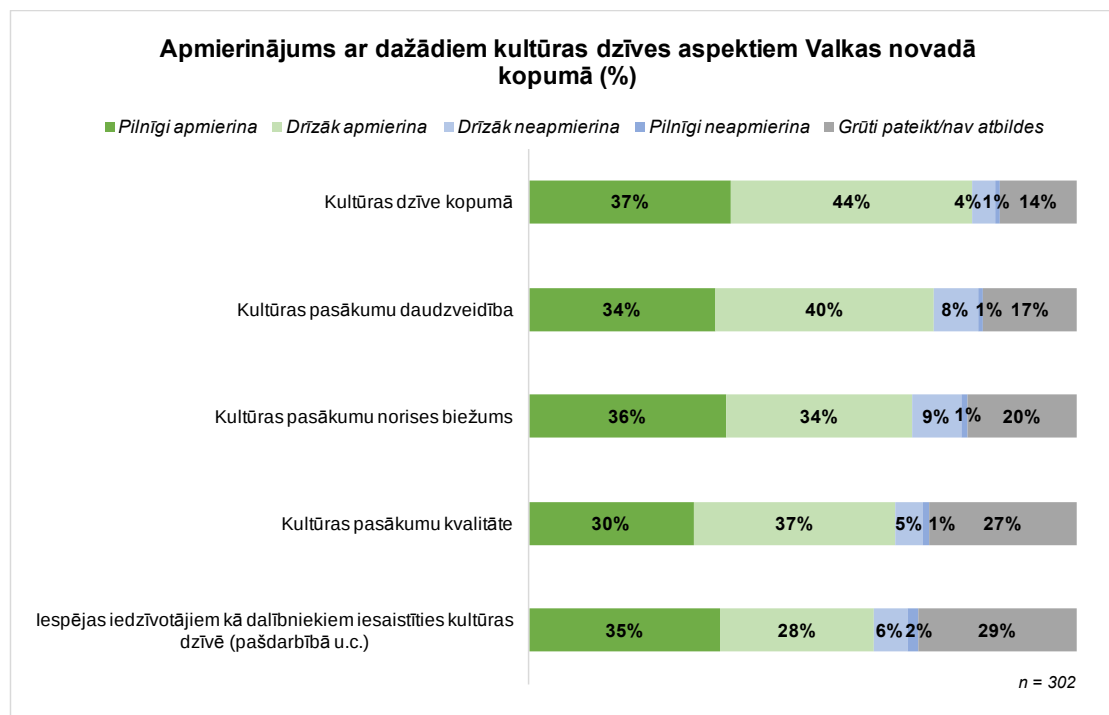

VALKAS NOVADS

– pilnīgi apmierināti, bet 44% – drīzāk apmierināti). Otro vietu ieņem kultūras pasākumu daudzveidība (74% apmierināti, no kuriem 34% – pilnībā apmierināti, 40% – drīzāk apmierināti), bet trešo – kultūras pasākumu norises biežums (apmierināti 70%, no kuriem 36% – pilnībā apmierināti, 34% – drīzāk apmierināti). Nedaudz mazāks respondentu skaits ir apmierināti ar kultūras pasākumu kvalitāti (apmierināti 67%, no kuriem 30% pilnībā apmierina, bet 37% – drīzāk apmierina) un iespējām iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (apmierināti 63%, no kuriem 35% – pilnībā apmierināti, 28% drīzāk apmierināti).

Attēls nr. 8. Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem Valkas novadā kopumā (%)

VALKAS NOVADS

Dati liecina, ka, jo konkrētāks vērtējums no iedzīvotāja tiek gaidīts, jo vairāk pieaug cilvēku skaits, kuriem nav viedokļa. Vērojams, ka salīdzinoši liela iedzīvotāju daļa jūtas atsvešināti no konkrētām kultūras norisēm novadā, kas neļauj paust konkrētu viedokli šajā jautājumā.

3.4.4.2. Valkas novada kultūras organizāciju vērtējums iedzīvotāju skatījumā

Iegūtie dati ļauj raksturot gan Valkas novada iedzīvotāju informētību par novada kultūras iestādēm, gan vērtējumu to darbam. Būtisks rādītājs pašvaldības kultūras dzīves intensitātei ir tas, kuras no Valkas novada kultūras iestādēm respondenti ir apmeklējuši, par kurām ir dzirdējuši, bet apmeklējuši nav, un par kurām nav neko dzirdējuši.

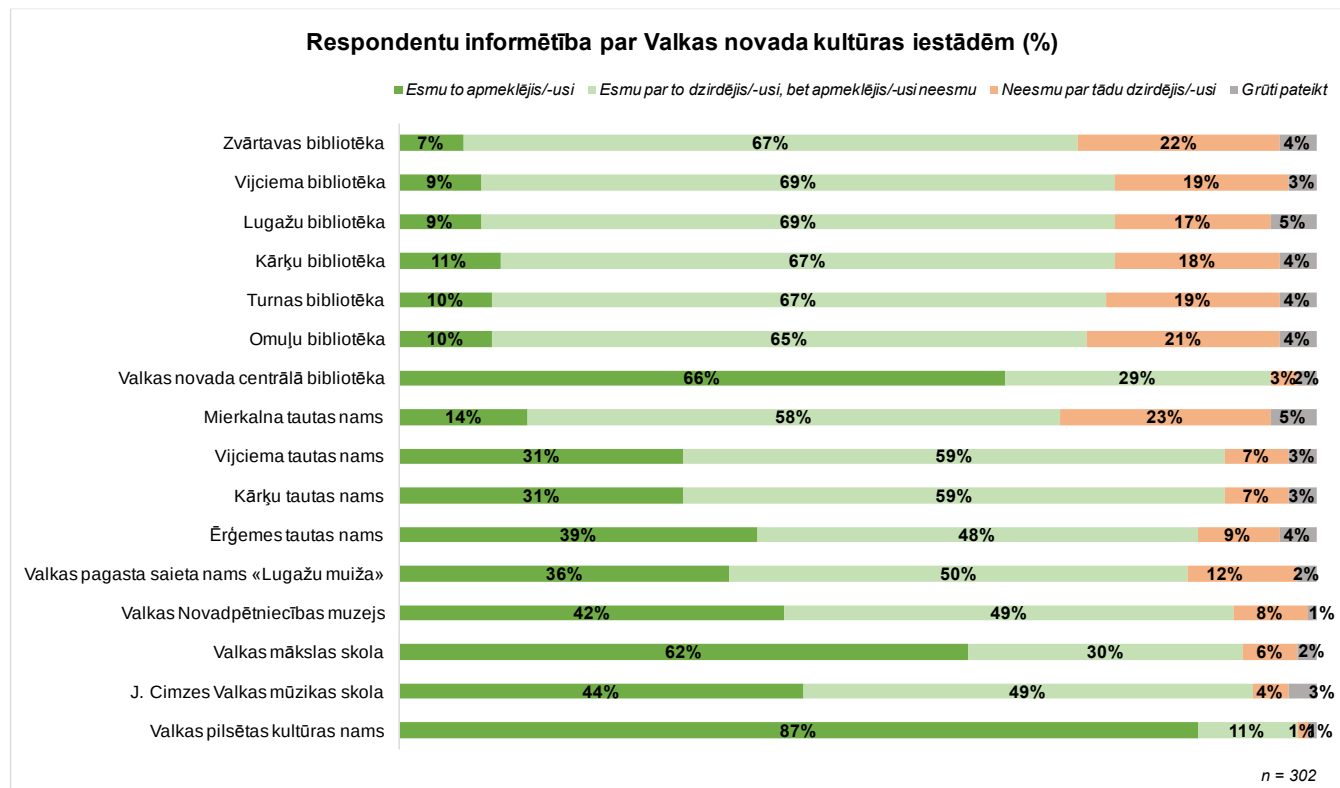

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 9. Respondentu informētība par Valkas novada kultūras iestādēm (%)

Visvairāk Valkas novada iedzīvotāju ir apmeklējuši Valkas pilsētas kultūras namu (87%), Valkas novada centrālo bibliotēku (66%) un Valkas mākslas skolu (62%). Vismazāk apmeklējuši – Vijciema bibliotēku (9%), Lugažu bibliotēku (9%) un Zvārtavas bibliotēku (7%).

VALKAS NOVADS

Visvairāk novadā ir tādu iedzīvotāju, kuri ir dzirdējuši par konkrētām kultūras iestādēm, taču tās nav apmeklējuši. Esmu par to dzirdējis/-usi, bet apmeklējis/-usi neesmu kopumā ir visbiežāk minētā atbilde pie visām kultūras iestādēm (minējuši no 48–69% respondenti), izņemot tās trīs iestādes, kuras ir apmeklējuši un tas darīts visbiežāk (Valkas pilsētas kultūras nams, Valkas novada centrālā bibliotēka, Valkas mākslas skola).

Visvairāk novada iedzīvotāju nav dzirdējuši neko par Mierkalna tautas namu (23%) un citām bibliotēkām novadā – Zvārtavas bibliotēku (22%), Omuļu bibliotēku (21%), Vijciema bibliotēku (19%), Turnas bibliotēku (19%), Kārķu bibliotēku (18%) un Lugažu bibliotēku (17%). Tikai 1% nav neko dzirdējis par Valkas pilsētas kultūras namu, bet 3% – par Valkas novada centrālo bibliotēku.

Vispozitīvākais vērtējums sniegts par tām divām iestādēm, kuras iedzīvotāji visbiežāk apmeklējuši – Valkas pilsētas kultūras namu (pozitīvi vērtē 84%, no kuriem 45 % – ļoti pozitīvi, 39% – drīzāk pozitīvi), Valkas novada centrālo bibliotēku (pozitīvi vērtē 62%, no kuriem 43% – ļoti pozitīvi, 19% – drīzāk pozitīvi), kā arī par J. Cimzes Valkas mūzikas skolu (pozitīvi vērtē 67%, no kuriem 40% – ļoti pozitīvi, 27% – drīzāk pozitīvi).

Kopumā negatīvs vērtējums tikpat kā neparādās. Novērojama tendence, ka vismazāk negatīvo vērtējumu parādās tām iestādēm, kuras respondenti ir arī mazāk apmeklējuši, kā bibliotēkas ārpus Valkas, bet Kārķu tautas namam nav sniegts neviens negatīvs novērtējums.

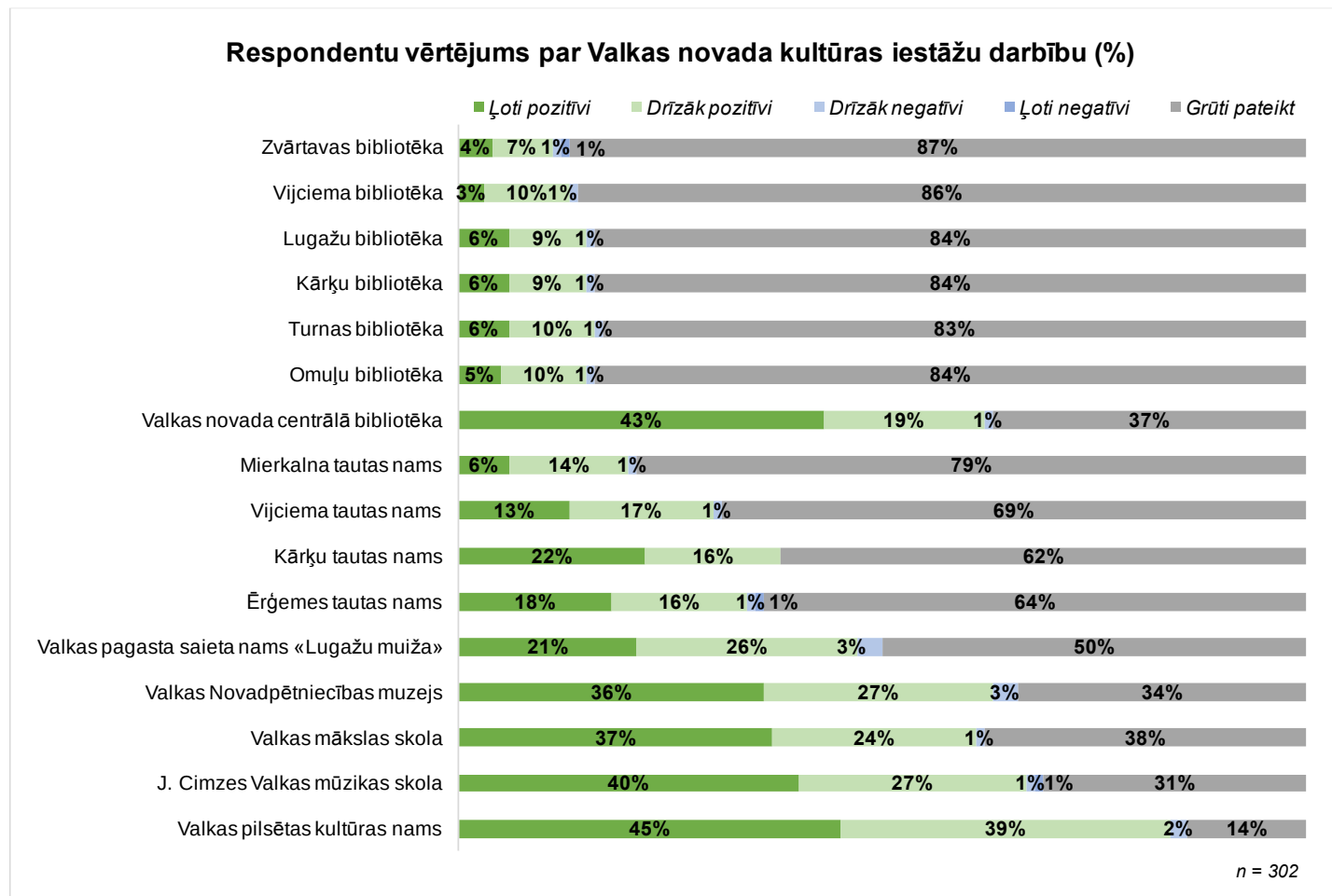

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 10. Respondentu vērtējums par Valkas novada kultūras iestāžu darbību (%)

VALKAS NOVADS

Ņemot vērā, ka respondentiem, kuri nedzīvo vietās, kur atrodas konkrētās kultūras iestādes, vai arī kuri nav to regulārie apmeklētāji, ir grūti tās novērtēt, tika salīdzināts vērtējums pēc respondentu dzīvesvietām.

Šie dati liecina, ka Zvārtavas pagasta iedzīvotāji negatīvāk novērtējuši Zvārtavas bibliotēku kā tas novērojams kopējos datos (11% novērtējuši ļoti negatīvi). Vīciema pagasta iedzīvotāji negatīvāk novērtējuši Vīciema bibliotēku (13% novērtējuši drīzāk negatīvi). Jāņem vērā gan, ka šajās vietās ir neliels respondentu skaits.

Tāpat var pieņemt, ka respondentiem, kuri dzīvo konkrētajās vietās, ir lielākas zināšanas par konkrētās vietas kultūras iestādēm, tomēr aptauja liecina, ka Ērgemes pagasta iedzīvotājiem ir grūti sniegt vērtējumu par Turnas bibliotēku (68% norādīja, ka grūti pateikt) un Omuļu bibliotēku (60%), Vīciema pagasta iedzīvotājiem – par Vīciema bibliotēku (50%), bet Valkas pagasta iedzīvotājiem – par Lugažu bibliotēku (48%).

VALKAS NOVADS

Tabula nr. 12. Valkas novada iedzīvotāju vērtējums par Valkas novada kultūras iestāžu darbību: salīdzinājums pēc dzīvesvietas

Iedzīvotāji	Iestāde	Vērtējums				
		Ļoti pozitīvi	Drīzāk pozitīvi	Drīzāk negatīvi	Ļoti negatīvi	Grūti pateikt
Valkas pilsētas iedzīvotāji (n = 191)	Valkas pilsētas kultūras nams	44%	44%	3%	0%	10%
	J. Cimzes Valkas mūzikas skola	44%	31%	2%	1%	22%
	Valkas mākslas skola	45%	25%	1%	0%	31%
	Valkas Novadpētniecības muzejs	39%	31%	5%	0%	25%
	Valkas novada centrālā bibliotēka	52%	24%	1%	0%	24%
Valkas pagasta iedzīvotāji (n = 27)	Valkas pagasta saietas nams «Lugažu muiža»	30%	44%	4%	0%	22%
	Lugažu bibliotēka	33%	19%	0%	0%	48%
Ērgemes pagasta iedzīvotāji (n = 25)	Ērgemes tautas nams	68%	16%	0%	0%	16%
	Turnas bibliotēka	32%	0%	0%	0%	68%
	Omuļu bibliotēka	28%	12%	0%	0%	60%
Kārķu pagasta iedzīvotāji (n = 20)	Kārķu tautas nams	90%	5%	0%	0%	5%
	Kārķu bibliotēka	50%	20%	0%	0%	30%
Vijciema pagasta iedzīvotāji (n = 16)	Vijciema bibliotēka	19%	19%	13%	0%	50%
	Vijciema tautas nams	44%	38%	0%	0%	19%
Zvārtavas pagasta iedzīvotāji (n = 9)	Zvārtavas bibliotēka	56%	0%	0%	11%	33%
	Mierkalna tautas nams	44%	22%	0%	0%	34%

Noslēdzot Valkas novada iedzīvotāju kultūras patēriņa, līdzdalības un kultūras vērtējuma tendenču raksturojumu, jāuzsver, ka iedzīvotāju lēmumu apmeklēt kultūras un mākslas pasākumus nosaka dažādi objektīvi un subjektīvi faktori – tie jāņem vērā pašvaldības kultūrpolitikas veidotājiem, kultūras organizāciju vadītājiem un darbiniekiem, pielāgojot aktivitātes iedzīvotāju sociāli demogrāfiskajam un psihogrāfiskajam profilam, attīstot daudzveidīgas kultūras līdzdalības formas, tādējādi palielinot auditorijas apjomu.

VALKAS NOVADS

3.5. Valkas novada kultūras dzīves pārvaldība

3.5.1. Organizatoriskais modelis

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – novada dome, kas pieņem lēmumus; nosaka pašvaldības institucionālo struktūru; lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi; izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu. Dome sastāv no 15 deputātiem.

Izglītības, kultūras un sporta komiteja sastāv no septiņiem deputātiem, tās uzdevums ir sagatavot jautājumu izskatīšanu domes sēdēs.

Valkas novada domes darbību un tās pieņemto lēmumu izpildi nodrošina administrācija. Izpilddirektora tiešā pakļautībā ir Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļa (turpmāk IKSJ), kas īsteno valsts un pašvaldību politiku Valkas novadā izglītības, kultūras un sporta nozarē un darbā ar jaunatni, veic pašvaldības kompetencē esošos izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes lietu organizatoriskos jautājumus²⁸. IKSJ vadītājam ir pakļauts Izglītības un kultūras daļas vadītājs, kura pakļautībā darbojas izglītības speciālists un masu pasākumu organizators.

IKSJ ir jāsadarbojas ar Grāmatvedības un finanšu nodaļu, ar Personāla nodaļu, ar Attīstības un plānošanas nodaļu un darbība jākoordinē arī ar Tūrisma un informācijas biroju. Tāpat jāsadarbojas ar pagastu pārvaldēm un kultūras iestādēm, kas ir izpilddirektora pakļautībā, un ar profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestādēm un interešu izglītības centru, kas ir pakļauti domes priekšsēdētāja vietniekam izglītības, kultūras, sporta un ārējo sakaru jautājumos.

IKSJ Izglītības un kultūras daļas galvenie uzdevumi ir politikas plānošana un darbības izvērtēšana, izglītības un kultūras iestāžu darbības pārraudzīšana, finanšu piesaiste un finanšu līdzekļu lietderīgas izmantošanas uzraudzība, Valsts svētku, koncertu, festivālu

²⁸ Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļas nolikums. Valkas novada dome, 2014.g. 27.februārī, nolikums nr.4. Pieejams: <http://www.valka.lv/lv/valkas-novads-1/pasvaldiba-1/dokumenti/nolikumi>. Skatīts 12.09.2016.

VALKAS NOVADS

u.tml. pasākumu koordinēšana un/vai organizēšana, tālākizglītības un pieredzes apmaiņas pasākumu nodrošināšana jomas darbiniekiem.²⁹

Atzinīgi jāvērtē izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes jomu savstarpējā integrācija Valkas pašvaldībā. Strukturāli atsevišķi nodalīts Tūrisma un informācijas birojs, ar kuru kultūras nozarei ir jābūt cieši integrētai, tādēļ nepieciešams izveidot skaidru mehānismu šīs sadarbības nodrošināšanai.

3.5.2. Finansējums

Galvenie finanšu resursi kultūras nozarei Valkas novadā ir:

- Pašvaldības budžets;
- Valsts budžets;
- Valsts mērķdotācija pašvaldību tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai;
- Kredīt līdzekļi kultūras objektu celtniecībai un rekonstrukcijai;
- Fondu, tajā skaitā Valsts Kultūrkapitāla fonda, finansējums;
- Starptautisku fondu, tajā skaitā Eiropas Savienības fondu, finansējums;
- Sponsoru līdzekļi.

Visnozīmīgākais finanšu avots ir pašvaldības budžets, kas kopš ekonomiskās krīzes 2008.–2009. gadā ir būtiski samazinājies, bet pēc tam pakāpeniski pieaudzis (skatīt attēlu nr. 11). Vēl krasākas svārstības pašvaldības budžeta līdzekļu piešķirumos redzamas, analizējot izdevumus atpūtai, kultūrai un reliģijai procentuāli no kopējiem budžeta izdevumiem (skatīt attēlu nr. 12). Tas netieši liecina par mainīgo kultūras lomu pašvaldības prioritāšu sarakstā un atkarību no dažādiem ārējiem faktoriem.

²⁹ Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļas nolikums. Valkas novada dome, 2014.g. 27.februārī, nolikums nr.4. Pieejams: <http://www.valka.lv/lv/valkas-novads-1/pasvaldiba-1/dokumenti/nolikumi>. Skatīts 12.09.2016.

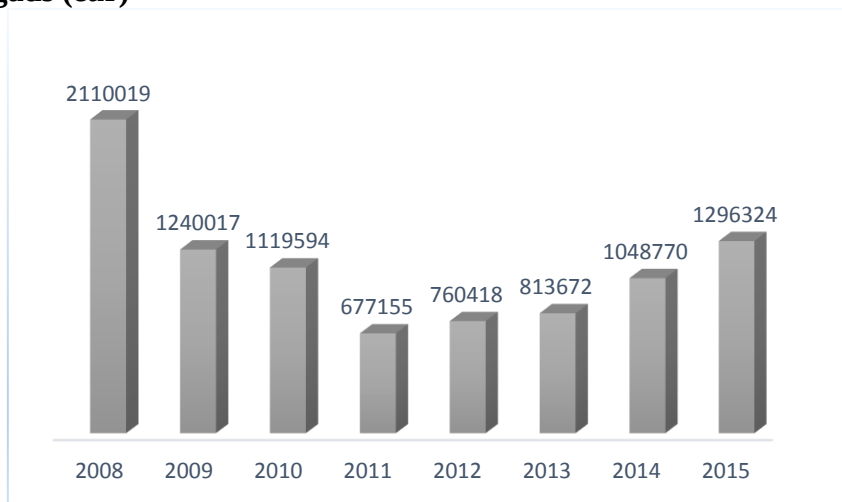

VALKAS NOVADS

Finanšu līdzekļi tiek izmantoti gan kultūras iestāžu ēku rekonstrukcijai, renovācijai un materiāli tehniskās bāzes uzturēšanai, gan kultūras pasākumu un dažādu kultūras projektu īstenošanai.

Attēls nr. 11. Valkas novada domes pamatbudžeta izdevumi pēc funkciju kategorijām: atpūta, kultūra, reliģija 2008.–2015. gads (eur)

Avots: Valkas novada domes gada publiskie pārskati.

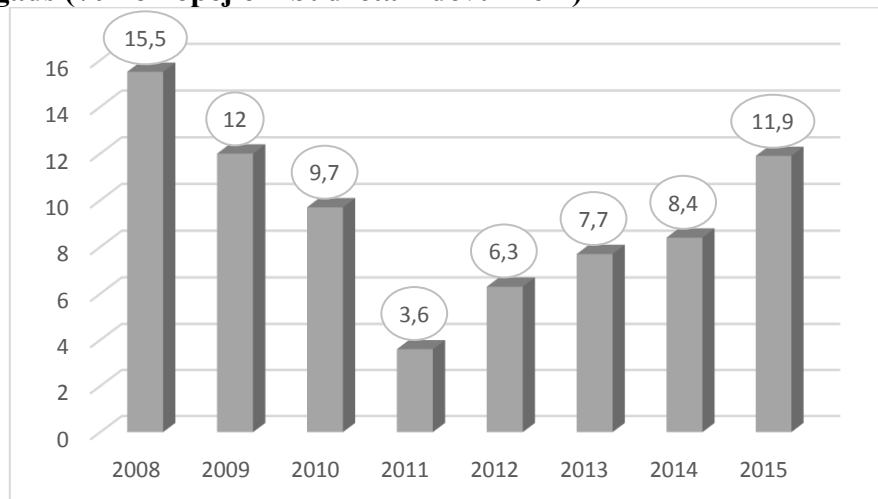

VALKAS NOVADS

Attēls nr. 12. Valkas novada domes pamatbudžeta izdevumi pēc funkciju kategorijām: atpūta, kultūra, reliģija 2008.–2015. gads (% no kopējiem budžeta izdevumiem)

Avots: Valkas novada domes gada publiskie pārskati.

Salīdzinājums ar kaimiņu novadu Smilteni, kas pēc iedzīvotāju skaita ir par nepilniem 4000 iedzīvotāju lielāks nekā Valkas novads un kas novietojuma dēļ var konkurēt ar Valkas novadu kultūras pakalpojumu nodrošināšanā. Smiltenes novada izdevumi atpūtai, kultūrai un reliģijai 2015. gadā bija par 247 439 eur lielāki (1 543 763 eur) nekā Valkas novadā (1 296 324 eur). Arī izdevumu īpatsvars no kopējiem budžeta izdevumiem Smiltenes novadā ir nedaudz lielāks (13,1%) nekā Valkas novadā (11,9%). Kopumā šis salīdzinoši augstais izdevumu īpatsvars no kopējiem budžeta izdevumiem liecina, ka kultūras nozare ir prioritāte abos novados un ka abi kaimiņu novadi var vienlīdz konkurēt par auditorijas piesaisti kultūras norisēm.

Valkas novadā regulāri ir veiktas investīcijas kultūras materiāli tehniskās bāzes un infrastruktūras atjaunošanai.

Līdz 2014. gadam ik gadu kultūras projektu finansēšanas konkursa ietvaros tika sadalīti 1000 *euro* nevalstisko organizāciju projektiem ar mērķi aktivizēt sabiedrību, iesaistīties Valkas novadam nozīmīgu, sabiedrībai pieejamu kultūras projektu (pasākumu) īstenošanā, vidēji atbalstot piecus projektus. Finansējuma trūkuma dēļ 2015.–2016. gadā projektu konkurss nenotika, tomēr būtu vēlams

VALKAS NOVADS

to atjaunot, ņemot vērā lielo nevalstisko organizāciju skaitu un aktivitātes līmeni Valkas novadā. Daudzas pašvaldības arvien pieaugošu finansējumu novirza sadalīšanai projektu konkursu ietvaros, tādējādi veicinot caurskatāmu finansējuma sadalījumu un atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas.

Līdztekus pašvaldības budžetam nozīmīgu atbalstu kultūras iestāžu darbībai un pasākumu norisei sniedz citi finanšu līdzekļi, starp kuriem īpaši izceļas kredītresursi, kas ņemti infrastruktūras uzlabošanai. Arī nākamajā plānošanas periodā plānots turpināt ieguldīt kultūras infrastruktūras sakārtošanā.

Kopumā jāsecina, ka pašvaldības finansējums kultūras nozarei ir stabili pieaugošs. Tiek ieguldīts gan kultūras procesa nodrošināšanā, gan infrastruktūras sakārtošanā. Varētu attīstīt publiskās-privātās partnerības kultūrvides sakārtošanā un turpināt iesaistīt uzņēmējus kultūras norišu finansiālā atbalstīšanā.

3.5.3. Komunikācija, informācija un sadarbība

Valkas novada domes administrācijā ir sabiedrisko attiecību speciālists, elektronisko plašsaziņas līdzekļu speciālists un klientu apkalpošanas speciālists.

Izglītības un kultūras daļa veic koordinējošo darbu starp visām kultūras iestādēm – ir izveidots vienots pasākumu plāns, lai pasākumu norise tiktu plānota savlaicīgi un koordinēti.

Interjera un reklāmas dizaina māksliniece darbojas Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļas pakļautībā.

Atsevišķas mājas lapas ir Valkas novada centrālajai bibliotēkai (<http://biblioteka.valka.lv/>) un Valkas novadpētniecības muzejam (<http://muzejs.valka.lv/>). Abās vietnēs ir pārskatāmi strukturēta informācija par kultūras organizācijām un aktualitātes.

Sociālajā tīklā *Facebook* aktīvi darbojas Valkas novada administrācija (1340 sekotāji), kas informē arī par kultūras aktualitātēm. Profili ir arī Valkas novadpētniecības muzejam (299), Valkas Centrālajai bibliotēkai (233) un Valkas pilsētas kultūras namam (594), Lugažu muižai (125). Sociālajā portālā *Draugiem.lv* aktualitātes publicē Valkas novads (920 sekotāji), Valkas pilsētas kultūras nams (512), Valkas novadpētniecības muzejs (229), Valkas novada Centrālā bibliotēka (139), Saieta nams “Lugažu muiža” (194), BJC “Mice” (59), Mierkalna Tautas nams (135), Turnas Tautas nams (297). Aktīvi sociālajos portālos darbojas arī atsevišķu pasākumu organizatori un amatiermākslas kolektīvi.

VALKAS NOVADS

Kultūras iestādēm nav atsevišķu darbinieku sabiedrisko attiecību veidošanai. Iespējams, iemaņas darbā ar auditoriju būtu papildināmas tālākizglītībasursos, jo viedokļu izpēte liecina, ka tieši izpratne par auditoriju, tās grupām, katras mērķgrupas uzrunāšanu un piesaisti ir vājā vieta kultūras organizāciju darbā.

3.6. Valkas novada kultūras dzīves novērtējums

3.6.1. Galvenās kultūras dzīves attīstības problēmas

Valkas novada kultūras dzīves esošās situācijas novērtējuma rezultātā tika konstatēti seši galvenie problēmu loki, kuru atrisināšanai jāpakārto kultūras dzīves organizatoru aktivitātes. Pirmkārt, pietiekami liela, it īpaši gados vecāku, novada teritorijas perifērijā dzīvojošu un zemāku ienākumu novada iedzīvotāju daļa neizmanto esošo kultūras piedāvājumu, tātad, šobrīd kultūras aktivitātes nenodrošina visu novada iedzīvotāju interesēm un vajadzībām atbilstošu piedāvājumu, turklāt, ir konstatētas daudzveidīga un kvalitatīva kultūras piedāvājuma attīstības potenciāls. Otrkārt, šobrīd novadā spēcīgi attīstītās kultūras mantojuma saglabāšanas politikas aktivitātes nepietiekami izmantotas novada vietas identitātes nostiprināšanā, kā arī konstatētas kultūras aktivitātēm piemērotas infrastruktūras un vides attīstības inovatīvas un daudzveidīgas izmantošanas iespējas. Treškārt, nepietiekami izmantots Valkas novada iedzīvotāju kultūras līdzdalības potenciāls, kas sekmētu gan iedzīvotāju piederības sajūtas stiprināšanu novadam, gan palielinātu arī kultūras patēriņu auditoriju. Ceturtkārt, iespējams uzlabot dažādu vecuma grupu iesaisti iedzīvotāju formālās un neformālās kultūrizglītības piedāvājuma izmantošanā. Piektkārt, līdz šim nepietiekami izmantots novada iedzīvotāju radošuma un mākslinieciskās jaunrades potenciāls radošās uzņēmējdarbības attīstībā. Sestkārt, konstatētas komunikācijas un savstarpējās informācijas apmaiņas problēmas starp novada pagastu dažādu kultūras organizāciju vadītājiem, kas kavē saskaņota un līdzsvarota kultūras piedāvājuma attīstību.

Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi vērsti uz šo pamatproblēmu atrisināšanu vidējā termiņā.

VALKAS NOVADS

3.6.2. SVID analīze

Stiprās puses Daudzveidīgas kultūrizglītības un interešu izglītības pieejamība Renovētas un rekonstruētas kultūras iestādes Labiekārtotas vietas brīv dabas pasākumu organizēšanai Vienmērīgs kultūras infrastruktūras pārklājums katrā pagastā Motivēti un izglītoti kultūras un izglītības darbinieki Pieaugošs pašvaldības finansējums kultūras nozarei Labā darbības koordinācija kultūras jomā un starp kultūras un izglītības sektoriem Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana un popularizēšana	Vājās puses Nepietiekami izmantota esošā infrastruktūra Kvalitatīvu cilvēkresursu (atsevišķu profesionāļu) trūkums Nepietiekami izmantoti kultūrtūrisma resursi Nepietiekams atbalsts nevalstisko organizāciju iniciatīvām Nepietiekama komunikācija ar esošo un potenciālo auditoriju Neprecīza mērķgrupu definēšana un neattīstīts darbs ar neaktīvo auditorijas daļu Netiek mērķtiecīgi stimulēta radošo industriju attīstība Vāji attīstīta sadarbība ar tūrisma sektoru
Iespējas Turpināt uzlabot novada kultūras infrastruktūru Kultūras darbinieku motivēšana iesaistīties kvalifikācijas paaugstināšanās ES fondu un programmu, kā arī citu resursu finansējumu piesaiste novada teritorijas vienlīdzīgai attīstībai Sadarbības stiprināšana ar Valgas pilsētu (Igaunija), kopīgu projektu realizācija Potenciāls dabas tūrisma attīstībā Investīciju piesaiste tūrisma pakalpojumu attīstībā	Draudi Negatīvas iedzīvotāju sociāli demogrāfiskā sastāva izmaiņas (iedzīvotāju skaits, senioru skaita pieaugums) Cilvēkresursu kvalifikācijas samazināšanās Iedzīvotāju zemā maksātspēja Tuvējo pilsētu kultūras piedāvājums konkurē par auditoriju Sabiedriskā transporta kustība nav piemērota kultūras pasākumu apmeklēšanai

VALKAS NOVADS

Nevalstisko organizāciju resursa izmantošana kultūrvides attīstībā

Igaunijas iedzīvotāju, citu pilsētu iedzīvotāju kā potenciālās auditorijas iesaiste

Minoritāšu kā potenciālās auditorijas aktīvāka iesaiste

Bagāts kultūrvēsturiskais mantojums

VALKAS NOVADS

4. Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022.gadam Stratēģiskā daļa

4.1. Kultūras dzīves galvenās vērtības

Valkas novada kultūras dzīves attīstības plānošana tiek balstīta piecās vērtībās:

- 1) Visu novada iedzīvotāju kultūras vajadzību apmierināšana un pieejamības nodrošināšana.
- 2) Novada un nacionālā kultūras mantojuma un tradīciju saglabāšana un komunikēšana.
- 3) Iedzīvotāju iesaistes un radošā potenciāla stiprināšana.
- 4) Kultūrizglītības piedāvājuma dažādošana.
- 5) Komunikācijas efektivizēšana līdzsvarota kultūras piedāvājuma nodrošināšanā.

4.2. Prioritārie kultūras dzīves notikumi

Valkas novads definējis sekojošus programmas darbības laikā īstenojamus **prioritārus kultūras dzīves notikumus**:

2017 – Latviešu Pagaidu Nacionālās padomes 100 gadu jubileja

2018 – Latvijas valsts simtgade

2019 – Vislatvijas Lāčplēša ordeņa kavalieru bērnu un mazbērnu tikšanās

2020 – Ziemeļaustrumu gastronomiskā programma

2021.–2022. – Valkas novada līdzdarbība starptautiskās kultūras un mākslas programmās.

4.3. Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. mērķis

Attīstīt Valkas novadā dinamisku un daudzveidīgu kultūras dzīvi, nodrošināt novada iedzīvotāju līdzdalību, stiprināt kopienas piederības sajūtu un attīstīt radošas iedzīvotāju pašizpausmes, kā arī novada reprezentācijas formas.

VALKAS NOVADS

4.4. Identificēto Valkas novada kultūras dzīves attīstības problēmu un rīcības virzienu saikne

Problēmas	Rīcības virzieni
Iedzīvotāju kultūras vajadzību un interešu apmierināšana	RV1: Daudzveidīga un saturiski kvalitatīva kultūras piedāvājuma nodrošināšana dažādām sabiedrības grupām lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.
Kultūras mantojuma, novada identitātes un kultūras infrastruktūras saikne	RV2: Kultūras mantojuma izmantošana vietas identitātes nostiprināšanā, kultūras aktivitātēm piemērotas infrastruktūras un vides nodrošināšana.
Kultūras līdzdalība un piederības sajūta novadam	RV3: Valkas novada iedzīvotāju iesaistīšana kultūras procesos piederības sajūtas veidošanai.
Kultūrizglītības iespēju daudzveidība un pieejamība dažādām iedzīvotāju grupām	RV4: Kultūrizglītības iespēju nodrošināšana visu paaudžu iedzīvotājiem.
Radošuma un mākslinieciskās jaunrades potenciāls radošās uzņēmējdarbības attīstībā	RV5: Komunikācija, sadarbība un sinerģija kultūras kā tautsaimniecības nozares līdzsvarotai un daudzpusīgai attīstībai.
Komunikācija kultūras procesu nodrošinātāju vidē	

VALKAS NOVADS

4.5. Valkas novada kultūras attīstības programmas stratēģiskā karte

Mērķis: Attīstīt Valkas novadā dinamisku un daudzveidīgu kultūras dzīvi, kas nodrošina novada iedzīvotāju līdzdalību, stiprina kopienas piederības sajūtu un attīsta radošas novada reprezentācijas formas.

RV1: Daudzveidīga un saturiski kvalitatīva kultūras piedāvājuma nodrošināšana dažādām sabiedrības grupām lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.	RV2: Kultūras mantojuma izmantošana vietas identitātes nostiprināšanā, kultūras aktivitātēm piemērotas infrastruktūras un vides nodrošināšana.	RV3: Valkas novada iedzīvotāju iesaistīšana kultūras procesos piederības sajūtas veidošanai.	RV4: Kultūrizglītības iespēju nodrošināšana visu paaudžu iedzīvotājiem.	RV5: Komunikācija, sadarbība un sinerģija kultūras kā tautsaimniecības nozares līdzsvarotai un daudzpusīgai attīstībai.
U1.1. Nodrošināt profesionālās mākslas pieejamību Valkas novadā.	U2.1.. Nostiprināt bibliotēkas kā pagastu un pilsētas izglītības, informācijas, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centrus.	U3.1. Nodrošināt Latvijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu un attīstību.	U4.1. Nodrošināt profesionālas ievirzes izglītības pakalpojumus un to pieejamību.	U5.1. Attīstīt starpinstitucionālo sadarbību starp kultūras nozarē un ar citiem saistītiem sektoriem.
U1.2. Piedāvāt pilsētas un pagastu iedzīvotājiem novada mērogā sabalansētu, kvalitatīvu kultūras un izklaides pasākumu programmu.	U2.2. Nodrošināt Valkas novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, mūsdienīgu interpretāciju un pieejamību.	U3.2. Nodrošināt daudzpusīgas un dažādām iedzīvotāju grupām pieejamas kultūras līdzdalības un radošuma attīstīšanas iespējas.	U4.2. Nodrošināt interešu izglītības un mūzikas izglītības iespējas Valkas novada iedzīvotājiem.	U5.2. Palielināt kultūras nozares ieguldījumu pilsētas un novada tēla veidošanā.
U1.3. Attīstīt daudzveidīgas svētku svinēšanas prakses novadā, nostiprinot lokāl-patriotismu un piederības sajūtu.	U2.3. Iezīmēt un nostiprināt Valkas novada tēlu, izmantojot kultūrvēsturisko mantojumu.	U3.3. Atbalstīt Valkas novada iedzīvotāju radošās paš-iniciatīvas un nevalstiskā sektora darbību kultūras jomā.	U4.3. Stiprināt kultūras nozares darbinieku kapacitāti un profesionālo izaugsmi.	U5.3. Apzināt Valkas novada iedzīvotāju vajadzības un intereses un veidot mūsdienīgu kultūrpārvaldību.
U1.4. Veidot Valkas pilsētu un novadu par interdisciplināru pasākumu un festivālu norises vietu nacionālā un starptautiskā līmenī.	U2.4. Nodrošināt kultūras aktivitātēm piemērotu infrastruktūru un vidi.			U5.4. Veicināt radošo uzņēmējdarbību.

VALKAS NOVADS

4.6. Rīcības plāns 2017.–2022. gadam

1.Rīcības virziens	Daudzveidīga un saturiski kvalitatīva kultūras piedāvājuma nodrošināšana dažādām sabiedrības grupām lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.					
Uzdevumi	Pasākumi	Termiņš vai periods	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu avoti	Rezultatīvie rādītāji
U1.1. Nodrošināt profesionālās mākslas pieejamību Valkas novadā.	P.1.1.1. Dažādu žanru (opera, balets, akadēmiskā mūzika, populārā mūzika, teātris, dejas, kino, vizuālā māksla) profesionālās mākslas piedāvājuma nodrošināšana Valkas novada iedzīvotājiem, kā auditoriju piesaistot arī Vidzemes reģiona un Igaunijas iedzīvotājus.	2017–2022	KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
	P.1.1.2. Profesionālās mākslas biennāles “Dzīve” /LIVE/ atbalstīšana.	2017–2022	KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
	P.1.1.3. Profesionālās mākslas piedāvājuma veidošana Valkas Novadpētniecības muzejā, veidojot tematiski atbilstošus kultūras pasākumus valsts vēstures kultūras pieminekļa popularizēšanai.	2017–2022	KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits

VALKAS NOVADS

	P.1.1.4. Valkas kultūrvidei atbilstošu nacionālās un starptautiskas nozīmes profesionālu festivālu atbalsts norisei Valkas pilsētvidē.	2017–2022	KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
	P.1.1.5. Jaunu mākslas objektu veidošana Valkas pilsētvidē.	2017–2022	KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
U1.2. Piedāvāt pilsētas un pagastu iedzīvotājiem novada mērogā sabalansētu, kvalitatīvu kultūras un izklaides pasākumu programmu.	P1.2.1. Valkas novada centru piedāvājuma daudzveidošana jaunas auditorijas piesaistei (dažādot vietējās auditorijas mērķgrupas, kā arī piesaistīt Vidzemes reģiona un starptautisku auditoriju).	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
	P1.2.2. Kvalitatīvu izklaides pasākumu (koncerti, izrādes u.tml.) rīkošana vai līdzfinansēšana atbilstoši vietējo iedzīvotāju vajadzībām.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
	P1.2.3. Valkas Mākslas skolas un J.Cimzes Valkas mūzikas skolas iesaiste jaunas auditorijas veidošanā ar izstādēm un koncertiem	2017–2022	VCMS, VMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
	P1.2.4.Valkas novada kultūras pasākumu koordinācija un pieejamības nodrošināšana.	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	Pašvaldības budžets	Gada/mēnešu pasākumu plāni. Transporta

VALKAS NOVADS

						koordinēšana sadarbībā ar pagastu pārvaldēm.
U1.3. Attīstīt daudzveidīgas svētku svinēšanas prakses novadā, nostiprinot lokālpatriotismu un piederības sajūtu.	P1.3.1. Valsts svētku un atceres dienu rīkošana novada, pilsētas un reģiona iedzīvotājiem	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa, KI	VNP	Pašvaldības budžets, VKKF un citi fondi	Pasākumu, apmeklētāju skaits.
	P1.3.2. Valkas-Valgas pilsētas svētku, Valkas novada pagastu svētku īkgađēja svinēšana.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa, TIB, NVO	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Pasākumu, apmeklētāju, dalībnieku skaits
	P1.3.3. Gadskārtu svētku, dažādām sabiedrības mērkgruđām domātu pasākumu rīkošana, veicinot Valkas novada amatiermākslas kolektīvu iesaistīšanos pasākumu rīkošanā.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu, apmeklētāju skaits, AMK skaits
	P1.3.4. Latviešu Pagaidu Nacionālās padomes simtgades pasākumu īstenošana.	2017	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	VNP	Valsts un pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu, apmeklētāju, dalībnieku skaits
	P1.3.5. Latvijas Republikas simtgades atzīmēšanas kultūras pasākumu īstenošana	2018–2021	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Pasākumu, apmeklētāju, dalībnieku skaits
U1.4. Veidot Valkas pilsētu un novadu par	P1.4.1.Starptautiskā laikmetīgā teātra festivāla “Tālvils” atbalstīšana	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi	Pasākumu, apmeklētāju skaits,

VALKAS NOVADS

interdisciplināru pasākumu un festivālu norises vietu nacionālā un starptautiskā līmenī.					fondi	dalībnieku skaits
	P1.4.2. Vispasaules valcēniešu dienu (domnīcas, izstādes, diskusiju klubi, koncerti) atbalstīšana	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa KJS	KI, izglītības iestādes	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Pasākumu, apmeklētāju skaits, dalībnieku skaits
	P1.4.3. Koncertu, festivālu, izstāžu u.c. pasākumu rīkošana novadā ar Valkas sadraudzības pilsētu un citu valstu viesmāksliniekiem	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Pasākumu, apmeklētāju skaits, dalībnieku skaits
	P1.4.4. Valkas novada amatiermākslas kolektīvu līdzdalība ārvalstu konkursos un festivālos, kuros būtiska novada pārstāvniecība	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Pasākumu, apmeklētāju skaits, dalībnieku skaits
	P1.4.5. Līdzdalība valsts un starptautiskajās biedrībās, asociācijās kultūras un pieredzes apmaiņas nodrošināšanai	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Sadarbības pasākumu skaits, dalībnieku skaits
	P1.4.6. Valkas novada kultūras darbinieku profesionālās kvalifikācijas celšana, piedaloties nozares konferencēs, apmācībuursos un semināros, pieredzes	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	Pašvaldības budžets, VKKF, sponsori un citi fondi	Apmācīto darbinieku skaits

VALKAS NOVADS

	apmaiņas braucienos					
2. rīcības virziens	Kultūras mantojuma izmantošana vietas identitātes nostiprināšanā, kultūras aktivitātēm piemērotas infrastruktūras un vides nodrošināšana.					
Uzdevumi	Pasākumi	Termiņš vai periods	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu avoti	Rezultatīvie rādītāji
U2.1.. Nostiprināt bibliotēkas kā pagastu un pilsētas izglītības, informācijas, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centrus.	P2.1.1. Bibliotēku pakalpojumu pieejamības nodrošināšana Valkas novadā.	2017–2022	VNCB	Pagastu bibliotēkas	PB	Lietotāju, izsniegumu skaits
	P2.1.2. Lasīšanas veicināšanas pasākumu (tikšanās ar grāmatu autoriem) organizēšana.	2017–2022	VNCB	Pagastu bibliotēkas	PB; VKKF	Pasākumu , apmeklētāju skaits
	P2.1.3. VNCB novadpētniecības darba atbalstīšana	2017–2022	VNCB	Pagastu bibliotēkas	PB	Materiālu vienību skaits, apmeklētāju skaits
	P2.1.4. Nodrošināt VNCB kā Valkas reģiona metodiskā centra funkciju realizētāju.	2017–2022	Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centrs	VNCB	PB	Tālākizglītības pasākumu skaits, sniegto konsultāciju skaits
	P2.1.5. Grāmatu izdošana, pētījumu veikšana	2017–2022	VNCB	Pagastu bibliotēkas	PB	Pasākumi, izdevumu skaits
U2.2. Nodrošināt Valkas novada kultūrvēsturiskā mantojuma	P2.2.1.Valkas novadpētniecības muzeja fasādes renovācija, teritorijas labiekārtošana un semināra dārza atjaunošanas	2017–2022	VNM	VND	ES finansējums, PB	Uzsākt plāna īstenošanu

VALKAS NOVADS

saglabāšanu, mūsdienīgu interpretāciju un pieejamību.	īstenošana.					
	P2.2.2.Valkas novada kultūras mantojuma centra izveidošana, paplašinot un renovējot Valkas novadpētniecības muzeja ēku	2017–2022	VNM	VND	ES finansējums, PB	Uzsākt plāna īstenošanu
	P2.2.3. Valkas novadpētniecības muzeja krājuma papildināšana, krājuma uzturēšana, pamatdarbības nodrošināšana, veidojot atbilstošus uzglabāšanas apstākļus muzeja krātuves telpās.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF, citi fondi	Muzeja krātuves labiekārtotās telpas, uzglabāto priekšmetu skaits, apmeklētāju skaits.
	P2.2.4. Muzeju krājuma pieejamības veicināšana, veicot krājumu digitalizāciju, izstāžu un tematisku izdevumu veidošanu.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Digitalizēto vienību skaits, izstāžu skaits, apmeklētāju skaits, izdevumu skaits.
	P2.2.5. Valkas novadpētniecības muzeja rīktoie tematiskie pasākumi auditorijas paplašināšanai	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
	P2.2.6. Valkas novadpētniecības muzeja sadarbības ar skolām,	2017–2022	VNM	Izglītības iestādes	PB, VKKF un citi fondi	Muzejpedagoģisko programmu

VALKAS NOVADS

ģimenēm un muzejpedagoģiskā darba attīstīšana.					skaitis, pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
P2.2.7.Jaunu pakalpojumu (izstāžu, vēsturiski izglītojoša un tūrisma programmas) ieviešana Valkas novadpētniecības muzejā.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
P2.2.8.Tematisko izstāžu, izdevumu un lekciju veidošana Valkas novadpētniecības muzejā.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Izstāžu skaits, pasākumu skaits, apmeklētāju skaits, izdevumu skaits.
P2.2.9. Ikgadējo vēsturiski izglītojošo pasākumu (Muzeju nakts, Kultūras mantojuma dienas) organizēšana.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
P2.2.10.Pasākumu organizēšana, kas veicina nozīmīgu vēstures un kultūras personību iepazīšanu un vēstures notikumu atceri.	2017–2022	VNM	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits.
P2.2.11. Ērgemes pilsdrupu restaurācija un teritorijas attīstība	2017–2022	VND	Biedrība “Ērgemes bruņinieks”	ES un privātais finansējums, PB	Uzsākt plāna īstenošanu

VALKAS NOVADS

U2.3. Iezīmēt un nostiprināt Valkas novada tēlu, izmantojot kultūrvēsturisko mantojumu	P.2.3.1. Valkas novada kultūrtūrisma informācijas datu bāzes izstrāde	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Datu bāzes apjoms
	P.2.3.2. Kultūrtūristu informācijas pieprasījumu apkalpošana	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Apkalpoto interesentu skaits
	P.2.3.3. Valkas novada kultūrtūrisma informācijas materiālu izdošana dažādās valodās (kartes, bukleti)	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Izdoto materiālu skaits
	P.2.3.4. Tematisku kultūrtūrisma maršrutu veidošana un popularizēšana sabiedrībā ar apkārtējiem pierobežas novadiem, reģiona kultūras organizācijām un uzņēmumiem	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	ES, PB, VKKF un citi fondi	Maršrutu skaits
	P.2.3.5. Zīmolvedība, veidot Valkas novadu kā laikmetīgās kultūras un mākslas novada atpazīstamību	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Izstrādāta un ieviesta Valkas novada zīmola stratēģija
	P.2.3.6. Valkas novada kultūrtūrisma piedāvājuma reklāmas materiālu izdošana dažādām mērķauditorijām	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Materiālu skaits
	P.2.3.7. Responsīvas kultūrtūrisma informācijas mājaslapas izveide un uzturēšana	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB	Mājaslapas apmeklētāju skaits
	P.2.3.8. Vides objektu izveide kā	2017–2022	PTAN, PP	KI	PB	Vides objektu

VALKAS NOVADS

	pasākumu, svētku noformējumu Valkas pilsētā un pagastos					skaits
	P.2.3.9. Nodrošināt Valkas novada iedzīvotājiem un citām reģionālajām kopienām nozīmīgāko Valkas novada nemateriālā kultūras mantojuma elementu iekļaušanu Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā (saskaņā ar Nemateriālā kultūras mantojuma likuma 4.pantu)	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Kultūras iestādes	PB	Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā iekļauto vienību skaits
U2.4. Nodrošināt kultūras aktivitātēm piemērotu infrastruktūru un vidi.	P2.4.1. Ērgemes pilsdrupu restaurācija, infrastruktūras atjaunošana un tajā piedāvāto pakalpojumu pilnveidošana (saskaņā ar Investīciju plānu)	2017–2022	VND	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	ES, PB, VKKF un citi fondi	Ērgemes pilsdrupu Ziemeļu torņa atjaunošana
	P2.4.2. Valkas pilsētas kultūras nama labiekārtošana (āra ekrāns, LED informatīvie televizori)	2017–2022	VND	KI	ES, PB	Labiekārtotas KI telpas
	P2.4.3. Zvārtavas pagasta Mierkalna tautas nama telpu vienkāršotā rekonstrukcija	2017–2022	VND	KI	PB	Rekonstruētas KI telpas
	P2.4.4. Kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai Valkas pilsētas “Lugažu laukuma” labiekārtošana	2017–2022	VND	PTAN	PB	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits

VALKAS NOVADS

P2.4.5. Pasākumu nodrošināšana pilsētvidē un brīvdabas estrādē (estrādes pārbūve atbilstoši mūsdienu prasībām, gaismas, skaņas, podesti u.tml. aprīkojuma nodrošinājums).	2017–2022	VND	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
P.2.4.6. Bijušo armijas bunkuru Valkas pilsētā rekonstrukcija par Pierobežas laikmetīgas mākslas centru. Izveidot multifunkcionālas izstāžu zāles, krātuves un mākslinieku rezidences.	2017–2022	VND	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	ES, PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
P.2.4.7. Brīvdabas estrādes ierīkošana Vijciema pagasta Vijciemā	2017–2022	VND	PP	PB	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
P.2.4.8. Izstāžu zāles un pagasta vēstures ekspozīcijas – kultūrmantojuma krātuves izveidošana Kārķu pagastā	2017–2022	VND	PP	ES, PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
P.2.4.9. Valkas novadpētniecības muzeja rekonstrukcija (paplašināšana) – jaunas krātuves un ekspozīciju telpas projektēšana un būvniecība	2017–2022	VND	VNM	ES, PB un citi fondi	Pabeigta Valkas novadpētniecības muzeja rekonstrukcija
P.2.4.10. Valkas pagasta Saieta nama “Lugažu muiža” skatuves	2017–2022	VND	PP	ES, PB un citi fondi	Pasākumu skaits,

VALKAS NOVADS

	rekonstrukcija					apmeklētāju skaits
	P.2.4.11.Kārķu tautas nama izstāžu zāles labiekārtošana	2017–2022	VND	PP	PB	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
	P.2.4.12. Izstāžu zāles un pagasta vēstures ekspozīcijas– kultūrmantojuma krātuves izveidošana Vijciema pagastā	2017–2022	VND	PP	ES, PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, apmeklētāju skaits
3. rīcības virziens	Valkas novada iedzīvotāju iesaistīšana kultūras procesos piederības sajūtas veidošanai.					
Uzdevumi	Pasākumi	2017–2022	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu avoti	Rezultatīvie rādītāji
U3.1. Nodrošināt Latvijas Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu un attīstību.	P3.1.1. Telpu nodrošināšana Dziesmu un deju svētku mēģinājumiem, skatēm un koncertiem.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Mēģinājumu, kolektīvu, dalībnieku skaits
	P3.1.2. Dziesmu un deju kolektīvu materiālās bāzes nodrošināšana.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, fondi	Mēģinājumu, kolektīvu, dalībnieku skaits
	P3.1.3. Valkas novada kolektīvu līdzdalības nodrošināšana Latvijas dziesmu un deju svētkos.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Kolektīvu, dalībnieku skaits, kas piedalās Latvijā

VALKAS NOVADS

						dziesmu un deju svētkos
	P3.1.4. Valkas novada kolektīvu līdzdalības nodrošināšana Latvijas dziesmu un deju svētku procesā (dalība skatēs, nacionāla un reģionāla mēroga pasākumos u.tml.)	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Pasākumu skaits, kuros piedalās, kolektīvu skaits, iegūtā kvalifikācija
	P3.1.5. Dziesmu un deju svētku kustības pasākumu atbalsts.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Sarīkotie pasākumi Valkas novadā, dalībnieku skaits
	P3.1.6. Sniegt papildus atbalstu amatiermākslas kolektīvu un vadītāju darbībai, tai skaitā novada kopkolektīvu veidošanai, lai nodrošinātu Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu un attīstību.	2018-2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Kolektīvu skaits, kas piedalās Dziesmu un deju svētku kustībā
	P3.1.7. BJC “Mice” bērnu un jauniešu kolektīvu atbalstīšana Dziesmu un deju svētku tradīcijas pārmantošanas uzturēšanai.	2017-2022	BJC “Mice”	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Kolektīvu skaits, dalībnieku skaits
U3.2. Nodrošināt daudzpusīgas un dažādām iedzīvotāju	P3.2.1. Daudzveidīgu amatiermākslas un interešu izglītības iespēju nodrošināšana Valkas novada iedzīvotājiem.	2017–2022	KI, BJIC	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Kolektīvu, dalībnieku skaits

VALKAS NOVADS

grupām pieejamas kultūras līdzdalības un radošuma attīstīšanas iespējas.	P3.2.2. Valkas novada radošo kolektīvu dalība kvalitatīvos pilsētas, nacionāla un starptautiska mēroga pasākumos (ārpus Dziesmu un deju svētku kustības).	2017–2022	KI, BJIC	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Braucienų skaits, kolektīvu skaits, dalībnieku skaits.
	P3.2.3. Valsts, starptautisku vasaras skolu, plenēru, meistarklašu norises atbalsts Valkas novadā kultūrvides dažādošanai un kompetenču uzlabošanai	2017–2022	VMS, VCMS, KI, BJIC	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, dalībnieku skaits
U3.3. Atbalstīt Valkas novada iedzīvotāju radošās pašiniciatīvas un nevalstiskā sektora darbību kultūras jomā.	P3.3.1. Valkas novada iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju radošo kultūras iniciatīvu atbalstīšana, līdzfinansējot un līdzorganizējot dažādu žanru kultūras pasākumus specifiskām iedzīvotāju auditorijām, tai skaitā mazākumtautību auditorijai.	2017–2022	KI, BJIC, NVO	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, dalībnieku/apmeklētāju skaits
	P3.3.2. Pašvaldības atbalsts amata meistariem, kas veic Valkas novadam nozīmīgu amata prasmju saglabāšanas un nodošanu nākamajām paaudzēm	2017–2022	KI, BJIC, NVO	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Atbalstīto nemateriālo kultūras mantojumu vienību skaits
4. rīcības virziens	Kultūrizglītības iespēju nodrošināšana visu paaudžu iedzīvotājiem.					
Uzdevumi	Pasākumi	Terminš vai periods	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu avoti	Rezultatīvie rādītāji

VALKAS NOVADS

U4.1. Nodrošināt profesionālās ievirzes kultūrizglītības pakalpojumus un to pieejamību.	P.4.1.1. Nodrošināt iespēju iegūt profesionālās ievirzes izglītības pamatzināšanas un prasmes mākslā.	2017–2022	VMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VMS audzēkņu skaits
	P.4.1.2. Sagatavot izglītojamās mākslas profesionālās vidējās izglītības programmu apguvei.	2017–2022	VMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VMS audzēkņu skaits
	P.4.1.3. Veicināt profesionālās ievirzes izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidi Valkas Mākslas skolā.	2017–2022	VMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VMS pedagogu skaits, kas piedalās tālākizglītībasursos
	P.4.1.4. Atbalstīt Valkas Mākslas skolas lekciju, diskusiju klubu, izstāžu norisi	2017–2022	VMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, dalībnieku skaits
	P.4.1.5. Īstenot licencētās profesionālās ievirzes izglītības programmas mūzikā	2017–2022	VCMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VCMS audzēkņu skaits
	P.4.1.6. Sagatavot audzēkņus mūzikas profesionālās vidējās izglītības mūzikas programmu apguvei.	2017–2022	VCMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VCMS audzēkņu skaits
	P.4.1.7. Veicināt profesionālās ievirzes izglītības kvalitātes nodrošināšanu, analizēt paveikto un noteikt tālākās attīstības virzienus.	2017–2022	VCMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	VCMS pedagogu skaits, kas piedalās tālākizglītībasursos

VALKAS NOVADS

	P.4.1.8. Atbalstīt J.Cimzes Valkas Mūzikas skolas koncertu ciklus, izstādes, pieredzes apmaiņas konferences, seminārus	2017–2022	VCMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Pasākumu skaits, dalībnieku skaits
	P.4.1.9. Veicināt kvalitatīvas mācību un materiālās bāzes veidošanu kultūrizglītības iestādēs	2017–2022	VMS, VCMS	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, fondi, sponsori	VMS, VCMS audzēkņu skaits
U4.2. Nodrošināt interešu izglītības un mūzikas izglītības iespējas Valkas novada iedzīvotājiem.	P4.2.1. Mūzikas izglītības piedāvājuma attīstīšana Valkas kultūrizglītības iestādēs	2017–2022	VMS, VCMS, LII	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB, VKKF un citi fondi	Mūzikas izglītības programmu skaits, izglītojamo skaits
	P4.2.2. Nodrošināt interešu izglītības iespējas bērnu un jauniešu auditorijai.	2017–2022	BJC “Mice”, KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	PB	Interešu izglītības programmu skaits, dalībnieku skaits
U4.3. Stiprināt kultūras nozares darbinieku kapacitāti un profesionālo izaugsmi.	P4.3.1. Kultūras nozares darbinieku profesionālās izaugsmes atbalsta programma (dalība tālākizglītības semināros, konferencēs, apmācības, radošie komandējumi u.tml.)	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB, VKKF un citi fondi	Dalībnieku skaits tālākizglītības programmās.
5. rīcības virziens	Komunikācija, sadarbība un sinerģija kultūras kā tautsaimniecības nozares līdzsvarotai un daudzpusīgai attīstībai.					
Uzdevumi	Pasākumi	Terminš vai periods	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu avoti	Rezultatīvie rādītāji

VALKAS NOVADS

U5.1. Attīstīt starpinstitucionālo sadarbību starp kultūras nozarē un ar citiem saistītiem sektoriem	P5.1.1. Starpinstitucionālās sadarbības ar citiem saistītiem sektoriem: tūrisma, kultūrizglītību, uzņēmējiem u.c. iniciēšana.	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB	Pasākumu skaits, dalībnieku skaits
	P5.1.2.Veidot sadarbību ar Valgas (Igaunija) pārvaldes un kultūras institūcijām.	2017-2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa		PB	Iniciatīvu skaits
U5.2. Palielināt kultūras nozares ieguldījumu pilsētas un novada tēla veidošanā.	P5.2.1. Kultūras pasākumu aktuālās informācijas regulāra izvietošana dažādās valodās plašsaziņas līdzekļos un interneta resursos, tai skaitā sociālajos tīklos.	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB	Publikāciju skaits, mājas lapu apmeklētāju skaits.
	P5.2.2. Kultūras pasākumu reklāmas un mārketinga materiālu izdošana (bukleti, flaijeri, afišas u.c.)	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Izdevumu skaits un tirāža.
	P5.2.3.Afišu, baneru izvietošanas nodrošināšana reklāmu stendos Valkas novadā.	2017–2022	KI	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	Pašvaldības budžets, fondi	Reklāmu izvietojumu vietu skaits un tirāža.
	P5.2.4. Viedokļu līderu / kultūras vēstnešu tīkla attīstīšana – Lielā kultūras tērētavā	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB	Pasākumu skaits, dalībnieku skaits
U5.3. Apzināt Valkas novada iedzīvotāju vajadzības un	P5.3.1. Dažādu sabiedrības grupu vajadzību kultūras jomā apzināšana (aptaujas, sarunas ar auditoriju u.tml.).	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI	PB	Veikto aptauju, diskusiju u.c. pasākumu skaits

VALKAS NOVADS

intereses un veidot mūsdienīgu kultūrpārvaldību.	P5.3.2. Izstrādāt pašvaldības kultūras iestāžu darbības plānus un stratēģijas.	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI,VNCB, VNM	PB	Izstrādāto plānu un stratēģiju skaits
	P.5.3.3.Veidot Valkas novada kultūras iestāžu darbību pēc mūsdienu menedžmenta principiem	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI,VNCB, VNM	PB	Pasākumu skaits, ekonomiskās efektivitātes rādītāji
	P.5.3.4.Ieviest Valkas novada kultūras iestāžu darbībā ilgtermiņa stratēģiskās plānošanas pamatprincipus	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	KI,VNCB, VNM	PB	Plānu struktūras, pasākumu skaits
U5.4. Veicināt radošo uzņēmējdarbību	P.5.4.1.Izveidot grantu projektu konkursu Valkas novada radošo industriju uzņēmumu izveidošanas atbalstam	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	RI	PB	Atbalstīto uzņēmumu skaits
	P.5.4.2. Valkas novada radošo industriju kartēšana un topošo radošo uzņēmumu un organizāciju datu bāzes izveidošana	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	RI	PB	Datu bāzes ierakstu skaits
	P.5.4.3.Atbalsta sistēmas izveidošana jaunajiem radošo industriju uzņēmumiem (konsultācijas, apmācības, kopīgu darba vietu (koprades) telpu nodrošināšana u.c.)	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa	RI	PB un citi fondi	Atbalstīto uzņēmumu skaits, jaunizveidotas darba vietas
	P.5.4.4.Valkas novada radošo industriju uzņēmumu un	2017–2022	IKJS nodaļas Izglītības un	RI	PB un citi fondi	Īstenoto pasākumu

VALKAS NOVADS

	organizāciju kopīga popularizēšana un virzīšana tirgū		kultūras daļa			skaits
--	--	--	---------------	--	--	--------

VALKAS NOVADS

4.7. Rezultātu novērtēšanai sasniedzamie rādītāji

Rīcības virziens / rādītāja nr.p.k.	Rādītājs	Rādītāja vērtība 2015. gadā	Prognozētā rādītāja vērtība 2022. gadā	Datu avots
RV1	Daudzveidīga un saturiski kvalitatīva kultūras piedāvājuma nodrošināšana dažādām sabiedrības grupām lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.			
1.1.	Izstāžu skaits / apmeklējumu skaits Valkas Novadpētniecības muzejā	11 / 4921	8 / 3600	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
1.2.	Norišu skaits / apmeklējumu skaits Valkas novada kultūras namos	376 / 33 988	350 / 30 000	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
1.3.	Pasākumu skaits / apmeklējumu skaits Valkas Mākslas skolā un J.Cimzes Valkas mūzikas skolā	110 / 18 700	115 / 21 000	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
RV2	Kultūras mantojuma izmantošana vietas identitātes nostiprināšanā, kultūras aktivitātēm piemērotas infrastruktūras un vides nodrošināšana.			
2.1.	Valkas novada bibliotēku aktīvo lietotāju kopskaits	2502	2652	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	711	754	
2.2.	Fizisko apmeklējumu kopskaits Valkas novada bibliotēkās	42 301	45 425	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa

VALKAS NOVADS

	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	12 507	13 257	
2.3.	Izsniegumu kopskaits Valkas novada bibliotēkās	94 925	100 620	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
2.4.	Tematiskie pasākumi Valkas novada bibliotēkās	112	110	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
2.5.	Izstādes Valkas novada bibliotēkās	242	257	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
2.6.	Valkas Novadpētniecības muzeja krājuma vienību skaits	47 257	49 257	Latvijas Kultūras digitālā karte, Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
2.7.	Apkalpoto tūristu skaits Tūrisma informācijas centrā	3800	5100	Valkas novada domes Tūrisma un informācijas birojs
RV3	Valkas novada iedzīvotāju iesaistīšana kultūras procesos piederības sajūtas veidošanai.			
3.1.	Valkas novada kultūras namu amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits	582	490	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
3.2.	Valkas novada kultūras namu amatiermākslas kolektīvu skaits	47	35	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
3.3.	BJC "Mice" kolektīvu skaits	29	58	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
3.4.	BJC "Mice" dalībnieku skaits	461	740	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
RV4	Kultūrizglītības iespēju nodrošināšana visu paaudžu iedzīvotājiem.			

VALKAS NOVADS

4.1.	Profesionālas ievirzes kultūrizglītību audzēkņu skaits Valkas Mākslas skolā un J.Cimzes Valkas Mūzikas skolā	402 ³⁰	310	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
	t.sk. interešu izglītības audzēkņu skaits	37	62	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
RV5	Komunikācija, sadarbība un sinerģija kultūras kā tautsaimniecības nozares līdzsvarotai un daudzpusīgai attīstībai.			
5.1.	Mājas lapu apmeklētāju skaits			
	Mājas lapas http://valka.lv/ apmeklētāju skaits	215 102	250 600	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
	Mājas lapas http://valka.lv/ unikālo apmeklētāju skaits	56 000	60 000	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
	Valkas novada centrālās bibliotēkas mājas lapas http://biblioteka.valka.lv/ unikālo apmeklētāju skaits	18 032 / 640	19 113 / 946	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
	Valkas novadpētniecības muzeja mājas lapas http://muzejs.valka.lv/ unikālo apmeklētāju skaits	12 565 / 780	13 400 / 910	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa
5.2.	Piešķirto grantu skaits radošo industriju uzņēmumu izveidošanai	0	2	Valkas novada domes IKJS nodaļas Izglītības un kultūras daļa

4.8. Valkas novada kultūras dzīves kultūras pārvaldības un finansējuma perspektīva

Kultūras pārvaldības līdzšinējā modelī nav konstatēti būtiski trūkumi, tādēļ nav principiālu ierosinājumu par izmaiņām kultūras dzīves pārvaldībā. Nepieciešams rūpīgi monitorēt kultūras iestāžu tīklu un to piedāvāto pakalpojumu atbilstību iedzīvotāju vajadzībām un izmaiņām novadā. Tas panākams, īstenojot 5. rīcības virziena uzdevumus: apzinot dažādu sabiedrības grupu vajadzības, izstrādājot pašvaldības kultūras iestāžu darbības plānus un stratēģijas un ieviešot Valkas novada kultūras iestāžu darbībā ilgtermiņa stratēģiskās

³⁰ 2016./2017.mācību gadā

VALKAS NOVADS

plānošanas pamatprincipus. Līdz šim kultūras jomas organizācijas darbojās kā pašvaldības kultūras iestādes, turpmāk rekomendējams izvērtēt nepieciešamību tās pārveidot par Valkas novada domes struktūrvienībām, lai konsolidētu finanšu un cilvēkresursus.

Valkas novada pamatbudžeta ieņēmumus kultūras dzīves nodrošināšanai veido pašvaldības finansējums, valsts mērķdotācijas, citu pašvaldību transferti, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem. Nelielu ieņēmumu daļu veido projektu finansējums, kas tiek piesaistīts papildus, un ziedojumi.

Ieņēmumu sadaļā ir redzams, ka maksas pakalpojumu ieņēmumu apjoms būtiski nepieaug un turpmāko gadu laikā paliek apmēram tai pašā līmenī, sasniedzot ~5% no kopējiem ieņēmumiem. Pašvaldības finansējuma būtiskais īpatsvars ļauj nodrošināt līdzsvarotu pakalpojumu pieejamību, kā arī bezmaksas pasākumus dažādām Valkas novada iedzīvotāju grupām.

Pakalpojumu, kā arī infrastruktūras uzturēšanas izmaksu līmenis pieaug, jo katru gadu tiek iegādāti jauni pamatlīdzekļi un veikti ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā, neaizmirstot efektīvu pakalpojumu iepirkumu pārvaldīšanu un darba organizācijas uzlabojumus.

Arvien lielāka nozīme ir sponsoru, ziedotāju un projektu finansējuma piesaistei. Tomēr jāņem vērā, ka privāto ziedotāju iespējas atkarīgas no ekonomiskās situācijas valstī, tādēļ prognozes ir piesardzīgas.

Tabula nr. 13. Valkas novada domes pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi atpūtai, kultūrai, reliģijai 2015.–2022. gads (plānots)

Nr.	Pozīcija	2015 (fakts)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Ieņēmumi (Eur)	1298300	1118500	1127500	1166100	1172600	1181400	1190900	1211200
1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	64000	56000	62000	62100	63000	63500	65000	69000
2.	Pašvaldības finansējums	1189300	1014700	1015700	1019000	1019900	1020000	1021000	1021100
3.	Valsts budžeta finansējums	32200	34300	36600	36700	38900	39000	39100	39150

VALKAS NOVADS

4.	Finansējums no ES un citiem ārvalstu līdzfinansētiem projektiem	0	0	0	42700	45000	53100	60000	76150
5.	Pašvaldību saņemtie transferti no citām pašvaldībām	4200	3500	4200	4800	4800	4800	4800	4800
6.	Citi finansējuma avoti (t.sk. ziedojumi, sponsori)	8600	10000	9000	800	1000	1000	1000	1000
	Izdevumi (Eur)	1298300	1118500	1127500	1166100	1172600	1181400	1190900	1211200
1.	Personāla izdevumi (ieskaitot VSAOI)	666300	650000	650000	650000	650000	650000	670000	690000
2.	Preces un pakalpojumi	258000	129000	129000	129000	129000	129000	129000	129000
3.	Infrastruktūras uzturēšanas izmaksas	108000	191000	191500	200000	192300	192400	192500	192600
4.	PVN maksājumi	105000	67000	70000	105000	193000	199000	187400	187500
5.	Kapitālieguldījumi	161000	81500	87000	82100	8300	11000	12000	12100

VALKAS NOVADS

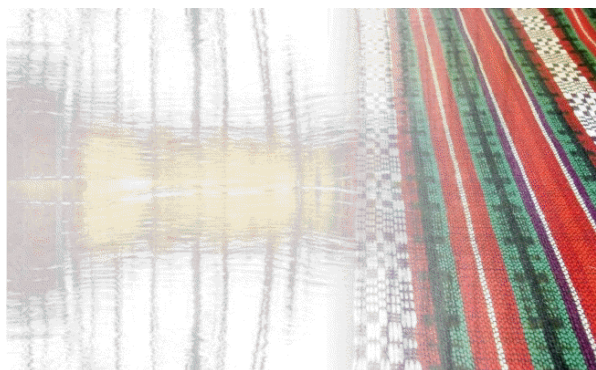
4.9. Kultūras attīstības programmas realizācijas uzraudzības un ietekmes novērtēšana

Par Valkas novada kultūras attīstības programmas 2016.–2022. gadam īstenošanu ir atbildīga Valkas novada domes Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļa. Programmā ir paredzēti noteiktā laika posmā sasniedzamie rezultātīvie rādītāji un šo rādītāju sasniegšanai prognozējamie finanšu resursu avoti, kā arī atbildīgie izpildītāji. Programmu apstiprina Valkas novada dome.

Katru gadu Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļas Izglītības un kultūras daļa sagatavo ikgadēju pārskatu par sasniegtajiem rezultātīvajiem rādītājiem, lai konstatētu nepieciešamos labojumus uzdevumos vai plānotajos rezultātos. IKSJ Izglītības un kultūras daļas sagatavotos pārskatus izskata Izglītības, kultūras un sporta komiteja.

Programma paredz tās starpposma novērtējumu 2020. gada sākumā, lai analizētu 2017., 2018. un 2019. gadā sasniegtos darbības rezultātus un novērtētu mērķa sasniegšanas un uzdevumu izpildes progresu.

2022. gadā tiek veikts gala izvērtējums, ņemot vērā plānotos uzdevumus un sasniegtos kvantitatīvos un kvalitatīvos rezultātus 2021. gadā. Izvērtējums tiek iesniegts un izskatīts pašvaldības noteiktajā kārtībā, kā arī tiek izstrādāta Valkas novada kultūras attīstības programma nākamajam plānošanas periodam.

VALKAS NOVADS

Saīsinājumi

AMK – novada amatiermākslas kolektīvi

Attīstības programma – Valkas novada attīstības programma 2015–2020

BJC – Bērnu un jauniešu centrs “Mice”

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

ES – Eiropas Savienība

IKJS – Valkas novada domes Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes nodaļa

KI – novada kultūras/tautas nami

Latvija 2030 – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

LII – Latvijas, Igaunijas institūts

NAP 2020 – Nacionālās attīstības plāns 2014.–2020.gadam

NKM – nemateriālais kultūras mantojums

NVO – Valkas novada nevalstiskās organizācijas

Plāns – Valkas novada kultūras attīstības plāns 2014.–2015. –

PB – pašvaldības budžets

PP – pagastu pārvaldes

Programma – Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.–2022. gadam

PTAN – pilsētas teritorijas apsaimniekošanas nodaļa

RI – radošās industrijas

TIB – Tūrisma informācijas birojs

VCMS – Valkas J.Cimzes mūzikas skola

VMS – Valkas mākslas skola

VNCB – Valkas novada centrālā bibliotēka

VNP – Valkas novada pašvaldība

VNM – Valkas Novadpētniecības muzejs

VND – Valkas novada dome

VALKAS NOVADS

Pielikums nr. 1. Valkas novada kultūras nozares investīciju plāns

Projektu idejas ar indikatīvo finansējumu un sasniedzamajiem rezultātiem norādītas saskaņā ar Valkas novada attīstības programmu 2015.–2021.

Nr.p.k.	Projekta idejas nosaukums	Atbilstība pasākumam Valkas novada Kultūras attīstības programmā	Projekta idejas sasaiste ar rīcības virzieniem (RV)	Indikatīvā summa (EUR)	Finansējuma avots	Projekta īss apraksts (plānotās darbības un to rezultatīvie rādītāji)	Par projekta īstenošanu atbildīgā persona (amats)	Projekta īstenošanas plānotais laika posms (gados vai mēnešos)
1.	Valkas pilsētas kultūras nama labiekārtošana	2.4.2.	RV2	99601	ES Finansējums, VND	Tiks veikta Valkas pilsētas kultūras nama aprīkošana ar āra ekrānu, LED televizoriem foajē un kafejnīcas telpās. Valkas pilsētas kultūras nama prezentāciju/ vēsturiskās ekspozīcijas telpas izveidošana un labiekārtošana.	Valkas pilsētas kultūras nama direktors	2015–2022
2.	Zvārtavas pagasta Mierkalna tautas nama telpu vienkāršotā rekonstrukcija	2.4.3.	RV2	14229	ELFLA	Tiks veikta iekštelpu renovācija, kopplatībā 96m2 .	Zvārtavas pagasta pārvaldes vadītājs	2015–2022

VALKAS NOVADS

3.	Valkas pilsētas „Lugažu laukuma” labiekārtošana	2.4.4.	RV2	792540	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks uzlabota pilsētas vide, izveidota labiekārtota vieta, kur norit ikgadēji tradicionālie masveida pasākumi.	Valkas novada izpilddirektors	2015–2022
4.	Valkas pilsētas estrādes rekonstrukcija (pārbūve) un teritorijas labiekārtošana	2.4.5.	RV2	426862	ES Finansējums, VND	Tiks pārbūvēta estrāde atbilstoši mūsdienu prasībām. Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks sakārtota apkārtnē teritorija, labiekārtotas atpūtas vietas, nomainīti skatītāju soli, apgaismojuma uzlabošana.	Valkas novada izpilddirektors	2015–2022
5.	Izstāžu zāles un pagasta vēstures ekspozīcijas – kultūrmantojuma vērtību krātuves	2.4.8.	RV2	14229	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks veikta Kārķu	Kārķu pagasta pārvaldes vadītājs	2015–2022

VALKAS NOVADS

	izveide Kārķu pagastā					pagasta vecākās kultūrvēsturiskās ēkas renovācija (šajā ēkā ir bijis pirmais pasts, pirmais tautas nams un skola). Ēkā izvietotā vēstures ekspozīcija papildinās Valkas novada vēsturisko mantojumu un būs informatīva un atraktīva jebkuram tūristam, kuram ir saistoša Ziemeļlatvijas lauku vietu vēsture un attīstība.		
6.	Brīvdabas estrādes ierīkošana Vijciema pagastā	2.4.7.	RV2	28457	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks izbūvēta skatuve, skatītāju soliņi, uzstādīts apgaismojums un sakārtota apkārtnē vide.	Vijciema pagasta pārvaldes vadītāja	2015–2022
7.	Izstāžu zāles un pagasta vēstures ekspozīcijas–	2.4.12.	RV2	284574	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās	Vijciema pagasta pārvaldes vadītāja	2015–2022

VALKAS NOVADS

	kultūrmantojuma krātuves izveidošana Vijciema pagastā					jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Klēts ēkas pagasta centrā labiekārtošana. Tiks veikta vēsturiskās ēkas atjaunošana, ēkā izveidota vēstures ekspozīcija, rīkotas izstādes. Vietas labiekārtošana piesaistīs tūristus.		
8.	Amatu mājas izveide Vijciema pagasta ciemā	2.4.12.	RV2	142287	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks veikta klēts ēkas pie pamatskolas jumta nomaiņa.	Vijciema pagasta pārvaldes vadītāja	2015–2022
9.	Aprīkojuma iegāde kultūras iestādēm Valkas novadā	U1.1., U3.1., U3.2., 2.4.5.	RV2	142287	ES Finansējums, VND	Tiks nodrošināts kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums. Tiks iegādāti tehniskie līdzekļi pasākumu organizēšanai.	Kultūras darba organizatore	2015–2022
10.	Valkas novadpētniecības muzeja	2.2.3., 2.4.9.	RV2	1010239	ES Finansējums, VND	Valkas novadpētniecības muzeja	Valkas novadpētniecības muzeja direktore	2015–2022

VALKAS NOVADS

	rekonstrukcija (paplašināšana) – jaunas krātuves un ekspozīciju telpas projektēšana un būvniecība					paplašināšana ir priekšnoteikums gan kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai un pieejamībai, gan tūristu piesaistei un pilsētas atpazīstamības veicināšanai. Projekts paredz: 1) nojaukt Valkas novadpētniecības muzeja teritorijā esošo saimniecības ēku un uzbūvēt jaunu Krātuvi muzeja priekšmetu glabāšanai (46 000 vienībām) un etnogrāfijas priekšmetu ekspozīcijai ar iespējām svinēt dažādus gadskārtu svētkus; 2) Ekspozīcijas "Valka – Latvijas neatkarības šūpulis" iekārtošanu.		
11.	Valkas pagasta Saieta nama „Lugažu muiža”	2.4.10.	RV2	7000	ES Finansējums, VND	Skatuves lamināta grīda tiks nomainīta	Saieta nama „Lugažu muiža” vadītāja	2015–2022

VALKAS NOVADS

	skatuves rekonstrukcija					uz grīdas koka dēļiem.		
12.	Izstāžu zāles labiekārtošana Kārķu tautas namā	2.4.11.	RV2	3650	ES Finansējums, VND	Tiks iegādāti krēsli, aptumšošanas žalūzijas, mākslas darbu piekares sistēmas, atbilstoša apgaismojuma ierīkošana, dažāda izmēra statīvi, norobežojošā pārvietajamā siena, stacionārs ekrāns, projektoru galdiņš, atpūtas stūrītis	Kārķu tautas nama vadītāja	2015– 2018
13.	Ērgemes pilsdrupu restaurācija un teritorijas attīstība	2.2.11.; 2.4.1.	RV14	74900	ES finansējums, VND, Privātais	Pilnībā tiks rekonstruētas pilsdrupas. Tiek plānots uzstādīt pārvietajamu skatuvi. Tiks veikta ziemeļu torņa atjaunošana (atjaunos starpstāvus un trepes), izveidotajās iekšējās tiks atvērtas ekspozīcijas telpas.	„Ērgemes bruņinieks”	2015– 2022
14.	Valkas novadpētniecības muzeja fasādes renovācija,	2.2.1.	RV13;RV14	82766	ES Finansējums, VND	Tiks nokrāsota ēkas fasāde, sakārtota muzeja teritorija un	Valkas novadpētniecības muzeja direktore	2015– 2022

VALKAS NOVADS

	teritorijas labiekārtošana un semināra dārza atjaunošana					uzsākta semināra dārza atjaunošana.		
15.	Bijušo armijas bunkuru Valkas pilsētā rekonstrukcija par Pierobežas laikmetīgās mākslas centru ar mākslinieku rezidencēm	2.4.6.	RV13;RV14	4823535	ES finansējums, VND, Privātais	LV-EE programmas projekts „Valgas un Valkas pilsētu atraktivitātes uzlabošana”.	Valkas novada dome	2015–2020
16.	Valkas novada kultūras mantojuma centra izveidošana, paplašinot un rekonstruējot Valkas novadpētniecības muzeja ēkas	2.2.2.	RV13;RV14	854292	ES Finansējums, VND	Rekonstruējot un pārbūvējot muzeja galvenās ēkas pagrabstāvu un muzeja teritorijā esošo izstāžu zāli, plānots izbūvēt modernu muzeja krātuvi ar atklāto krātuvi, izstāžu zāles, ierīkot interaktīvu apmeklētāju centru (apmeklētāju darba telpa, suvenīru veikaliņš ar nelielu kafejnīcu). Projekts ietver arhitektonisko	Valkas novadpētniecības muzeja direktore	2015–2020

VALKAS NOVADS

						izpēti, ekspertīzi, tehnisko projektēšanu un būvniecības darbus.		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

